Kronika

školní.

VOLKSSCHULE
— in —
KIRCHEN - LHOTA
v KOSTELNÍ LHOTĚ
OBECNÁ ŠKOLA

Str. 28

Vynesení c. k. zemské školní rady ze 3. února 1892 č. 28.633, obsahující zásady o zařízení školní kroniky.

Č. I. Školní kroniky, jež při školách se spisují, obsahujtež budoucně tyto věci:

1. Předchozí dějiny školy, pokud po ruce jsou prameny k jejich sepsání, a pokud není v příčině té dobrými monografiemi o podobné dějiny postaráno.

2. Tato stálá data:

a. Počátek a konec školního roku.
b. Důležité události z dějin Nejvyššího panujícího domu, vlastenecké slavnosti školní.
c. Jiné školní slavnosti.
d. Náboženská cvičení.
e. Zkoušky školní a společné výlety.
f. Změny ve sboru učitelském. Při tom budiž stručně vylíčeny dřívější služební poměry nového člena sboru.
g. Změny ve stavu místního duchovenstva, pokud mají nějaký vztah ke škole.
h. Složení místní a okresní školní rady.
i Změny v obvodu školním, jež nastaly přiškolením neb vyškolením některých
k. Stavební úpravy a změny na budově školní a v zařízení jejím.
l. Založení neb rozšíření školní zahrady, cvičiště neb tělocvičny, štěpnice, zkušebního pole a pod.
m. Rozšíření školy novými třídami.
n. Důležitá nesení místní školní rady a c. k. okresní školní rady.
o. Vylíčení zdravotního stavu školní mládeže.

p. Občasná neb trvalá přeměna celodenního vyučování v polodenní neb naopak.

q. Přehlídky, vykonané c. k. zemským a c. k. okresním školním inspektorem.

r. Návštěvy školy se strany členů úřadů školních a vzácných osobností.

s.) Dobrodinecové školy.

t. Jak užito bylo nadání při škole založených, jak nadání ta byla rozmnožena, jak podporována byla chudá mládež školní.

u. Jiné události, důležité pro školu.

3. Statistické přehledy, a to:

a) Počet dětí do školy vůbec přijatých, na počátku školního roku a pak na konci školního roku.

b. Úhrnný výkaz těchto dětí dle náboženského vyznání.

c. Počet dětí školou povinných, ve školní obci, a počet dětí, do školy přijatých, a to:
1. na počátku školního roku
2. na konci " " roku.

Čl. II. Zápisy do školní kroniky, týkající se toho kterého školního roku, ukončiti jest nejdéle do počátku příštího školního roku.

Čl. III. Ze školní kroniky vylučují se všecky polemické poznámky, kritické výklady o způsobilosti a činnosti korporací a jednotlivých osob, které jsou v nějakém styku se školou, dále pochvalné neb nepříznivé posudky o bývalých neb nynějších poměrech a opatřeních, učiněných školními úřady. Zápisy kroniky mějte ve všech částech ráz nejpřísnější nestrannosti, budte jednoduchý a jasný, důstojný a stručný. Na každé stránce kroniky udán budiž na okraji stručný obsah každého odstavce.

Čl. IV. Ke každé kronice budiž přičiněn abecední rejstřík jmen, osob a předmětův, o nichž v kronice se pojednává.

Čl. V. Všem členům učitelského sboru jest dovoleno do školní kroniky nahlednouti.

Rok 1879.

V tomto roce byla provedena stavba nové budovy školní v zdejší obci, kteráž hned v roku 1859. postavena býti měla, na kterouž to stavbu tehdáž patron školy sl. ck. náboženská matice mnoho přispívati měla.

Jak v předešlé pamětní knize uvedeno, bylo místo při ck. krajské a okresní komisi držané dne 13. srpna 1858, vyhlídnuto pro novou budovu školní (vyhlídnuto) přísilnici k Poděbradům vedoucí a sice tam, kde nyní hospodářská živnost č. d. 105. postavena jest.

Po vyřízení této komisialní školní záležitosti postavil se proti této stavbě tehdejší farář p. Václ. Maxian a místní představený Matěj Šafránek č. p. 52. žádajíce jak u důstoj. vikariatního tak i u sl. ck. okres. úřadu v Poděbradech o zničení této stavby.

Na doléhání jich žádostí, ač vše již připraveno ku stavbě bylo, byla tato odložena a patron tímto prodlíváním vys. zákonem školním ze svazku přispívání ku stavbě sproštěn.

Nastupující nový představený p. Jos. Lazar č. p. 26., který z 1ho břez na 1861. úřad obec. představeného nastoupil, se staral o zbudování nové školní budovy, a však pro kladení překážek jemu v tomto počínání, nemohl stavbu uskutečnit.

Nejprvé, při přesahajícím počtu dítek školních se 1ní třída vyučovala v č. 8. Jos. Martinka, pak byla převedena do čís. p. 59. Jos. Plaika, kde až do vystavení této nové budovy vyučováno bylo.

Až nynější ct. představenstvo a místní školní rada ~~nu~~ nutnost schopné nové budovy školní uznalo, a na vyzvání slav. ck. okresní škol. rady hned přípravy ku této stavbě dělali.

Předsavený obce zdejší byl tehdá p. Jan Kuchař rolník č.p. 40. prvním radním byl p. Jos. Nacek, rolník č.p. 17. druhým radním a spolu místním školozarcem byl p. Aloiz Lovis rolník a obchodník č.p. 61. a sk. Místní školní radě zasedali mimo p. starostu a p. školozrce dvakráte p. farář Jos. Kmoch, Jos. Nagl řídící učitel a p. Val. Dandra, rolník č.p. 41.

Svěcení udělané nastíná k nové stavbě budovy č.k. anjunkta stavitelského oboru p. Heine, nadání v Jaroměři, který z jeji pravil sak, by stará budova zvyšena a zmí byly pro místní potřebné třídy, a proto zvětšiti u, čelné na stavan budovu jedno poschodí prosta, nad, mimo toho nová stavba pro záchody a schody, by se provedla.

Tento nárys byl předložen ku schválení dne 9. srpna 1879. před stav. ch. okresní školní radu a schválen dne 27. srpna 1879.

Po schválení hned se ku stavění stavba přistoupilo, a sice dříky se dovážely z Poříčan a z Jaroměře, kámen od Chvaletic, písek od Vysočan, vápno z Choceně, dříví z Jaroměře, kamenická práce z Dobré Pole.

Stavba byla svěřena stavitelí p. Janu Skiberovi z Ječic, tesařská práce p. Janovi ze Sadské, zámečnická p. Fr. Hrochovi z Ječic, klempířská p. Val. Kliperovi ze Sadské, truhlářská p. Val. Drobnému z kost. Lhoty, kovářská p. Jiří Dousovi z kost. Lhoty, natěračská p. Pokorném malíři v Sadské, pokrývači byli z Turnova, sochař i břidlíři sami přinesli, ostatní roury a jiné věci byly přivezeny z Prahy.

Než přistoupeno k stavbě vystěhoval se dne 29. května t.r. dřívější řídící učitel Jos. Nagl do nejatého od obce pro něj bytu v č.p. 39. padlém Jos. Vejtruboví, rolníku, jehož jmenovaný syn Jos. jakožto konzervatorista a stavitel Smidary dne 31. srpna t.r. zemřel.

Po rozbourání staré budovy, kteréž práce do konce května t.r. trvala, jelikož ze stará budova ukázala nemožnou na ní jedna poschodí postavěti, přistoupilo se ke stavbě, načež ale zdálky její vysvěcené nebyly ani žádný ch památnosti vzhledu nebylo složeno a zakopáno.

Od začátku června t.r. pracovalo se ve 2 směnách na stavbě této nové budovy školní,

Na stavbě dohlížel místní starosta p. Jan Kuchař, radní p. Jos. Nacek a druhý radní, co místní školní dozorce p. Aloiz Lovis.

Se zvláštní obětivostí věnoval při této stavbě p. A. Lovis, který z většiny těch potřebných ku stavení svými povozy nechal přivézti, neboť o denních a obě vými povozy nebylo lze povozy k dovážení dostati, mimo toho sobě ostatních věcí železa, rour, vápna, cihel atd. sám bez zvláštní odměny opatřoval, každé chvíle k dohlídce ku škole šel, dělníky i řemeslníky ku práci pobí, nel, na věc jeho dával, by nic na zmar nepři, šlo a hlavně, by budova a věže co nejpotřebněji a důkladně a pěkně postaveno bylo, i staral se, by s důkladností a pěkností i láce spojena byla, práce, látky, povozy, řemeslníky i dělníky za láce, ny si sám najímal, svůj obchod a rozsáhlé korespondence zanedbával a cizím lidem svěřoval pro dohlídku bez platnou při této stavbě.

Žádného nečtverí při stavbě se nestalo.

Tato stavba byla ukončena až na nepatrné maličkosti dne 22. listopadu 1879. načež dne 23. listopadu slavné veřejnosti obřadem p. V. p. Dr. mudrcem Leopol, dem Kotrbelcem děkanem v Poděbradech vysvě, cena byla.

Provedení slavnosti vzmé.

Dne 22. listopadu t.r. večer na sále v Sokolu konala průvod k slavnosti v místnímu p. školním radou, kde zapěla na každého přicházející ke k budově s pravalánímu, Kdy" a ukončena před osvětlenou novou školní budovou opět zapěním písně a pravalánímu, Kdy".

Dne 23. listopadu poslední neděli před adventem vzmínená slavnost byla službou z nového Písmo a hudbou.

Odtud hodině ranní vyšla školní mládež s prá, pory v předešlém jejich hudbou, k níž se přidru, žil i celý spolek nejvýtečnějších mužů, slavnostní, se až do vysvěcené nové budovy, před kterou a průvod se bral do bytu p. obec. starosty jména, vaného, kdež oblení zástupitelstvo

a jiní uvedli občané byli, a tak v společné vážné
průvodem zpět vrátan se ubírali do nové
budovy a do fary.

V úterý dne 15. t. m. byla v celku držána slavnost
na počest důstoj. faráře p. t. p. Hynka z Kbel,
který z vymínění s předešlým p. farářem Jos.
Jos. Knobem farní místa a vrátil se zase
dnem 15 listopadu t. r. ze Dnám přiveka
val.

Za příchodu dvou byl průvod veden do chrámu
Páně tu kteréhož se přidružili Veledůstojní
páni a sice: jmenovaný p. vikář a děkan Kadě
hradecký, p. Jan Damec čestný kanovník Králo
hradecký a děkan v Jaroměři, p. Jos. Bubovec byl
katechetou na měšťanských školách v Jaroměři
Dech a nový p. farář, a mnoho p. učitelů z okol.

Po vykonání instalačního obřadu a slav
nostní řeči Dvorní, ubíral se průvod ku nové
budově školní, kde ct. z pověření vyšší
stavitelů Dvorním radou udělal, předmětný se po
stavila škol. dědy a mnoho družičky v pro
vodě jich Veledůstojný duchovenstvo a slavný
p. t. p. Jan Kb. okresní hejtman Kadečrad
ský.

Jedna z družiček Alžběta Plačková
žačka z kost. Lhoty č. p. 17. na krásném stupni
přiměřen ve řeči průvod slavnostní objevila,
spolu děky jménem všech školních dětí
vzdala za postavení této budovy a učení
dvor dudo slavnostní svými přítomný
ství.

Načež velevážný p. vikář obřad posvěcení
této nové budovy zvenčí před závěrečný mi
dvěmi vykonal, po čemž žačka Alois.
Plačková č. p. 17. z kost. Lhoty Kliš pozdravný
na podušce stavitelů p. Jana Skřivana podá
la, který z jejíž opět přiměřenou řečí mi
nimum p. vikářovi Janu Kuchařovi podal
který zase poslední z provolání Slávy
Jeho sv. t. Veličenstvu vévodu Janu Kadě
vdentl.

Načež se ubíral průvod do vyučovací budovy, kde v druhé
třídě byl tato připraven krásný svícení z kovové
třídě a pozvaný obrat vyzvěnujícího p. vikářem vy
konání, před jehož započetí byl předmětný slavnostní
sbor shromážděným učitelstvem,
Po vykonání dotčeného posvátného obřadu se škole vy
šel veledůst. p. vikář řeč, v níž důležitost školy
uvedl.

Budova školní byla velmi četně prapory okrá
šlena, tak že ani jediného okna nebylo, z něhož by
prapory všech barev nevlály barvy byly zejména zá
stupení přístavů, národů a slovanstva, kterýmžto
prapory byly i budovy vzdejší obci čestně obdarovány.
Po vyvedení dne 24. listopadu přestěhoval se t. ct.
učitel v novou budovu, kde se již pořádalo ode dne
25. listopadu t. r. vyučování.

Tato budova zaujímá v celé nadcházející místnosti
v přízemí bývalou školní stranu jsou byty tříd. učitel
ské sestávající ze dvou světnic, předsíně, malé
komůrky a záchodu, v druhém pak kuchyně, komůr
ky, sklep a byt pro podučitelské sestávající
z jedné světnice.

V prvním patře 2 třídy, knihovna, komůrka
a záchody. Schody z přízemí do 1mého patra a jsou
z pískovce, z prvního patra na půdu dřevě
né.

Žákovská rada započala hned v polovici listopadu
1880 a byla krutá až přes Nový rok 1880.
Stav. bů hrálo ukončila, ale po několika dnech opět
zase mrazy nastaly a trvaly až do dne 16. břez.
ného.

R. 1880. Dne 29. dubna 1880 ráčil svojí návštěvou poctiti Jeho ct. Výsost dvorní
prince nadvojvody Rudolfa, který z pohledem krásného kraje jest
Nejjasnější princezna Belgickou Stefanií.
Dne 30. dubna t. r. přehlédl zdejší školu a výuku ct. okresní inspektor V. V. Josef Fiedler.
Úroda roku z jara nadaná a počasí příznivé se ovšem pro
žitkům přečím vyhlíží, na vale pak jmenovaní páni
školy jež ní učiněné dojmy, vyjadřovali se že to dosud
k uznání jich nebylo.
Všudobrané pánové byli nemírně a hlučno nadšení dětmi
pražanů hodnými, kterýmž naše okresní hora Kost. Lhota dnabrále
poskytnuta byla.
První trouby počaly hlásiti se k pojení s velikými a prudkými de
štěm nastávajícího dne 12. června t. r. v sedmé hodině ráno,
ráno. Vzbudil přílet nevěstiny, kdyby bylo po druhé jich
se vypsání dne 2hé června nebo hodině večer jichž předházel
průvody, díky, kterýž z mnoha stranů vyvrátil se při němž brou
by za mírné melodie pochody, jimiž vojska a obecní pozdra
žena v ulicích zvěrem strana pozdraženy byly obilí
a zelenými na pláních rozkvetlými a dokonale ozdobené
ve spatřovaly, z oken pozdravené, okna v celé naší

Krupolitín

1880. 6

svahů se spadlo vody. Na nové budově školní bylo 81 tabul v oknech rozstlučeno a na střeše přes 60 tabul.

Ty aby pů vždy těsto spojené s nichžkoli nepřestávaly z obce přijaté 11ho srpna dvoudy do 19. srpna nůše. Díly na bramborách i řepách, že zaplanily role, ha. řily těchto zelenin, že brambory a mnoho řepy Jindo zaplavením a zpařením shnilo. — Nej. než-ti-stodola udržely brambory, jenž dorela na uších polích zbrázděných, a mnoho obilna a polních osev. Tehož roku zavedl místního obvodního učitele na novější ohcené dvanáctidní škole, na místě předešlého vypomo. ného podučitele p. Jindřicha Vlasáka z Kutné Hory, řádně ustanoveného p. Karel Liškem narozeným v Žeberách dne obecní Přívozského, který se připravoval k úřadu učitelskému na vyšší učitelské zkoušce pro učitele v Nov. Městě přezkoušoval se na ní po první své místo dne 28. srpna 1880.

Všechny hlavních prázdninách dvě byly nákladem obce školy učitelské a obě třídy nově malovány a lavice v obou třídách nově opraveny i dveře laterním potřené.

Kostel zdejší navštěvuje se velký oltář z nova přemalován p. M. Kraftbyne malířem ze Sadské obraz jest na plátně, který z jeho vynětí. Kraftby a také malíř v Nov. Městě pracoval, varhany opravoval varhanář z Kutné p. Karel Schiffner.

Tohoto roku daroval p. Alois Kovář obecní radě v Poděbradech zdejší škole: Ent říšky a zeměpis evropské mapu Evropy.

Místní školní okresní p. Alois Kovář objednal dá. rem pro zdejší školu minerální dílo, nejčerných českých, při zvláště českých, rakouských, polských, uherských, slezských, vlašských, tyrolských minerálů a medailí, nych nejznámějších nejčistě sbírek, kterýmž dílo, grafické a kamenotiskařské továrně p. Viléma Kupfera v Poděbradech.

Dne 15. června t. r. byla uspořádána okresní výstava pomůcek učebných při práci žákův obec. ných škol v Poděbradech, při které držena úplná okresní porada učitelská.

Dne 1. června t. r. navštívil Kutnu Jeho ct. Veli. čenstvo císař pán František Josef I., kdež se 10 dní zdržel, jehož příchod velikolepě od praž. ského nádraží došel.

Dne 21. prosince 1881. přehlížel školu a školu šel žáky Slov. ct. inspektor školní p. F. Kinkler 24. prosince t. r. byl při pravena škol. Dětem vánoční stromek ve škol. budově II. třídy, při čemž byly dětky nákladem obecního představenstva ve zdejšího obec. zastupitelstva hojně školatní

7

potřebami opatřovány byly při čemž i místní školní rada a jeho zpanilomyslná choť p. Alois Kovář obecní z Prahy školní náčiní na ošatku pro chudé děti a školními potřebami, jako v předešlých letech, tak i letos přispěla.

Tyž zdejší dobrodinec školy p. Alois Kovář obecní z Prahy věnuje nyní do zdejší spinkovny dílo nejkrásných českých privátních, rakouských, polských a. s. d. minerálních v lito grafickém závodu Viléma Kupfera v Poděbradech.

Místní školní rada darovala do této školy vydané zdejší dílo: Cesta Holubovou v Africe, která po cestách vyobrazí.

1881. Zima téhož roku z počátku byla deštivá, ale tuhá mnohá ač ne příliš vroucná, doprovázela sil. ními a suchými mrazy.

Jaro bylo velmi časné, předce ale pohnutlivé, tak i po celé léto deště s nejvhodnými počasy se střídaly, že úroda polní v obci obce naší za mimořádné z nejlepších, jakou nejsou žijící pohromadě obdržence.

Dne 10. května t. r. slavil svůj svátek ve Vídni Jeho c. k. Výsost pan korunní princ Rudolf s princeznou Belgickou Stěpanií, kterýž to den po nejslavnější ode všech národů přijatých rakouských nejnepatrnějších osadách oslaven byl. V zdejší obci četnými národními, různými a belgickými prápory obrás tého předvečer téhož slavného dne byl dříve při osvětlení celé vsady za bílých jasných vystoupil do vzduchu barevné hořících raket, průvod provázen hudbou, při čemž i mnoho průsvitných obrazů Jejich ct. spatřil. Veličenstvo a J. ct. Výsosti spatření byla.

V Vídni slavnosti byly drženy slavné služby Boží v chrámu Páně s Te-Deum a nádraví hymnou ukončené, při nichž se jak školní mládež s učiteli ano i množství přiseveného občanstva účastní bylo.

Tiše vzpomínání ct. manželě při jejich přijetí a následném oslavování se v Praze, byli velmi slavnostní, při celém nákladném okrás tění těchto města, uvítání.

Dne 12. srpna t. r. vznikl požár v dostavující
cím novém stání. Národním divadle v Praze
jež zničil v několika hodinách, takže jen holé
zdi a sloupy zůstaly.
Při opětném postavení nepravidelně přeměžité v kůry
ve stropy, kteréž nadšené vzrůstaly.
Žně všeho roku v počátku byly mokré, napotom
ale velmi počasím příhodné.
Podzimek byl více mokrý.
Dne 17. listopadu t. r. navštívil zdejší obecnou
školu Blahorodý okr. pan inspektor a kolínský byl
obcan Čudark, kdy byla dražena z konce roku
Zima na počátku až ku konci r. 1882. byla
mírná a více deštivá.

1882. Jarní počasí na setí příštího roku nebylo
příliš ostré ale více deštivé.
Dne 11. února t. r. dána našemu učitelstvu ná-
rodní české university většinou 27 hlasů
na místě řádné Vídeňské.
V měsíci červnu konal v zdejším obecním
zastupitelstvu visitaci vzácný pan
biskup Královehradecký. Dne 20. června jel
naší osadou do Sedlce a zdejší chrám Páně
navštívil a řeč s osadníkům držel.
Dne 21. června t. r. uděloval v Sedlci svátost
sv. biřmování, kamž i naše osada šla
přijetí této svátosti se dostavila, kdež
velikého nával lidu byl, a při tom tak
nejlepší nepořádek. Zdejší školní
děti byli i z učitelem z kostela vyhánění.
Lidu byl mrzutí, že tato svátost v našem
kostele udělována nebyla.
Léto, žně, podzim a zima až do roku
1883. byly velmi mokré a deštivé,
obilí zrostlo šeměř na poli, na
zimě v postýlce nebylo, kteréž nakrásované,
no ubrzdělý na obilím; při sklizení řepy
a brambor nemálo přibylo, takže
z desátků řepa z polí se sklidila,
brambory z kmínky, a povodně z jedné

strany dvakrát nemálo se z břídaly, tak že mnoho
polí neoseklých na zimu ostalo. Tento rok byl vel-
mi nešťastný.
Dne 26. [illegible] t. r. o půl poledne požalnou ohněm
v dejší osada z vladyk od č. p. 7 a 8. pabúm vlastníka
Josefa a Václava Čejna. Oheň byl založen zlomyslnou
neznámou rukou.
Dne 17. srpna odstěhoval se z Kost. Lhoty do Dymokur
dosavádní, pan učitel p. Jar. Čejnek, kdež opětovně působiti
v Dymokurech jest, a na jeho místo přestěhoval p. Fran. Šemer
ze Sadcky. Učitelský tento odbyl v Praze v ústavu inspe-
Dne 2. října roku 1883. byla posvěcena zdejší kostela
kterým p. F. Ritter.

Rok
1883.

Zima tohoto roku byla více deštivá a blativá
i jaro bylo mokré a blativé.
Konec jara a počátek léta byla opětovně sucha, což
letnímu ovoci a zvolátě řepám velmi vzrůstu
ukodilo, napotom přicházely časté deště, že brambo-
rům velmi uškodily, kteréž na mnoze shnily a
no i obilí mnoho na strništích zničeno
do sklad. navezeno bylo.

Podzimek byl více opět suchý a teplý až pře-
polan prosinec, v kterémžto jaro málo prše-
lo a jen málo mrazů v měsíci prosinci bylo a
teplé počasí až do 19. prosince vytrvalo,
napotom přišly mírné mrazy.
Dne 2. září t. r. navštívila ze Sich. sv. král.
Výsostem Karunním princi Rudolfovi a
vznešené choti Štěpánie z Klžkova
což ode všech národů radostně
z dých z velikým nadšením oslavováno
bylo.
Z tomto roce zemřeli dva Nej. Důstojnější
biskupové, kteří o školství velikých zá-
sluh sobě získali a sice: Nejuctěný p. biskup
Jindřich Leopold Firák a p. Dr. Spráka vše-
lič biskup Královský.

1884. Tehož roku bylo velmi mnoho kruhých mrazů a vůbec tak že zima byla velmi mírná.
Jara bylo příhodné ku setbě suché jakož i ne-
sádek léta byl více vlhký; napotom přišly úrody
příhodné a žně dešťů, kterýž úroda polní
napravily, že byly žně hojné nežli na celou
sklizeň, jedině brambory na začátku července
zmrzly a hnily v hrudách shnívaly.
Dne 4. května t. r. po 9 hodině a 10 minut
v noci zemřela velitká dobrodinka všeho
lidstva J. ck. Veličenstvá, císařovna Maria Anna,
vdova po zemřelém J. ck. Apošt. Veličenstvu Fer-
dinandu I. V. Dobrotivém.
Ve čtvrtek dne 8. května t. r. o 12. hodině polední
byla její tělesná schránka z Prahy v čas. kapli
vybrojena, a zpustou vídeňskou drahou do Vídně
přivezena, kdež dne 9. května t. r. o 5té hodině
popolední v cís. hrobce hrobě byla pochována.
Národové velice pro Ni truchlili.
Dne 7. července o 5½ hodině ranní vyhořel vedlejší
zadní dům č. p. 90. v sousedství Skalejí Hono-
lovi.
Dne 4. července t. r. přehlížel zdejší školu
slavný ck. okresní inspektor P. V. p. Kistler.
Počasí toho roku byl mokrý a deštivý. Kopyce urodilo pěkné
i brambor. Sníh nebýval v tuhé zimě toho roku žádný
ano ani mrazů byla velmi málo. Ovánoček byla hlaková
Dne 20. září t. r. držalo se v hlavním ck. okresní školní hrady
v Kouřimi pro zákaz cholery [illegible] 46ti ck.
učitelů. Dne 24 prosince t. r. byl v kat. děkanském přípravném ústavu
mládež z pří povětrnosti uzavřený byly školními prohlídkami
Pol a někteří studií i zastavení.

1885. Jako v předešlém roce počala zima dříve po krovou
mrazy, tak i ostatní. Kopyce roku toho počala a téměř
celý měsíc leden vydržela až v měsíci únoru ne-
stuží mrazy bez velké nadržovaly, což nebla-
hé následky na ozimé úrodu zvěstovaly.
Dne 17. února t. r. navštívil zdejší školu a přehlížel
Velectěný školní okresní dozorce P. V. p. Kistler.
Jen nejaký postrašek z něhož před vlou zimou naha-
dal, který v krátkosti rozpuštěn byl.
Jara byla příměřeně ulhké a vesele.
Dne 16. března o 9té hodině večerní vypukl ze zdejší
obce za školou požár, který shořel čís. d. 114 na dílce,
jíž od Vojtěcha Šafránka při něm přiléhající

Pol stodůrkou Dílu Fr. Tinky a dvorek č. d. 64. Fr. Tinky
1885 bal.
Jara z počátku byla příjemná na pšenu, ale ze
pleň vzrostlé od mrazu dubna přes polé téměř přes polovic,
ze žádného vydatného deště nepršelo, jedině ze
3 neb 4 přeháňky, které nebyly potom vrchní vrstvu půdy
z otavení, kterýž tím to ovšem na nedržejícím písčitém
žitném velice nepřálo, ano i pícní roztlusy, brambory a řepy pěkně
vzešly vzrostly, že velmi slibné úrody v počátku byly
nepříznivým počasím se stihlého a tímto velikého sucha a mrazu
a hladem se potýkal. Nadržující deště přišly od 20. září a
trvaly i v říjnu.

Dne 30. září odbýval se na Tinky a počínek Tábor do měsíce
Turnovu Velectěný ck. p. okresní hejtman P. V. p. Franc. Dobeš,
pil, který po 18. roků ze zdejší okres. o dobrotě a mírnosti
spravoval, po jeho odvolání od okresní správy ck. okres.
ní komisař P. V. p. Kostka.
Vlastní okresní porada byla pod předsednictvím Velectěného
okresního pana Dozorce Dne 5. října t. r. držána.

1887.

Že v kronice školské po 2 léta ničeho zaznamená-
no není, přičítá podepsaný tomu, že řídící
učitel p. Jos. Nagl po delší době churavěl
a vždy po delší čas na lůžko upoután býval,
z něhož však v roce 1887 více nepovstal,
zemřel dne 27. března 1887 na tuberkule,
maje věku 63. let.
Pan Jos. Nagl narodil se v Plaňanech
dne 17. července 1824. Předpravná studia
konal k úřadu učitelskému v Kolíně n. L.
kdež mu dne 8. srpna 1842 vydáno bylo vysvědčení
dospělosti, na základě něhož stal se podučitelem (dle tehdejší doby provisorem) v Plaňanech,
odtud přesazen do Cerhenic, pak do Tumyslovic.
Dne 16. března 1853 ustanoven bisk. konsistoří
Král. Hradeckou za učitele do Přední Lhoty
a po 4 letech přeložen na jednotřídní školu
farní v Kostelní Lhotě (18 16/5 57), kdež

až do 25. července 1872 co učitel na jednotřídní škole svědomitě povinnosti konal. Jelikož však naše škola na základě nových zákonů pro veliký počet žactva rozšířena býti musela na dvoutřídní, jmenován ku návrhu c. k. okresní škol. rady Poděbradské velesl. ck. zemskou školní radou řídícím učitelem se služným 400 zl a 100 zl. funkčního přídavku. Konečné služné jeho obnášelo se 4. pětiletými přídavky 660 zl a od obce drahotní přídavek 100 zl.

Jsa ženat a obdařen dítkami (7.) z nichž však jen 3 na živu zůstaly, velikou péči měl o jejich vychování. Syn Josef absolvoval konservatoř v Praze, ale ku velikému žalu pečlivých rodičů po vystudování zemřel v Kostel. Lhotě; syn Vojtěch oddal se stavu duchovnímu a jest dnes kaplanem v záp. Čechách (Farářem v Plasech u Plzně) syn Cyrill věnoval se sladovnictví, dcera Marie † odbyla zkoušky industriální a ustanovena industriální učitelkou zde. Provdavši se ale do Prahy za strojníka p. Šťastného, zanechala industriálního vyučování a na její místo ustanovena slečna Kateř. Bedrnová z Přední Lhoty zkoušena i pro měšťanské školy.

Maje se zmíniti o jeho působení, musí podepsaný z osobního styku dosvědčiti, že zemřelý byl muž povahy přímé, v požadavcích skromný, v konání povinností horlivý. Rád brával účastenství v poradách učitelských a bedliv byl i o další sebevzdělání, čemuž nasvědčuje i to, že ze svého popudu šel do pokračujícího kursu pro učitele v Praze, který se od 16. srpna až do 14. září 1870 odbýval a kdež přírodním vědám

geometrii, kreslení vyučovalo, a tak účastenství měl i v štěpařském kursu v Poděbradech.

Zamlčeti nelze, že i hudebně velmi byl vzdělán a dle obdržených mnoha vysvědčení vydatně na choru z ochoty co mladší učitel spolupůsobil; stav se pak samostatným regenschorem, vykonával veškeré povinnosti důstojně při malé remuneraci, začež mnoha pochvalnými dekrety od bisk. konsistoře odměněn byl.

Však i působení jeho ve škole neušlo pozornosti vyšším úřadům, tak za horlivé působení ve škole pochválen byl 5. od bis. konsistoře, a sl. c. k. školní radou Poděbradskou dne 12. srpna 1871.

Pohřeb konal se velmi důstojně, účastnilo se jej přes 40 vůkolních učitelů, za asistence více kněží a mnoha obecenstva z vůkolních osad.

Vdova Rosalie Náglová najala si byt v Kostelní Lhotě, svému manželi postavila důstojný pomník, denně hrob jeho navštěvuje a život v přiměřené práci tráví. Pense její obnáší 220.

Od úmrtí říd. učitele až do 15. července vyučoval zde pouze ml. učitel p. Fr. Beneš.

O uprázdněné místo ucházelo se 5. žadatelů: Jos Kroupa z Král. Městce, Jiránek Jos z Kostomlat Vel. Vodák uč. z Hradiška, Tichý z Kovanska, Stůna z Křince, kterýžto poslední vzal žádost zpět. Místní rada navrhla na I. místo Jos. Kroupu, učitele v Král. Městci, na II. Jiránka učitele v Kostomlatech, III. Vodáka učitele v Hradišku.

Okresní rada presentovala Jos. Kroupu zemské školní radě ku potvrzení a zároveň jej vyzvala, by místo říd. učitele před 1. zářím v Kostelní Lhotě nastoupil.

Obecní zástupitelstvo zvěděvši o jeho zvolení, nabídlo se bezplatně z Městce Králové přestěhovati a tak dne 27. srpna přijeli občané pp. Fr. Šafránek obecní starosta, p. Jos. Douděra a p. Mat. Martínek obec. výborové v 7½ h. ráno do Městce pro nábytek, ku kterémuž připojil se nabídnutý povoz p. Kar. Fantla z Král. Městce. Okolo 5. hod. odpolední uvítán byl důstojným p. farářem Ig. Lhotou a ml. učitelem p. Fr. Benešem a několika občany v novém svém působišti

18 15/11 87 Jos. Kroupa, řídící učitel — 18 17/5 88 Jos. Šebesta, c. k. obr. šk. inspektor

Obecní výbor odbývaje dne 25. září 1887 schůzi, usnesl se ku návrhu starosty p. Fr. Šafránka uděliti řídícímu učiteli z obecních důchodů drahotní přídavek 100 zl., a ponechati mu paušal na čistění, vytápění školních světnic 64 zl. —

V měsíci červenci (1887) vzdal se inspektoratu na Poděbradském hejtmanství p. Petr Ritter, a na jeho místo jmenován učitel občanských škol v Žamberce p. Josef Šebesta, kterýž dne 15. července do Poděbrad se přestěhovav, úřadování se ujal.

V školním roce 1887 bylo na zdejší škole zapsáno 127 žáků.

Školních půldnů bylo 36.367,
z nichž nezameškaných 31.278
zameškaných omluvených bylo 1190
" neomluvených 3.890

Žákovská knihovna čítala 183 svázků, a půjčeno 1475 knih.

V zahrádce školní na jaře 1888 zřízené nasázeno pod dozorem říd. učitele Jos. Kroupy 160 švestkových stromků, zřízeno oddělení zelinářské, a odd. pro stromy lesní.

V měsíci březnu vypukly mezi mládeží epidemicky spalničky a řádily mezi ní mládeží tak silně, že ze zdravotních ohledů musely obě třídy uzavřeny býti až do 13. dubna. Nevyučovalo se na zdejší škole 5 týdnů.

Školní rok ukončen službami božími dne 15. července.

Návštěva školní u chudší třídy byla vzdor napomínání, poučování a trestání neuspokojivá. Mnozí rodičové s lhostejností trest přijímali, považujíce vězení za odpočinutí, jiní zase z nerozumu dítky do školy posýlati nechtěli, odvolávajíce se na svou chudobu, a řídícího učitele za konání svých povinností pomlouvali a jemu vyhrožovali, by dítky jejich živil a šatil až vězněni budou. Udály se případy, že žádný prostředek donucovací se zdarem se nepotkal.

1888 Školní rok 1888-89 započal službami božími dne 1. září, po nichž provedlo se roztřídění žactva.

Výsledek jevil se následovní:

Z první třídy postoupilo do druhé třídy prvého oddělení 20 žáků, i bude míti I. od. celkem 30, II. od. 35 ž = 65 žáků

V první třídě postoupilo do druhého oddělení 16 ž. ku 8 opakujícím; takže druhé oddělení míti bude 26, prvé s nově přibylými (24) .. 30 ž.

Zapsáno bylo na začátku školního roku celkem 121 žáků na zdejší škole.

1888 Ani v školním roce 1888 nebyla návštěva v letních měsících uspokojivá, což částečně přičísti dlužno velmi nepříznivému počasí. Byloť jaro příliš suché, doba letní (jmenovitě žně) velmi deštivá, lijáky vždy několik dní trvající, způsobily z jara jednu povodeň (čímž práce polní se zdržela), druhá katastrofa, však hrozných rozměrů, nastoupla dne 2. srpna. Říčky Výrovka – a Černavka vystoupily ze břehů a zatopily všecka pole. Veškerá úroda stála týden pod vodou, a větší část jí shnila. (brambory, řepy – ječmeny – pšenice.) Okolí Pískové – Vrbové a Kostelní Lhoty bylo jedno jezero, z něhož jen lesíky vyčnívaly. Škoda páčila se na 119.000 zl. Že i v době žní (a senoseči) ob den pršelo, byli rolníci nuceni obilí sotva oschlé s největší pílí domů odvážeti, k čemuž ale se nedostávalo dělníků, a proto přidržovali i školní mládež ku pracem polním. —

1888 Dne 2. prosince konala se v Kostel. Lhotě sice tichá, však dojemná slavnosť, oslavovaloť se 40. leté šťastné a požehnané panování Jeho Veličenstva císaře Františka Josefa I. Původní program sestaven byl velmi okázale. Mělať býti obec v předvečer slavnostně osvětlena, uspořádán obcí průvod s hudbou a lampiony, stříleno z hmoždířů, a na druhý den slavné služby boží, jichž účastniti se měly spolky, obecní výbor, školní mládež.
Když však obec. úřadu doručen byl přípis

c. k. hejtmanství Poděbradského a v něm poukazováno k tomu, že jest přáním Jeho Veličenstva, by den jubejní oslavován byl beze všech okázalostí a všelikých výloh a raději v den ten konaly se skutky dobročinné, usnešeno upustiti od svrchu uvedeného programu a omeziti se na slavnosť kostelní. Tak konaly se po dva dni slavné bohoslužby v zdejším chrámu, prvního dne pro lid se slavnostním kázáním, druhého dne pro školní mládež.
Aby však mládeži lépe den ten v paměti utkvěl, shromáždilo se žactvo po bohoslužbách ve škole, kdež před ověnčeným obrazem Jeho Veličenstva správce školy za přítomnosti místní rady vylíčil blahodárné působení Jeho Veličenstva co vladaře, klada hlavně důraz na to, jakých zásluh nehynoucích si získal o stav rolnický a o zvelebení školství.
Po proslovu přednášeli někteří žáci příhodné básně a ku konci rozdávány chudým žákům veškeré školní potřeby, na jichž zakoupení přispěla obec 5 zl. a důst. p. farář Jg. Lhota 1 zl.
Před ukončením slavnosti provolalo žactvo císaři Pánu třikrát „Sláva", zapělo národní hymnu, a odnášejíce si v srdci oddanosť k panující rodině Habsbursko-Loterinské vesele se rozcházelo.

18 15/5 89. Jos. Šebesta
c. k. okr. šk. inspektor.

1889.

O úmrtí Jeho c. k. Výsosti korunního prince Rudolfa.

Den 30. v měsíci lednu bude každému Čechu bolestnou upomínkou, neboť k večeru téhož dne roznášel telegraf velmi truchlivou zvěst o náhlém úmrtí Jeho c. k. Výsosti korunního prince **Rudolfa.** Tragická událost rozšiřovala se rychlostí blesku, leč nikdo z počátku věřiti nechtěl, až když druhého dne „Úřední noviny" bolestnou zvěst potvrdily, a z věže chrámové velkým zvonem umíráčkem zvoněno bylo, nastalo veliké pohnutí v srdcích všeho občanstva. Smutně přijal každý srdcelomnou zvěst, cítil sebou onu bolestnou ránu, která způsobena tím Jeho Veličenstvu, uvažováno i o ztrátě nenahraditelné pro národy rakouské – jmenovitě český. Mnohým občanům zatřpytila se slza bolu v oku, neboť znajíce Jeho Výsost z dob vojenských cvičení a mající lásku k Němu v srdcích svých zakotvenou, s blažeností upamatovali se nejen na oblažující pobyt Jeho Výsosti mezi nimi v Praze ale i živě si připomínali, jak byl přívětivým, blahosklonným, jak je vlídným slovem k povinnostem a svornosti povzbuzoval, česky s nimi rozmlouval, a české písně sobě zpívati od nich nechal a se zálibou jim naslouchal a mnohé dobročinné skutky z vlastního popudu konal.

Jest což divu, že soustrast byla upřímná a vřelá. Občanstvo nemohouce ihned soustrast na patřičném místě projeviti, nicméně to znáti dalo vyvěšením nesčetných praporů smutečních, a vyslalo deputaci k c. k. okr. hejtmanovi, by tlumočil soustrast všeho občanstva u stupňů trůnu. Neméně dojemné byly i bohoslužby, dne 5. února konané. Účastnila se jich nejen školní mládež, nýbrž i vojenští vysloužilci, spolek dobrovol. hasičů z Pískové Lhoty a veškeré občanstvo. Lodice chrámová byla v pravém smyslu přeplněná. Jmenovaní spolkové tvořili kolem vystaveného katafalku čestnou stráž. Na přední straně viděti bylo obraz korunního prince a po obou stranách rozestavena světla. Na chóru provozováno české requiem od Dobrovského, jež mocně na lid působilo. Když pak důstoj. p. farář Jg. Lhota po bohoslužbách dojemnými slovy k lidu promluvil, nastal dojemný okamžik. Mládež byvše ve škole o životě korunního prince zpravena, při vyzvání by často vroucí modlitbou v Pánu zesnulého, milence našeho králeviče vzpomínala, slze z očí stírala. Jak nemá každý Čech vzpomínati na Jeho cis. Výsost, neboť živ jsa, národ český v srdci choval, umřev, – žije za to v srdcích celého národa.

Rok 1889

V školním roce 1889 neudálo se pro naši školu nic pamětihodného, jež by do kroniky školní zapsáno býti mělo. Vyučování účastnilo se 125 žáků.

Školních půldnů bylo vůbec 43.800
z těch zameškáno 6390
ze zameškaných bylo omluveno .. 2439
neomluveno 3.951
počet nezameškaných půldnů činí .. 37.410

Knihovna žákovská čítala 191 svazků, v zahradě školní nasázeno jader hrušťkových i jabloňových, asi 50 jasanových sazenic, starším žákům vysvětlováno roubování do rozkolu a přiřezávání kořenů.

Návštěva školy v době zimní byla velmi dobrá, nescházivalť mnohdy ni jeden žák, ano chudí žáci i v těch největších mrazech bosi do školy přicházeli. V době letní nebyla docházka nejhorší, bývalať v II. tř. z 45 povinných přítomno vyučování průměrně 30 žáků. V I. tř. byla docházka i v létě úplná.

Pro dobu letní poskytnuta úleva po prové 18., na druhou žádost 9 žákům.

1889

O upravení platů učitelských.

V lednovém zasedání sněmu českého jednala školská komise o upravení platů učitelských na obecných školách českých. Při debatě jaké má býti nejnižší služné učitele škol obec. jevily se sice různé náhledy, ale potěšilo zajisté každého učitele, že mnnější základní služné 400 zl. uznáno jest úplně za nedostatečné a že se jevila dobrá vůle učitelům pomoci. Když ale finanční stav země nedovoloval pro ten čas tak vysokého zvýšení zemských přirážek, odloženo upravení platů učitelských na dobu pozdější.

Aby však učitelům ve IV. tř. platu (400 zl.) aspoň částečně pomoženo bylo, podala komise školská sněmu následující návrh:

„Všem učitelům, kteří dle zákona ze dne 19. pros. 1875 vřaděni jsou ve IV. tř. platů uč. povoluje se od 1. ledna 1890 počínajíc po ten čas, dokud zákonem novým platy učitelské nebudou upraveny prozatímní osobní, ve výslužné nevpočitatelný přídavek 100 zl ročně a zemskému výboru se ukládá, by do zemského rozpočtu na rok 1890 položil částku odpovídající uhrazení tohoto přídavku.

Návrh ten byl od slav. sněmu v 27. sezení dne 19. ledna přijat. (Na základě poukazu slav. c. k. škol. rady ze dne 25. pros. 1889 se osobní přídavek po 100 zl všem učitelům ve V. tř. platu vyplácí od 1. ledna 1890.)

Školní rok 1889-90.

Vyučování započalo vzýváním Ducha sv. dne 1. září 1889. Po bohoslužbách odebrala se mládež do školy, kdež se provedlo roztřídění žactva a předčítána pravidla kázně. Roztřídění jevilo se následovně:

Z I. tř. postoupí do II. tř. (prvního oddělení) 13 ž. ku 21 pozůstalým; do druhého oddělení druhé třídy postoupilo 8 ku 28 zbylým.

V první třídě postoupilo do druhého oddělení 22 žáků ku 13 opakujícím; do prvního oddělení zapsáno bylo 24 ž. ku 9 opakujícím. Jest v školním roce 1889-90 v druhé třídě v I. od. 34 ž.; v II. od. 36 ž = 70 ž.

v první třídě v I. od. 34 ž., v II. 35 ž. = 69 ž., i jest tedy povinno zdejší dvoutřídní školu navštěvovati 139 žáků. 18/3. 90. Jos. Šebesta.

Dne 15. ledna 1890 poděkovala se ind. učitelka sl. Kat. Bedrnová z Přední Lhoty provdavši se za říd. učitele Řeháka na Vlkově. Na její místo ustanovena slav. c. k. okresní školní radou ind. uč. z Kovanic sl. Kat. Adamčíková, která se sem přestěhovala a odtud též do Sokolče vyučovati docházela.

Dne 31. srpna 1890 sprostěna jest místa zdejšího a ustanovena ind. učitelkou pro Kovanice - Přední a Pískovou Lhotu. Následkem této přeměny přesídlela do Přední Lhoty. Služné za Kostelní Lhotu činilo 54 zl.

Od 1. září 1890 dochází do Kostel. Lhoty vyučovati ženským ručním pracím dvakrát v týdnu sl. Mag. Křečková ze Sadské.

Vyučování bralo se po celý rok během pravidelným. Návštěva školní byla celkem uspokojivá, ač jarní povodeň a stálé deštivé počasí mnoho žáků od návštěvy zdrželo, neboť práce polní nemohly býti v patřičnou dobu hotovy a o. dělníky panovala veliká nouze, i přidržovali rodiče starší dítky ku pracem lehčím.

Školních půldnů bylo : 49.825
Zameškaných půldnů omluvených: 3030
Neomluvených " " 2314

Od 1. května do 31. října 1890 osvobozeno od návštěvy školní 20 dítek, a na zvláštní žádost pro dobu od 1. září do 31. října 15. dítek.

Školní rok ukončen službami božími dne 15. července 1890.

V školním roce 1890 vyučováno se dle následujícího rozvrhu hodin:

Dní	Tř.	8–9	9–10	10–11	11–12	1–2	2–3	3–4
Pondělí	I.	Počty	Náboženství	Psaní	–	Vyuč. jazyk.	½h. Zpěv ½h. Tělocvik	–
	II.	Počty	Vyuč. jazyk	Náboženství	Vzimě: Tělocvik. Vlétě: ✝	Přírodověda	Vyuč. jazyk	Vlétě: Tělocvik Vzimě: ✝
Úterý	I.	Vyuč. jaz.	Vyuč. jaz.	Ruční práce.		Vyuč. jaz.	Vyuč. jaz.	
	II.	Počty	Vyuč. jazyk			Psaní	Vyuč. jaz.	½h. Zpěv
Středa	I.	Počty	Vyučov. jazyk	Kreslení	–	–	–	–
	II.	Počty	Vyuč. jaz.	Kreslení	–	–	–	–
Čtvrtek	I.	Vyuč. jaz.	Vyuč. jaz.	–	–	Vyuč. jazyk	½h. Zpěv ½h. Tělocv.	–
	II.	Země a dějepis	Vyuč. jaz.	Počty	Kreslení	Psaní	Vyuč. jazyk	½h. Zpěv
Pátek	I.	Počty	Náboženství	Psaní	Ruční práce	Vyuč. jazyk.	Vyuč. jaz.	–
	II.	Počty	Vyuč. jaz.	Náboženství		Přírodověda	Vyuč. jazyk	
Sobota	I.	Počty	Vyuč. jaz.	–	–	–	–	–
	II.	Vyuč. jaz.	Děje a zeměpis	Kreslení	Tělocvik.	–	–	–

Učební látka veškerých předmětů rozdělena byla na jednotlivé měsíce okresní učitelskou konferencí.

Dne 4 září 1890 přerušeno bylo vyučování po dva dny velikou povodní.

Na žádost obecního úřadu uveřejnil říd. učitel ve veřejných listech (Národní Listy ze dne 9. září 1890) následující zprávu o povodni:

Zpráva o povodni dne 4. září 1890.

Obec naše již po 12 let jest velmi neštastna, neboť po celou tu dobu nezažili jsme leda utrpení a bídu, jestliže jsme nemohli ani jediný rok šťastně úrodu sklidit.

Jsmeť s jedné strany říčkou Výrovkou, s druhé Černavkou obklíčeni. Říčky ty, napohled nepatrné, statisíce škod již nám natropily, jelikož při sebe menším dešti, majíce řečiště blátem zanesené a břehy proutím zarostlé, snadno ze břehů se vylévají, při větší vodě břehy protrhují a pozemky Kostel. Lhoty, Vrbové a Pískové Lhoty, Hořátve, Pečék, Sadské zaplavují a tak veškeru úrodu vždy v několika hodinách zničí. Dne 4. září večer počala voda na Výrovce následkem panujících dešťů rychle stoupati. Obyvatelé tušíce veliké neštěstí, byli dnem i nocí na březích pohotově, trhliny opravujíce leč veškeré úsilí ukázalo se marným. Voda úžasně rostouc počala se přes břehy přelévati. Aby míra neštěstí byla vrchovatá, protrhla se v noci ochranná hráz v délce více než 20 m. a jedním proudem valila se voda přes pozemky do Kostelní Lhoty, vše zaplavujíc a do níže položených domků na 1 metr vysoko do světnic vnikajíc. Obyvatelstvu zatopených domů, jež octlo se u velikém nebezpečí, naříženo ještě v noci, aby se vystěhovalo. Sotva že obyvatelé děti do školní budovy odnesli, sřítilo se jedno stavení, ráno pak ještě tři; mnoho jich ale ještě sesutím hrozí. Katastrofa stávala se čím dál strašlivější! Voda s velikou prudkostí řinula se skrze dvory a vnikla do stavení, Pláč dítek, bědování a volání rolníků o pomoc bylo srdcelomné! Druhého dne bylo celé okolí pod vodou. Voda proudila ve výši 1·5 m. podél cvární silnice, vylévajíc se stokami na druhou stranu a tam rovněž světnice, stodoly i chlévy zatopujíc. Škoda touto povodní jen u nás na pozemcích spůsobená páčí se na 130.000 zl. na budovách a obilí saká též do značných tisíců. Obilí stojí již 5 dní ve vodě. Poněvadž podobné nehody živelní každoročně ve větší neb menší míře se opakují, žádaly školní osady v roce 1879

o regulování jmenovaných říček. Byli sice zemědělskou radou vysláni měřiči, kteří vykonali přípravné práce, jichž náklad obec uhražuje, plány i rozpočty vyhotovili, avšak celá záležitosť vleče se již 11 let a Výrovka i Černavka činí ve vůkolních obcích škody každoročně několikráte. Škoda během 11 let povodněmi ve vůkolí spůsobená páčí se na mnoho milionů.
Letos očekáváme ještě větší bídu, neboť řepy i brambory stojí od úterka pod vodou a úplně vše shnije. obilí následkem deštů a zim se neurodilo a bylo také jarní povodní poškozeno. Z důvodné obavy, že naše velenutná žádosť za regulování Výrovky a Černavky tak záhy příznivě vyřízena nebude, že naše osady snad ještě několik let vydány budou nebezpečí, usnesli jsme se požádati pány poslance Jos. Horáka jakož i Č. Heveru, aby na příslušných místech o nejrychlejší regulování našich řek všemožně se přičinili. Staneli se tak, budeme jim velice vděčni, neboť dnes nemáme již z čeho uhražovati nutná a rok od roku rostoucí vydání.
Slevením daní nebude našemu okolí pomoženo, neboť bída za dveřmi stojící hluboko již kořeny zapustila, a nutno vydatnými prostředky ji zapuditi. Nezbývá nám, než žádati vládu o subvenci a rychle regulování Výrovky a Černavky. Až to se stane bude moci rolník snadněji platiti daně, a bude zamezeno nejen dražbám exekučním, nýbrž i utíkání rolníků ze statků.

Druhého dne dostavil se do Kostelní Lhoty c. k. okres. hejtman p. Ad. Blümel s c. k. berním inspektorem p. Sokolem a konstatovali, že škoda je ohromná; slíbil p. hejtman obyvatelstvu, že postará se, by dostalo se mu subvence státní, a aby Výrovka i Černavka brzy regulovány byly.
Před vánocemi (o štědrém dnu) rozdělována subvence mezi poškozené obyvatelstvo. Rozděleno bylo více než 26.000 zl. Chudí obdrželi 80% na utrpěnou škodu, poněkud zámožní 25%, zámožní 10%.
Sotva že se obyvatelstvo od první povodně vzpamatovalo, překvapeno novou povodní v měsíci listopadu. Voda rozlila se po těžce zoraných a osetých pozemcích a uhodivšími na to

v brzku mrazy, zmrzla. Osení slabě urostlé a místy i vymočené zůstalo po celou zimu pod vodou a ledem.

1891

Útrapy ku konci roku počaté, nebyly ještě vyčerpány. Dne 3. března 1891 počalo silně pršeti (po 2 dny), sníh na horách táti, následkem čehož vody ve Výrovce rychle přibývalo. Břehy od povodně zářijové a listopadové silně potrhané nemohly se ihned důkladně opraviti, bylyť pozemky rozbahněny, následkem čehož kámen ku trhlinám se dovážeti nemohl, a pro nastalé kruté mrazy zase se pracovati nemohlo. Ku konci února podařilo se částečně zaceliti trhlinu v ochrané hrázi. Oprava strže u Peček byla ale dne 5. března 1891 znovu vyhozena a nejméně o 40 m. větší učiněna. Voda z Výrovky rozlila se nyní po našich pozemcích až ku ochranné hrázi, kdež za panující vichřice vlny silně na ochranou hráz narážely.

O povodni v březnu 1891

Osadníci spozorovavše nebezpečí, pokryli nově zacelenou hráz pokny a kamením a střežili ji dnem i nocí, ale vše namahání ukázalo se marným. Vody stále ~~stále~~ přibývalo, posléze přes břehy se přelévati počala a je trhala. Lidé na hrázi pracující, nechtějíce ve vlnách zahynouti, museli kvapně utéci. Ve 4. hod. v noci dáváno bubnováním znamení k vystěhování se z domků na jižní straně ležících. Předtuchy, že voda opět vnikne do osady, vyplnila se o 10. hod. dopoledne – dne 6. března 1891. Ve 12 hod. byla osada kolem zatopena a spojení přerušeno.
Voda, divoce přes pozemky se valící, vnikla do dvorů, chlévů, světnic, stodol rozbořila ihned 2 domky na straně jižní. Ledy na mnohých místech zácpu učinivše, způsobily, že voda vymlela v polích hluboké jámy a osení pokryla pískem a bahnem.

Úsení podzimní bylo úplně zničeno a škoda na
vyvezeném již hnojivu činila u jednotlivců
mnohá sta. Komise slav. c. k. okres. hejtmanstvím
sem vyslaná, uznala, že spousta je neobyčejná a
že jař s tíží bude moci zaseta. Proudila voda
1 m. vysoko a nemela žádného odpadu, i musela se buď
vypařiti neb do země vsáknouti.
Pohody ty trvají již od roku 1879 a opakují se
každoročně. Následkem těchto pohrom zadlužila
se většina rolníků a rozmohla se dosti citelná
bída. Důkaz o nouzi podává prodání
v exekuční dražbě tří rolnických usedlostí
během 4 let, a nezmění-li se poměry a nebude-li
Výrovka brzy regulována, očekává podobný
osud ještě více živností. —
Na utrpěnou škodu slíbeno rolníkům ode-
psání daní pro rok 1891. —
Dne 7. března 1891. rozdělował c. k. berní insp.
v školní budově mezi rolníky podporu a sice
20% na utrpěnou škodu v roce předešlém.
Rozděleno bylo 8.000 zl.
Chudší třída, která při předešlém rozdělová-
ní podpory dostala 80% (a rolníci jen 25%), nedosta-
la nyní ničeho; hlasitě reptala, nadáváním
a vyhrožováním svou nespokojenost na jevo
dávala.

Dne 1. dubna 1891. vzdala se místa svého ind. uč. sl. Mag. Křečková
ze Sadské provdavši se do Ječek. Do nového obsazení vyučovala ručním pracem
sl. Kat. Adamčíková z Přední Lhoty.
Ku konci škol. roku sproštěn byl svého místa p. Frant. Beneš, ml. uč., který po
9 roků (1882.-91.) na zdejší škole působil, byltě ustanoven učitelem ve Slověi.
Odchod ml. učitele Fr. Beneše
Jan Fr. Beneš narodil se v Sadské 21. 12. 62. Předpravná studia, 4. gym. třídy
a učitelský ústav, konal v Praze. Tamtéž podrobil se také 15. 5. 85. zkoušce
způsobilosti učitelské.
Po celý čas jeho pobytu v Kostel. Lhotě spolupůsobil o slavnostech na choru
při provozování figur. míši jako obratný zpěvák - basista.
Vyučování ve školním roce 1891. bylo pravidelné; toliko 2 dny následkem

povodně březnové vyučováno býti nemohlo.

Zapsaných dětí v tomto roce bylo 147.
Povinných půldnů školních bylo 50.867
Vynechaných omluvených 2407
Vynechaných neomluvených 3004
Zameškaných všech bylo 5411
Nezameškaných půldnů bylo 45.456 = 89·3%
V zahrádce školní pracováno býti nemohlo, jelikož voda následkem povod-
ní dvakráte vystoupila; odnesla mnoho prsti, půdu vymlela, zničila
mnoho plůňat a rozbořila plot. Plot, který po celé léto neopraven zůstal,
dán jest teprve v měsíci srpnu do náležitého pořádku.
Školní rok 1891. ukončen 15. dne měsíce července slavnými bohoslužbami.

O výstavě jubilejní v Praze 1891

Dne 15. května 1891. otevřena byla zemská výstava jubilejní v Praze pod protektorátem Jeho Veličenstva císaře a krále Františka Josefa I.
Výstavu obeslati měli Čechové i Němci. Následkem politických rozbrojů vystoupili vůdcové strany německé proti obeslání výstavy německými průmysl-níky a řemeslníky. Jenom malá část Němců nedala ukřičeti se německými odpůrci a výstavu výrobky svými obeslala. Čím více Němci proti výstavě brojili, tím více se Čechové o lesk a důstojnost její starali. Tak jeví se celá výstava jako výsledek české práce, českého ducha.
Výstava - ač jen Čechy obesílaná - byla nicméně velkolepá; dojem její byl okouzlující. Vzbuzovala úžas nejen obecenstva domácího, ale i četných jí navštívivších cizinců: Amerických Čechů, Moravanů, Slováků, Poláků, Rusů, Bulharů, Francouzů, Vídeňanů, Němců aj.
Velikolepost výstavy oceněná byla i Jeho Veličenstvem císařem a králem Františkem Josefem I., který za tím účelem 26. 9. 91. z Vídně do Prahy zavítal. Pobyv v Praze pět dní, navštívil císař pán výstavu několikráte; sám přesvědčil se o velikém pokroku lidu českého, uznal cenu výstavy, pochvalně se o ní vyslovil a národ český, by na dále na cestě pokroku ku zvelebování sebe, své vlasti a slávy celé říše pokračoval, vyzval. - Z Prahy odejel císař pan do Liberce. -
Výstava trvala 155 dní a navštívena byla 2,434.921 platícími osobami.
Uzavřena byla slavnostně 15. 10. 91.
Mezi výstavou objednal výstavní výbor německého větroplavce Wolfa. Po jeho nezdařilých pokusech větroplaveckých povolání byli z Francie větroplavci noví (Godard a Surcouf, k nimž později připojil se Taupin). Tito na slovo brání uměleci často podnikali plavby s volným balonem. Při jedné takové plavbě viděti bylo balon vznášeti se nad Kostelní Lhotou. —

Nastoupení ml. Němce podučitele

Dne 1. září 1891. nastoupil místo své nově jmenovaný podučitel Alois Vladim. Němec, jenž dříve
věnoval. Kostomlatech byl a ind. uč. sl. Marie Wiererové, jež v Koutech působila; nyní v Hradišku,
v Milčicích, v Kostelní Lhotě a v Hořátvi ručním pracem vyučuje.

1892.

Žáčatek šk. roku. Vyučování ve školním roce tomto začalo 1. září vzýváním Ducha svatého.

Rozdělení žáků. Po bohoslužbách rozdělení jsou žáci jak následuje:

II. Ve II. oddělení třídy II. zbylo 30 žáků; k nim přibylo z I. od. 15 žáků. Má tedy II. od. 45 ž.
V I. oddělení třídy II. zůstalo 11 žáků; k nim přibylo z I. třídy 26 ž. Má I. od. 37 ž.
V celé druhé třídě jest 82 ž.

I. Ve II. oddělení I. třídy zůstalo 20 žáků; z I. odděl. přibylo 26. Má tedy II. od. 46 ž.
V I. oddělení I. třídy zůstalo 4 žáci; přijato nových žáků 28. je v I. od. 32 ž
V celé první třídě jest 78 ž.

Do obou tříd zapsáno bylo 82 + 78 = 160 žáků.

Okresní porada. Dne 15. 10. 91. odbývána byla okresní konference učitelská v Poděbradech. Při ní ustanoveno bylo vyučovati písmu stojatému v I. třídách některých škol. I naše škola přihlásila se, že písmu tomu také vyučovati chce.

Ustálí místodrž. rady p. Ad. Blümla. Dne 15. října 1891., právě když učitelstvo poděbradského školního okresu přítomno bylo okresní poradě učitelské, došel truchlozvěstný telegram, že v Páně zesnul nově jmenovaný místodržitelský rada p. Adolf Blüml. Tyž byl před povýšením svým c. k. okres. hejtmanem v Poděbradech; o školství ve svém okresu staral se velice svědomitě. - Měsť budiž jeho památce?

Jmeniny Jeho Veličenstva. Dne 4. října 1891. súčastnila se mládež školy zdejší slavných služeb Božích za blaho Jeho Veličenstva císaře Františka Josefa I. v den jeho jmenin konaných. Po bohoslužbě zapěli žáci všecky sloky národní hymny.

Místní školní rada a její sezení. Místní školní rada, která skládá se z následujících členů: pp. Fr. Šafránka - předsedy, Fr. Martinka - školdozorce, Jana Kuchaře - člena místní rady, Ig. Lhoty - zástupce náb. katol. Jos. Kroupy - spr. školy, povolila v sezení téhož dne konaném 5 (pět) zl. r. č. na sešity pro chudé žáky a svolila zároveň k tomu, aby potřeby pro ruční práce chudým děvčatům kupovány byly v Al. Křovita na účet obce pod dohledem spr. školy.

Sv. zpověď a přijímání. Dne 30. dub. 1892 konána zpověď a přijímání žáků II. tř. v I. tř. se téhož dne učilo.

Jmeniny Jejího Veličenstva. Dne 19. listopadu 1891. byly zdejší školní dítky přítomny slavným bohoslužbám za příčinou jmenin Jejího Veličenstva císařovny Alžběty konaným.

Okresní inspekce. Dne 13. března 1892. prohlížel zdejší školu c. k. okres. škol. inspektor p. Josef Šebesta.

Vynesení ok. šk. rady. V tomto roce školním uveřejnila sl. c. k. okres. rada školní tato vynesení:

ze dne 6/9. 1891. č. 2124. v příčině docházky školní. } Úřední list z r. 1891. č. 9.
" 6/9. 1891. č. 2121. v příčině činností míst. šk. rad a školdozorců
ze dne 22/3. 891. č. 2044. v příčině sproštění služby domobranecké.
ze dne 30/11. 891. č. 21.931. v příčině propouštění dětí ze školy. } Úř. list z r. 1892 č. 1.
" 8/1. 892. č. 3409. v příčině větrání škol. místností
ze dne 8/2. 892. č 235. v příčině očkování dětí. } Úř. list 1892. č. 2.
" 8/2. 892. č. 313. v příčině učení a nábož. cvičení na ob. a měšť. školách
ze dne 1/3. 892. č. 515. v příčině knih pro chudé. - Úř. list 1892 č. 3.

Nemoci dětí. V měsíci prosinci a lednu nemocnělo mnoho dětí náchylnou, nakažlivou nemocí krční, že školních dětí zemřely 2, malých dětí 15. Touto nemocí onemocněli také oba učitelé; následkem toho se ode dne do dne ledna 1892. nevyučovalo a místnosti školní byly desinfikovány.

Zkouška z náboženství. Dne 4. července 1892. konána byla zkouška z náboženství katol. díst. bisk. vikářem a proboštem poděbradským.

Práce ve škol. zahradě. V patřičný čas, vždy po školním vyučování dělali větší chlapci všecky potřebné práce ve školní zahradce.
Děvčata zaměstnávána byla v zahrádce zelinářské.

Statistika vyuč. půldní. Na zdejší škole bylo půldní:
a, povinných ---------- 55.579.
b, zameškaných neomluv. 2421.
c, zameškaných omluv. 4822
d, nezameškaných 48336

Ukončení šk. roku. Školní rok 1891.-92. ukončen dne 15. července 1892. slavným Te Deum, po němž žáci obdrželi poučení, jak o nastávajících prázdninách chovati se mají a zprávy školní odebrali se domů.

Statistika dětí. Na počátku roku zapsáno bylo celkem 160 dětí a to:
katolíků 155
evangelíci 3
židé 2

Počet dětí školou povinných ve zdejší školní obci ----- 182.
Zdejší školu navštěvovalo na počátku roku škol. - - - -160 dětí
Zdejší školu navštěvovalo na konci škol. roku - - - - -155 dětí

Stavba nové fary. Dne 1. května 1892. počala se stavěti nová budova farní. Rozpočet na materiál a práci řemeslnickou činil 8000 zl. Na práci nádenníckou a na povozy k dovezení materiálu rozpočteny byly 3000 zl.
Přifařenci uvolili se materiál dodati; práci nádenníckou přenechali staviteli p. Františku Proftovi z Poděbrad, jenž převzal celou stavbu.
Stavbu řídil stavitelský přívučí p. Josef Držata z Kolína, který po celý čas stavby bydlel ve škole.
Stavba dokončena koncem měsíce srpna r. 1892.
Nová budova jest velmi pohodlně a důkladně vystavěna. Má 4 pokoje, kuchyň, spíž, sklepy dva a hospodářské stavení pro drobný dobytek.

Okresní porada. Dne 31. srpna 1892. konána byla okresní konference učitelská v Poděbradech. V ní rozloučilo se učitelstvo s okresním inspektorem školním p. Josefem Šebestou. Byl† jmenován professorem na c. k. učitelském ústavě v Kutné Hoře, kteréžto místo dnem 1. září 1892. nastoupil.

Školní rok 1892.

Začátek školního roku, rozdělení žáků.

Školní rok počal slavnými službami Božími a vzýváním Ducha svatého.

Po službách Božích provedlo se rozdělení žáků.

Výsledek jevil se následovně:

II. třída.

a. Že II. odděl. II. třídy vystoupil 21 žák; zbylo — 28 žáků
K I. oddělení postoupilo do odděl. II. — 13 žáků
Má tedy II. třída ve II. odděl. — 41 žáka.

b.
V I. oddělení téže třídy zůstalo — 20 žáků
K nim přibylo ze II. odděl. I. třídy — 22 žáci
Jest v I. odděl. II. třídy — 42 žáci.

Druhá třída v obou odděleních má ve šk. roce 1893 zapsáno 41+42 = 83 žáky

I. třída.

a. Že II. odděl. I. třídy postoupili do II. třídy 22 žáci; zbylo — 21 žák.
K nim přistoupili z I. odděl. — 24 žáci.
Jest ve II. odděl. I. třídy — 45 žáků.

b. VI. oddělení I. třídy uznáno neschopných postoupiti — 6 žáků.
Nově zapsáno bylo — 12 žáků.
Jest v I. odděl. I. třídy — 18 žáků.

První třída v obou odděleních má v tomto škol. roce 45 + 18 = 63 žáky.

V obou třídách zdejší školy pro školní rok 1893 zapsáno bylo 83+63= 146 žáků.

Nastoupení nového c.k. školního inspektora okresního.

V měsíci říjnu 1892. jmenován byl c.k. okresním inspektorem školním pro zdejší okres p. Josef Chmelař, ředitel měšťanské školy v Milevsku.

Odchod p. farářův. Změna ve správě duchov.

Dne 20. ledna 1893. odebral se na odpočinek důst. p. farář Ignác Ghota.
Jako pensista nastoupil místo spirituala v sokrovém sirotčinci v Oboře u Bydžova.
Administratorem zdejším jmenován p. P. Alois Novák z Rychnova nad Kněžnou.

Ples ve prospěch mládeže.

Dne 24. ledna 1893. uspořádali ml. nč. Alois V. Němec, Josef Doudera a Jan Martinek ples ve prospěch mládeže školní.
Za čistý výnos 27 zl. koupeny potřeby a pomůcky školní.

18 10/4 93 ch
Chmelař
c. k. okr. šk. insp.

Školní rok 1892/93 ukončen byl službami Božími, po nichž žáci zapěli „Tě Boha chválíme".
Po bohoslužbách odebrali se do školy, kdež se jim rozdaly slohové úkoly, výkresy a školní zprávy, a zároveň uděleno napomenutí, jak o prázdninách chovati se mají.
Pilní žáci byli veřejně pochváleni a za vzor ostatním postaveni. Konečně oznámen postup žactva do jednotlivých oddělení a tříd.

Stav školy na konci škol. roku:

	Chlap.	Dívky	Uhrn.
V roce 1892/93 zapsáno bylo na počátku	86	83	169
v školním roce přibylo	4	3	7
	90	86	176
školu měšťanskou navštěvovalo	3	1	4
vyšší učeliště	1	—	1
soukrom. evang. školu v Pískové Lhotě	8	12	20
pro duševní (tělesné) nedruhy osvobozeno	—	—	—
v školním roce zemřelo neb vystoupilo	7	6	13
	19	19	38

Že 138 dítek, jež povinny byly zdejší školu navštěvovati:

A	v školní obci bylo domovem	49	48	97
	v jiné školní obci bylo domovem	22	19	41
	mimo Čechy domovem	—	—	—
B	čítaly stáří 6 — 12 roků	59	53	112
	„ „ 13 - 14 „	12	14	26
C	katolíků bylo	69	67	136
	evangelíků „	1	—	1
	židů	1	—	1
D	jazyka českého	71	67	138
	německého jazyka	—	—	—
E	počet dítek od škol. platu osvobozeno	42	37	58%
	„ „ k placení školného povinných	29	30	42%

F Školních průdnů bylo 50.416 ;

z těch nezameškáno . . . . . 45507 t. j. 90·4%
zameškáno neomluvených . . . . . 2647 = 5·2%
zameškáno omluvených . . . . . 2262 „ = 4·4%

G. Úleva v návštěvě školní pro dolu od 1. května do 31. října 1893 poskytnuta . . . . . 12 ch. 15 d.

H V první třídě bylo dítek (14+44) . . . . . 32 chl. 26 d. = 58
v druhé třídě „ „ (42+38) . . . . . 39 „ 41 = 80

Ch. Ve školní zahradě bylo 51 plánat „
28 roubovaných stromků.

V inventáři zapsáno bylo 130 čísel s 288 kusy.
Žáci přečtli v školním roce 1989 čísel.
Ruční práce povinno navštěvovati bylo 57 dívek.

V školním roce 1893 konána byla prohlídka školy c. k. okres. školním inspektorem p. Jos. Chmelařem dne 10. dubna 1893.

Náboženská zkouška odbývána dne 19. června 1893 za přítomnosti c. k. okres. komisaře p. Lubasa.
Zpověď mládeže konala se dne 29. dubna 1893.

O povětrnosti v roce 1893

Rok 1893 počal pěkným a pohodlným počasím pro rolníky. Obilí záhy se zaselo a řepy zadělaly.
Na počátku května přišlo několik silných mrazů že květ na stromech zmrznul, jarní obilí i řepy se zasrati musely.
Dne 7. května napadlo mnoho sněhu.
Léto bylo teplé, ale velice suché. Deště dostavily se za celé léto jen dva. Obilí zakrnělo a zrno mnohde ani se nevyvinulo. Řepy byly velmi malé a málo se jí po míře urodilo (20 q) i rovněž i brambory nedaly patřičný užitek.
Krmné píce byl též nedostatek. Rolníci museli

odprodati mnoho hovězího dobytka a nuceni byli podati si slavnému c. k. okres. hejtmanství žádost za odepsání daně pozemkové.
Vydatný déšť dostavil se dne 15. října 1893, který umožnil, že obilí ozimní se zasíti a vzklíčiti mohlo.

1893
Jos. Chmelař
c. k. okr. šk. insp.

Školní rok 1893-94

Školní rok 1893-94 započal 1. září vzýváním Ducha sv.
Po bohoslužbách provedlo se roztřídění žactva, jež se jevilo takto:

v první třídě s II. oddělení zůstali . . . . . 22 ž.
k nim z I. oddělení přistoupilo . . . . . 9 ž.

II. odd. první třídy bude míti 31 ž.

Postup žactva.

V prvním oddělení první třídy zůstalo . . . . 5 ž.
nově přijato . . . . . 18 ž.

I. oddělení první třídy má 23 ž.

První třída bude míti v obou odděleních 54 žáky.

V druhém oddělení druhé třídy zbudou . . . 23 ž.,
k nim z I. odd. postoupilo . . . . . 19 ž.

druhé oddělení druhé tř. . . 42 ž.

V prvním oddělení druhé třídy zbyli . . . . 24 ž.;
z první třídy k nim přistoupilo . . . . . 20 „

první odd. druhé tř. má 44 ž.

Druhá třída má v obou odděleních 86 ž.

Celkem zapsáno jest do naší školy 140 dítek.
Ze zdejší obce chodí 14 dítek do soukromé
evangelické školy v Pískové Lhotě.
Jinde školu navštěvuje 5 žáků.

Ruční práce

Vyučování ručním pracím udíli se
od 1. září 1893 na základě nařízení slavné
c. k. okresní školní rady
ve dvou odděleních po 3 hod. týhodně.
Od počátku školního roku vyučuje na zdejší
škole ruč. pracím industr. učitelka sl.
Kat. Adamčíková, jež si naši školu -
(se svolením slavné c. k. okres. školní rady) za kovanic-
kou vyměnila.
Ind. učitelka sl. M. Wiererová převzala vyučování
ručním pracím v Kovanicích, Hořátvi, Hradišku
a v Milčicích.

Nastoupení nového pana faráře P. Vác. Dvořáčka

Dne 23. září 1893 nastoupil v Kostel Lhotě ve správu
duchovní důstojný p. P. Václav Dvořáček, kaplan z
Německého Brodu.
Školní mládež s učitely a obecenstvem uvítala
jej na počátku vesnice.
Průvod odebral se do kostela, kdež šestiletá žákyně,
Milada Kroupová, přednesla mu uvítací přání,
které p. faráře hluboce dojalo.
Slavnost instalační vykonána veledůst. pro-
boštem a vikářem Poděbradským p. Leop. Mazačem
za přítomnosti c. k. okres. komisaře Lubasa
dne 1. října 1893 o 10 hodině.
Slavnosti súčastnila se škol. mládež z Pískové, Vrbo-
vé a Kostel. Lhoty, pp. faráři ze Sadské (Pažout) z Ratenic
(Šmilý) kaplan ze Světlé a z Broumova, učitelé z Pískové
Lhoty (Špejchal, Vác. Hák), z Vrbové Lhoty: Jan Žvoníček,
zdejší učitelé: Jos. Kroupa, Al. Němec; dále přítomni byli

zdejší starosta (Fr. Šafránek), radní: Jos. Netřebský
Jan Novák, Jan Kuchař.
Za Vrbovou Lhotu přítomen byl Vác. Vejtruba.

Odchod farního administrátora P. Al. Nováka

Dne 27. září 1893 vyprovodila mládež školní
s učitely a občanstvem farního administráto-
ra zdejšího P. Aloise Nováka za vesnici
ku kapličce.
Žák IIItř. Jos. Bureš přednesl mu školní budovy
poděkovací řeč, kterouž byl velebný p. dojat, že
slzami v očích všem děkoval a v blahé pa-
měti všechny zachovati přislíbil.
Dostal se za kaplana do Zbislavi u Čáslavi.
Mezi občanstvem požíval pro přímou povahu,
laskavé jednání a vzorné konání svých
povinností úcty a lásky.

Inspekce

Dne 6. listopadu 1893 konána prohlídka školy
c. k. okres. škol. inspektorem p. Jos. Chmelařem.

Slavnosti:

Dne 19 listopadu a 3. prosince súčastnila se
mládež bohoslužeb za blaho Jejich Veličenstev
císaře Frant. Josefa I. a císařovny Alžběty.

Zpověď školní mládeže konala se v
tomto školním roce třikráte:
před vánocemi (10/11
" velikonocemi (14/4
a ku konci škol. roku (13. července

V jarním zasedání sněmu (13. února 1894) přijat nový zákon o upravení platů učitelských.
Zákon nabude platnosti dne 1. ledna 1895.
Veškeré učitelstvo rozděleno na pět tříd platebních.
Do V. třídy (nejnižší) se služným 500 náleží učitelé v obcích do 2000 obyvatelů,

Nový zákon o služném učitelstva 1895

do IV. tř. se služ. 550 zl. náleží uč. v obcích do 4000 obyv.
do III. tř. " 600 zl " " " " 10000 obyv.
do II. tř. se služným 700 zl " " " " 30.000 "
do I. " král. město Praha s předměstími a obce mající více než 30.000 obyvatelů se služným 800 zl.

Na měšťanských školách činí služné:
v I. tř. 900 zl (Praha) a obce čítající více než 30.000 obyvatelů,
v II. tř. 850 zl " " " přes 20.000 obyv.
v III. tř. 800 " " " " přes 10.000 obyv.
v IV. tř. 700 zl (nejnižší) " do 10.000 obyvatel

Podučitelská místa na školách měšťanských nový zákon zrušil.

Výhody nového zákona jsou:
Na školách dvoutřídních se místa podučitelská (se služným 350 zl) zrušují.
Působí-li podučitel 10 let dle povinnosti na jedné škole, může býti ustanoven na téže škole učitelem se zákonitými přídavky.
Přídavků služebních bude šest a sice:
I. přídavek pro všechny třídy činí 50 zl na školách obec. (na měšťanských 80 zl)
II. III. a IV. přídavek pro všechny třídy na školách obecných po 100 zl. (na měšťan. šk. též po 100 zl.)

V. a VI. přídavek zvyšuje se po 50 zl (u měšťansk. po 80 zl)
V páté třídě (nejnižší) dosáhnouti může učitel dle nového zákona 500 + 450 zl (přídav.) = 950 zl.
Podučitelé s vysvědčením způsobilosti budou míti služné 400 zl. s nároky na ~~dva~~ přídavky po 50 zl. Ustanoví-li se def. podučitel učitelem, nabývá služného, které by mu příslušelo, kdyby na téže škole učitelem býval.
Funkční přídavky na jednotřídních školách činí 80 zl (dříve 50 zl) na dvoutřídních 100 zl. na III. tř. 125 zl. na IV. tř. 150 zl. V. tř. 200 zl.

Po 10letém defin. působení má učitel nárok na pensi 34% vpočítatelného služného ročního.
Každým dokonaným rokem zvyšuje se výslužné o 2·2% až do 40. roků služby. —
Vdova po členu učitelstva, zemřelém v činné službě, má právo žádati, aby jí k uhrazení útrat spojených s nemocí a pohřbem vyplacena byla čtvrtina vpočítatelného roč. služného, jehož zemřelý naposled požíval. —
Do 10 let def. dostávají vdovy odbytné a sice
do 5 let činí odbytné 1/4 služného
do 10 neúplných let " 1/2 služného; nárok na pensi nemají. —
Není-li možno vykázati správcům škol byt ve školní budově (2 pokoje, 1 kuchyň a potřebné místnosti vedlejší) náleží jim náhrada příbytečného dle V. tříd. §. 18. a sice činí v obcích V. třídy 100 zl. IV. tř. 150. III. tř. 200 zl. II. a I. třídy 300 zl. —
Zákonem tímto zvýšilo se služné učitelům venkovským a s radostí uvítali sankci jeho dne 13. května 1894.
Vzniklať pochybnosť mezi učitelstvem o tom, zdali tento zákon ve skutek uveden bude, jelikož někteří měští učitelé podávali petice proti němu, žádajíce, aby v nejbližším zasedání sněmovním změněn byl §. 79.

18 6/11. 94. J. Chmelař

Nemoc podučitele p. al. Němce.

Dne 24. prosince 1893 ochuravěl def. podučitel p. al. Němec katharem plic a chrlením krve.
Aby se zotaviti mohl, obdržel od slavné c. k. okresní školní rady dovolenou zatím na dobu 3 měsíců.
Po tu dobu vyučoval správce školy polodenně a sice 41 hodin týhodně.
Po dvouměsíční dovolené vrátil se p. al. Němec z Jindic do Kostel. Lhoty a převzal dne 1 března 1894 opět vyučování v II. třídě.

Kamenný kříž před kostelem.

V roce 1893 vyvrátil vítr mezi lipami před kostelem dřevěnný kříž, který tam více než 50 let stál.
V roce 1894 postaven byl na tom samém místě velký kamenný kříž.
Myšlenka k zřízení kamenného kříže vznikla za administrace P. Al. Nováka, pro kterýžto podnik povzbudili jej místní učitelé (Kroupa a Jos. Al. Němec)
Sestavila se žádost k vysokému c. k. místodržitelství v Praze s prosbou, by ráčilo na tento podnik přiměřenou částkou z fondu „Náboženské matice přispěti.
Ku žádosti přiložil se plán od sochaře Havlíčka z Poděbrad. Náklad vypočten na 300 zl.
Na tuto žádost povolilo vysoké c. k. místodržitelství 150 zl 10 kr.; ostatní část uhradila se dobrovolnou sbírkou po osadě. (Občané z Pískové Lhoty nechtěli ničím přispěti na krytí výloh)
Svěcení kříže dělo slavným způsobem dne 14. května 1894 – v neděli před požehnáním.
O 2. hodině vyšel z chrámu průvod kolem kostela na silnici a ku kříži, kde pan farář měl řeč o významu a uctívání kříže.
Účastenství při této slavnosti bylo veliké.

Výkaz o stavu školství za rok 1893-94.

Školní rok 1893-94 ukončen dne 14. července 1894 slavnými službami božími a ambrosianským chvalozpěvem: Tě Boha chválíme.
Po bohoslužbách rozdali se žákům zprávy a sešity a udělilo se vhodné napomenutí pro nastávající prázdniny.

Výkaz o stavu školství za škol. rok 1893-94.

		Chlapci	Dívky	Úhrn.
1. Počet dítek	a) do zdej. školy na poč. roku zapsaných	84	76	160
	b) v škol. roce přibylých	1	1	2
2. Z počtu dítek ad 1 uvedených navštěvují:				
	a. jinou obec. neb měšťans. školu veřejnou	4	–	4
	b. vyšší učiliště	–	–	–
	c. soukromou školu obecnou	1	–	1
	d. domácně se vyučují	5	9	14
	e. pro duševní neb tělesný nedruh jsou osvob. od návštěvy	–	–	–
	f. v škol. roce zemřely neb vystoupily	1	–	1
	g. počet dítek norm. vyvinutých, jimž dosud žádného vyuč. se nedostalo (důvod toho	–	5	5
3. Počet dítek, jež školu navštěvují po srážce dítek v odst. 2 vykázaného		74	63	137
4. Počet dítek jež z počtu v odst. 3 uvedeného				
A:	a) v škol. obci jsou domovem	49	44	93
	b. v jiné škol. obci v Čechách	25	19	44
	c. v škol. obci mimo Čechy	–	–	–
B:	d. jsou v stáří od 6 do 12 let	59	54	113
	e. " " od 12 do 14 "	15	9	24
C:	f. jsou dle náboženství a) katolíci	72	63	135
	b) evangelíci reform.	1	–	1
	c) židé	1	–	1
D	g. jsou národnosti a) české	74	63	137
	b) německé	–	–	–
E:	h. jsou od škol. osvoboz. (kolik %)	47	34	81 59%
	i. platí školné ½ (" %)	27	29	56 40·8%
5. Kolik bylo půldnů škol. vůbec?	47.270			
6. " " " nezameškaných?	42.594 = 90·1%	–	–	–
7. " " " zameškaných?	2339 = 4·9%	–	–	–
8. " " " neomluvených?	2337 = 4·9%	–	–	–

Výkaz
o
stavu školy v
1893-94.

	Chlap.	Dívky	Úhrn.
9. Z dítek v odstavci 2. ad e vykázaných jest: a slepých	1	–	1
b hluchoněmých	–	–	–
c jinak nedužívých	–	–	–
10. Kolik dítek od 12 do 14 let osvobozeno bylo od návštěvy v letní době	13	7	20
11. Školou povinné dítky z odst. 3 se dělí a) dle tříd v. I tř.	31	24	55
II. tř.	43	39	82
12. Dle přiškolených míst			

12. Členové místní škol. rady složili slib 18 3/11 94

a jsou tito:

Jméno a příjmení	Stav	Bydliště	Čím je v míst. škol. radě?
Fr. Šafránek	rol.	Hostel. Lhota	předsedou
Fr. Martinek	"	"	místním dozorcem
Jos. Netřebský	"		členem
Vác. Dvořáček	farář	"	"
Jos. Kroupa	říd. uč	"	"
Vác. Sandholz	rolн.	"	náhradníci
Jos. Jirousek	"	"	

13. Kolik zasedání měla místní škol. rada? (6)
14. Kolikrát navštívil školu místní dozorce? (1)
15. V jakém stavu je škol. nářadí? (velmi dobrém.)
16. Kolik bylo škol. budov a vlastních vhodných 1
b najatých vhodných –
17. Jest při škole nějaká nadace? ϕ
18. Jest při škole zahrada školní? (ano)
Co se v ní pěstuje? (Květiny a zelenina)
19. Jest při škole ovocná školka? (Schválena slav. c. k. okr. radou)
Kolik je plánat? 136
" je zušlechtěných stromů? 28
20. Jest při škole tělocvična neb cvičiště? (letní cv.)
Jaké má nářadí? (bradla, hrazdu, stojany, můstek)
21. Co je škole ku prospěchu? (uspokojivá návštěva šk.)
Co na úkor? (Mnoho chudého lidu pracov. a přidržování chud. dítek v době letní ku polní práci.)

22. Zvláštní zvelebovatelé a dobrodinci? ϕ
23. Poskytla místní škol. rada nějaké podpory chudým dětem a jaké? 5 zl.

24. Učitelstvo:

Jméno učitelovo	Stav	Kolik let sloužil od def. ustanovení za		Má vysvědčení		Příjmy									Má naturální byt?
		kodeň	učit.	obec.	míst.	služné	z tříd. funk.	z služeb	z tříd. rozd.	remunerace	Pozemky jitřní	Pozemky ○°	Čistý výnos zl.	Čistý výnos kr.	
Jos. Kroupa	říd. uč.	22	15	1	–	400	100	100	100	–	–	–	–	–	1
al. Němec	podučit.	1	–	1	–	350	–	–	–	–	–	–			1

25. K branému svazku náleží? ϕ
26. Osoby učitelské, které ve vojště sloužily a jsou již ve výslužbě?
: Jos. Kroupa, u 11. pluku pěšího.
Odveden byl 1872, propuštěn 1884.
27. Který učitel dle stáří nenáleží ještě v tomto roce k branném stavu? ϕ
28. Který učitel obstarává jiný vedlejší úřad (zaměstnání), kterým vynesením byl mu povolen a jakou bíře za to odměnu? ϕ
29. Pomůcky učebné.
Počet čísel inventárních? 140
" kusů 362
30. Kterých pomůcek učebných škola nejvíce postrádá? (modely k tělověd.)

31. Výkaz ku škole patřící.

Knihovny učitelské	Počet děl	Počet svaz.	Knihovny žákovské	Počet děl	Počet svaz.
Počet knih koncem předešl. roku škol.	17	17		208	208
Přibylo v tomto škol. roce:					
a) zakoupením					
b. od c. k. okr. škol. rady				–	–
c darem	2	2		2	2
				1	1
Tudíž počet knih ke konci škol. roku	19	19		211	211

32. Kolik žáků užívalo knihovny? 86
Kolik knih četli? 1698

33. Zabývá se některý z učitelů včelařstvím anebo chovem bourců a s jakým výsledkem? 0

34. Kolik dívek navštěvuje vyučování ruč. pracím? - - - - - - - 56

35. Užívá se na zdejší škole písma stojatého a v které třídě (škol. roce)? 0.

18 6/11 94. Hehmelarz
c. k. okr. šk. insp.

Školní rok 1894–95.

Povětrnost v roce 1894. a zima na počátku 1895.

Jaro bylo až do května mírné a pro rolníky zcela pohodlné; červen ale nastal velice studený, následkem čehož obilí špatně odkvetlo, žita, pšenice, ječmeny byly částečně prázdné, řídké a slabé a to tím více, že celý červen nepršelo a vůbec tak suchý rok nastal, že rolníci o odepsání dané pro špatnou úrodu žádati museli.
Po velice suchém létě nastal deštivý podzim, který brambory v okolí zkazil a sklízeň řepy čekanky ztěžoval. Po vánocích nastaly kruté mrazy, napadlo mnoho sněhu a po celou zimu se udržel. Zvěř a ptactvo polní trpělo veliký hlad. Zajíci ohlodali, kde jaký stromek a ačkoli do dvorů, zahrad chodili, přece velká část hlady a mrazy jich zahynula. V Kersku zahynulo 60 kusů srnců. Koroptve na jaře nebyly k spatření v našem okolí.

Počátek školního roku 1895.

Školní rok započal dne 1. září slavnými službami božími a vzýváním sv. Ducha. Bohoslužbám přítomni byli žáci

školy z Pískové a Vrbové Lhoty.
Na to provedeno roztřídění žactva, jež se jevilo na naší škole takto:

V druhém oddělení I. třídy zůstalo - - - - - - - - -	12 ž.
k nim z I. oddělení přistoupilo - - - - - - - - - -	21 ž.
Druhé oddělení I. tř. bude míti - - - - - - - - -	33 ž.
V prvním oddělení I. třídy zůstali - - - - - - -	3 ž.
nově přijato - - - - - - - - - - - - - - - - - -	18 ž.
První oddělení I. tř. má - - - - - - - - - -	21 ž.
První třída bude míti v školním roce 1895 v obou odděleních -	54 ž.
V druhém oddělení II. tř. zbude - - - - - - - - - -	27 ž.
k nim z I. oddělení přistoupilo - - - - - - - - - -	28 ž.
Druhé oddělení II. tř. bude míti - - - - - - - - -	55 ž.
V prvním oddělení II. tř. zbylo - - - - - - - - -	14 ž.
z první tř. k nim přistoupilo - - - - - - - - - -	19 ž.
První oddělení II. třídy má - - - - - - - - - -	33 ž.
Druhá třída bude míti v obou odděleních - - - -	88 ž.

Celkem zapsáno do naší školy žáků 142, mimo to ale evangelíků soukromou školu v Pískové Lhotě navštěvuje 15; jinde do školy chodí 7

Přeložení podučitele p. Al. Němce. Ustanovení Frant. Vokouna.

O prázdninách přeložen byl na vlastní žádost def. podučitel Al. Němec na nově zřízenou školu v Dlouhopolsku, okres Král. Městecký. Působil na zdejší škole od 1. září 1891 do 30. srpna 1894 v každém oboru vydatně.
Na jeho místo zatímně ustanoven byl sl. c. k. okres. školní radou absolvovaný kandidát p. Frant. Vokoun z Král. Městce, jenž na učitelském ústavě v Jičíně se vzdělával.

Jeho c. a k. Výsost arcivévoda Albrecht.

1895

Dne 26. února konala se ve Vídni smutná slavnost, pohřeb nejstaršího a nejvážnějšího člena cís. rodiny Habsbursko-Lotrinské – arcivévody Albrechta, strýčka nýnějšího císaře. Arcivévoda Albrecht narodil se ve Vídni 3. srpna 1817. a byl nejstarším synem arciv. Karla.

Hned za útlého mládí určen byl stavu vojenskému; proto cvičen ve všech vědomostech literních i vojenských.
V 19 letech konal službu vojenskou v Štýrském Hradci – co velitel praporu. Poněvadž byl v konání svých povinností horlivý, svědomitý, postupoval v hodnostech vojenských rychle. Za tři roky jmenován plukovníkem a doprovázel otce do Italie Neapole. Pro bystrost ducha a opatrné jednání poslán co vyslanec ku císařskému dvoru do Berlína a Ruska vyžádati pomoci proti Maďarům, kteří stále chtěli od císařského domu odpadnouti.
R. 1845 – 48 vidíme jej již jako komandujícího jenerála v Rakousích a Solnohradech.
V r. 1849. vzbouřil se v Italii (Piemontu) lid proti panství Habsburskému. Vypraveno tam vojsko naše pod vůdcem Radeckým. V tomto udatném vojsku nalézal se i arc. Albrecht a byl vždy v čele vojska v bitvách u Gravelony, Mortary, Novarry a vyznamenal se zde neohroženou udatností.
Po ukončení válek v Italii ustanoven velitelem třetího armádního sboru v Čechách a guvernérem v Mohuči. Té doby i Turci ohrožovali říši a sice v Uhřích. I zde naše vojsko mnoho krutých bojů svedlo s Turky a podařilo se statečností vůdců a udatností vojínů Turky přemoci. Hned na to r. 1851. stal se arc. Albrecht vojenským i civilním guvernérem v Uhřích. Jeho snahou bylo Uhry spřáteliti s rodem Habsburským. Že však snaha se mu nedařila, složil úřad naň vznesený, doufaje, že snad jinému práce ta se podaří. Od té doby oddal se jen službě vojenské a r. 1863. dostalo se mu pro vzorné plnění povinností nejvyššího vyznamenání vojenského – polního maršála.
V roce 1866. podstoupiti musel císař Frant. Josef I. na dvou stranách válku: s Italií na jihu a německým císařem na severu. Vojsko naše rozděleno ve dvě armády. Jižní armádě velel Albrecht a to tak dovedně, že Italiané byli poraženi v bitvě u Custozzy 24. června 1866, kdežto severní armáda byla u Hradce Králové poražena. Po porážce

té ustanoven ihned za velitele v Čechách též Albrecht a jistě i zde byl by býval vítězem a postupoval již se svou armádou k severu, když tu náhle v Praze uzavřen mír a válce konec tak učiněn.
Od roku 1866. věnoval pozornost opravám ve vojsku a sepsal za tou příčinou více spisů: 1.) Jak má býti vojsko rakouské organisováno. 2.) O zodpovědnosti ve válce (1869.) Spis poslední pro moudré myšlénky přeložen do řeči francouzské i anglické; mimo to psal články do vojenských časopisů. Posléze byl jmenován inspektorem všeho vojska. Arcivévoda Albrecht byl jeden z nejbohatších velkostatkářů. Statky jeho rozkládaly se nejvíce ve Slezsku a věnoval jim náležitou péči. Měří 2070 km². Daní platil 700.000 zl. Úředníků ve Vídni vydržoval 500, dozorců nad lidem zapotřebí bylo 5000.
Ve Vídni v jeho paláci nachází se sbírka výkresův a mědirytin – tak zvaná Albertina. Sbírku i knihovnu tu Albrecht velice rozhojnil a velikým nákladem.
V životě rodinném zakusil Albrecht mnoho bolestí.
Za manželku měl třetí dceru krále bavorského Ludvíka I. – princeznu Hildegardu, která brzy zemřela i syn jejich Karel; mladší dcera Mathilda 18letá zemřela popálením; nejstarší dcera Marie Teresie r. 1845. jest chotí vévody virtemberského Filipa.

Povodeň v Kostelní Lhotě 25./3. 1895.

V letošním roce 25./3. 95 v noci o 10. hodině postížena zdejší osada opětně neštěstím – povodní. Následkem stálých dešťů v březnu stoupala voda na Výrovce tak rychle, že břehy nikterak nestačovaly a trhati se počaly. Katastrofa začala v katastru pečeckém – protrhnutím břehu Výrovky v délce asi 30 m. Otvorem tím valila se voda ku ochranné hrázi. Než příval byl velice prudký, že tato vzdor všemu lidskému namáhání odolati nemohla a protrhla se za Hájkem. Voda nyní s velikou prudkostí a ve velikém množství

valila se přes pozemky ku osadě, zatopila části osady Píska, Peklo a stranu jižní, vniknuvši opětně do stavení, chlévů, sklepů. Lidé ze zatopených domků odstěhovati se museli na bezpečnější místa. Ve školní budově ubytováno více rodin. Lidský život nebyl sice žádný zničen, ale rolníkům způsobena škoda na polích veliká: osení zkažena, hnoje odplaveny, pozemky zapískovány a vymlety. Druhého dne přijel do osady c.k. okres. hejtman Poděbradský p. Rebensteiger z Blankenfeldu a uděliv starostovi potřebné pokyny, projevil úžas nad účinky na pohled tak nepatrné řičky. Na zdejší škole nebylo možno po tři půldny vyučovati.

Slavnosti.

Jako každého roku, tak i letos 19. listopadu a 3. prosince súčastnila se mládež slavných služeb božích za blaho Jejich Veličenstev císaře Františka Josefa I. a císařovny Alžběty. Po mši sv. zapěna byla celá hymna národní.

Zpověď katol. mládeže konána byla na zdejší škole v roce 1894–95 třikráte:
před vánocemi –
po velikonocích –
a ku konci školního roku (1/7.)
Zkouška z náboženství katolického vykonána 18. června 1895 za přítomnosti c.k. okres. komisaře p. Lubasa.

Inspekce.

Dne 6. listopadu 1894 odpoledne vykonal prohlídku školy a přesvědčil se o prospěchu žactva c.k. okresní školní inspektor p. Josef Chmelař z Poděbrad.

Školní rok ukončen 13. července 1895 zpívanou mší svatou a ambrosianským chvalozpěvem: Tě Boha chválíme. Bohoslužbám přítomni byli žáci školy z Pískové i Vrbové Lhoty. Než žáci kostel opustili, zapěli národní hym-

nu: Všemohoucí nám Hospodine. Po ukončených obřadech odebrali se do školy, kdež správce školy přiměřeně je napomenul a ku častečnému aspoň opakování vybídl. Po rozdání zpráv a sešitů žáci se rozešli.

Statistika.

Zapsáno na počátku do zdejší školy ------- 142 ž.
Ku konci školního roku navštěvovalo školu naši 128 ž.
Povinných půldnů bylo 47984; z těch
nezameškáno ------- 43.960 (91%) } Návštěva se proti
zameškaných omluvených 2.777 (5.7%) } loňsku o 1% zlepšila.
" neomluvených 1247 (2.6%)
Jinde školu obecnou neb měšťanskou navštěvovalo 6 ž.
vyšší učiliště (gymnasium) ---------- 1 ž.
soukromou evangelickou v Pískové Lhotě ---- 15 ž.
mezi rokem vystoupilo 6 ž. a zemřely 3 žákyně.
Veškeří žáci byli národnosti české, náboženství katolického; 1 evangelík. Nemoci mezi mládeží nepanovaly.

28/VI. 1895
Jos. Chmelař
c.k. okr. šk. insp.

Národopisná výstava.

Národopisná výstava (1895.) v Praze.

V měsíci květnu 1895 otevřena a byla v Praze v „Královské oboře" národopisná výstava.
Výstava měla za účel znázorniti cizině život Čechoslovanů. K tomu účeli vystavěna byla celá řada pavilonů, v nichž znázorněn byl život, zvyky, kroje, řemesla Čechů, mimo to viděl zde každý nynější pokrok v věnictví, průmyslu, obchodu, školství, hasičství na mnoha vystavených předmětech.
Obydlí venkovanů předvedena byla ve vystavěné vesnici, jež skládala se ze statků českých, moravských, slezských a to z různých

krajů. V každém statku viděti bylo tehdejší nábytek, nářadí, nástroje, líd v kroji. Ve vesnici nescházel dřevěný kostel se hřbitovem, rybárna, mlýn, kovárna. Velice se zamlouvala starodávná Praha. Veliké pozornosti těšila se stará rychta. Zde soustřeďovalo se množství lidu. Nazývali každého strýčkem – tetičkou. Kdo zde řekl „pane" veden byl drábem k rychtáři a tam odsouzen ku pokutě ve prospěch „Matice školské". Hudba venkovská stále obveselovala obecenstvo.

Národopisná výstava.

Osada ta došla ocenění i od jeho Císařské Výsosti arcivévody Karla Ludvíka, jenž velmi pochvalně o celé výstavě se vyslovil a za ponechání vesnice se přimlouval. (Stalo se.)

Velice zajímavě ukázán byl domácí život lidu československého v jednotlivých světnicích. V některé chudé světnici spatřili jsme králíky, kůzle, slepice, prasátko a lid vše pohromadě.

Starodávné kroje, hry znázorněny byly v pavilonech na figurách ve skutečné velikosti.

Nesmírné vzrušení mezi lidem působila každého večera fontána (Umělý vodstrysk, osvětlovaný elekt. světlem a zbarven různobarevnými skly. Řízení vodstrysku obstarávalo 30 osob.)

Dojem byl uchvatný. Voda z počátku bílá stále ve vyšších a různých proudech vytryskovala, měnila barvy buď náhle neb pozvolna, splývala po umělých skalách do basenu a opět různobarevně se jevila.

Fontána trvala ½ hod. každodenně.

Národopisná výstava.

Zájem pro výstavu byl veliký! Navštívilo ji celkem 2,080.000 platících osob. Čistý výnos činil přes 100.000 zl a věnován byl dobročinným ústavům.

Pokroku ve všech oborech obdivovali se Němci z Pruska, z Vídně, Francouzové, Poláci, Rusové, Američané.

Němci z Čech výstavu úmyslně ignorovali a jen jednotlivě ji navštěvovali.

Že zdejší obce mnoho osob ji navštívilo. Na počátku září vedl tam říd. učitel 30 škol. dítek, jež se připojily ku zvláštnímu vlaku ze Sadské vypravenému.

Upomínka na národopisnou výstavu zůstane každému návštěvníku v blahé upomínce.

Školní rok 1895-96.

Školní rok 1896.

Školní rok 1895-96 započal vzýváním sv. Ducha a slavnými službami božími dne 1. září 1895.

Po bohoslužbách provedlo se roztřídění žactva do jednotlivých oddělení a tříd i jevilo se takto:

Z druhého oddělení II tř. vystoupilo 17 ž.;
zůstalo ve II. oddělení II tř. ..... 34 ž.
postoupilo k nim z I. odd. II tř. ..... 12 ž.
Mělo II. oddělení II. třídy 46 žáků.
V prvním odd. II tř. zůstali 21
z první třídy postoupilo k nim 11
Čítalo první oddělení II tř. 32 žáky.

V druhém oddělení I.tř. zůstali . . . 21ž.,
k nim z I. odd. postoupilo . . . . . 12 ž.
První oddělení čítalo . . . . . 17ž.
Celkem navštěvovalo naši školu 128 žáků;
do evang. soukromé školy v Pískové Lhotě
chodilo z naší obce 15ž;
vyšší učiliště navštěvovalo . . . . . 9ž.
Školou povinných dítek bylo v roce 1896
152 ž.

Vyučování dělo se po celý rok pravidelným chodem.
Nakažlivé nemoce mezi mládeží (až na trochu kašle) nepanovaly.

Nastoupení učitele p. Jana Petra.

Dne 1. ledna 1896 proměněno bylo poučitelské místo na základě zákona ze dne 13. května 1894 v místo učitelské se služným 500 zl.
Slavná c.k. okresní školní rada presentovala na toto místo poučitele z Opolan p. Jana Petra, jenž 1. února 1896 místo na zdejší škole nastoupil.
Zatímní poučitel p. F. Vokoun přeložen byl na jeho místo do Opolan.

Biřmování

Dne 24. dubna (o pátek) 1896 udílel poprvé v zdejším kostele svátost sv. biřmování nejdůstojnější biskup p. Jan Ed. Brynych z Králové Hradce.
Katolíci ve vůkolních vesnicích vítali biskupa velmi okázale.

Biřmování

24. dubna 1896.

I naši osadníci nechtěli zůstati posledními.
Na silnici u kostela postavena byla obecním nákladem velmi vkusná brána, ozdobena prapory a draperiemi zemských barev. U brány očekáván byl p. biskup p. farářem Vác. Dvořáčkem, obecními starosty, učitelstvem se škol. mládeží, hasiči zdejšími a z Vrbové Lhoty.
Hovlivé vojenští vysloužilci odešli od brány ku kapličce.
Mimo to vypravilo se banderium naproti až za Pískovou Lhotu.
U brány osloven byl biskup p. farářem, obecním starostou Jos. Douděrou č. 41, řed. učitelem Jos. Kroupou.
Na to přednesla družička M. Kroupová proslov p. farářem sestavený.
Prosloven tím byl p. biskup velmi dojat, což svědčila chvějícím hlasem pronesená odpověď.
Obřady započaly ihned a trvaly do ½12. Biřmovanců bylo . . .
Zkoušku náboženskou vykonal p. biskup sám, i uspokojila jej úplně; rovněž nečinil výtek proti duchovní správě, ano velmi pochvalně se o působení duch. správce vyslovil.
Co zástupce „Náboženské Matice" přítomen byl kanonické visitaci c.k. okres. komisař p. Schlindenbuch z Poděbrad.
Hostiny účastnilo se 28 osob.

Úmrtí Jeho cís. Výsosti arcivévody Karla Ludvíka 19/5. 96.

Dne 19 května 1896 stihla nová nevýslovně těžká rána našeho milovaného císaře (Frant. Josefa I.) celou císařskou rodinu, také stát a lid.

Jeho císařská Výsost arcivévoda Karel Ludvík podlehl nebezpečné nemoci střevní. Arcivévoda Karel Ludvík stál nejblíže svého císařského bratra, podporuje ho oddaně u vykonávání nesnadných povinností, stál trůnu nejblíže. Rovněž blízkým byl srdcím všech rakouských národů.

Rakousko ztratilo jednoho z nejšlechetnějších, nejdobrotivějších, nejmilejších princů. Jako získal všecka srdce za svých mladých let, kdy byl v úřadním postavení v Haliči a Tyrolsku, a upevnil pásky náklonnosti a úcty, tak podporoval za stálého pobytu ve Vídni všecka díla míru, umění, vědy, živnosti, humanitní spolky, vzbuzuje ve všech vrstvách obyvatelstva city upřímné lásky a vděčnosti. K tomu přispívala jeho přívětivost, jíž okouzloval arcivévoda každého, kdo s ním přišel do styku. Zval se sám rozmarně „výstavním arcivévodou“, přejímaje s beder panovnících mnohdy dosti namahavé funkce representační a protektoráty nejznamenitějších výstav, ústavův vědeckých, uměleckých, podniků národohospodářských neb zřízení humanitních.

Roku 1883 byl v květnu při korunování cára Alexandra III. v Moskvě.

Hluboký význam měly cesty arcivévody Karla Ludvíka do Prahy ku zahájení jubilejní naší výstavy, ku otevření

naší Akademie věd a umění, jeho pout do starosl. Karlova Týna, jako jeho opětovaná návštěva naší výstavy národopisné.

Blahosnulý arcivévoda byl upřímně přízniv našemu národu, měl vždy srdečnou radost nad slávou českého království a nad pokročilostí našeho národa, znal dobře náš jazyk i dal v něm vyučiti syny své.

Vše to při zprávě o smrti tohoto dobrého a šlechetného princelidumila, příznivce umění a práce, přítele naší vlasti a našeho národa oživuje, a u věčné paměti našeho lidu zůstane.

Arcivévoda Karel Ludvík narodil se 30. července 1833 v Schönbrunnu.

Vychování dostalo se mu dokonalého i v ohledu vojenském, ale svou povahou klonil se více ke věcem občanským.

V Haliči po 2 léta připravoval se pro službu administativnou. V roce 1855 stal se místodržitelem v Tyrolsku, kdež pobyl až do skončení války s Italií r. 1859.

Jako místodržitel oženil se po prvé, pojav za choť princeznu Marketu, dceru saského krále Jana, která ale 15. září 1858 zemřela bezdětná.

Odstoupiv z úřadu místodržitelského oženil se po druhé, pojav za choť dceru krále neapolského Ferdinanda II. princeznu Marii Annunziatu. Z druhého manželství pochází arcivévoda František Ferdinand z Este, (dle starosl. rodiny italské), dále

arcivévoda Otto, pak arcivévodkyně Marketa Žofie, jež provdána je za vévodu Albrechta z Virtemberku.
V roce 1871 ovdověl arcivévoda Karel Ludvík po druhé, načež 1873 oženil se po třetí s arcivévodkyní Marií Terezií, dcerou dom Miguela, infanta portugalského, jež mu porodila dvě dítky: arcivévodkyni Marii Annunziatu, abatyši ústavu šlechtičen na praž. hradě královském a arcivévodkyni Alžbětu.
Arcivévoda Karel měl zastupovati 26. května 1896 císaře na korunovačních slavnostech v Moskvě i byly veškeré přípravy k této cestě již učiněny.

Úmrtí Ph. Dr. Antonína Tillého.

V letošním školním roce ztratilo české školství velikého odborníka a znatele školy, zemřelť dne 12. března 1896 Ph. Dr. Antonín Tille, rytíř řádu železné koruny, c. k. zemský školní inspektor a.t.d. u věku 60 let.
Umrtím v Pánu zesnulého odňat byl úřadu školnímu vynikající odborník, podrízeným laskavý představený, který jako muž ryzí povahy plnil obtížné povinnosti svého povolání vzorně, jako c. k. zem. školní inspektor náležel Dr. Tille k nejoblíbenějším funkcionářům státního dozoru ku středním školám.
Také jako spisovatel učebnic pro

střední školy zjednal si platnost výtečného paedagoga a paměť trvalou. Zesnulý vynikal zvláště svou vlasteneckou bezúhonností a v té příčině byl vzorem vysokého úředníka v oboru školském.

Jmenování c. k. zemsk. škol. inspektora.

Nástupcem zemřelého Dr. Tillého jmenován byl vysokým c. k. ministerst. záležitostí duchovních a vyučování p. Prokop Procházka,
a svěřen mu dozor nad obecnými a měšťanskými školami s vyučovacím jazykem českým zdejšího okresu.

Slavnosti

V roce 1896 súčastnila se mládež bohoslužeb za blaho Jejich Veličenstev císaře Frant. Josefa I. a císařovny Alžběty.
Po mši sv. zapěli vždy žáci všecky sloky národní hymny.

Zpověď žáků konala se třikráte:
a) před vánocemi b) před velikonocemi.
c) ku konci školního roku.

Zkouška náboženská vykonána dne 24. dubna 1896 nejdůst. biskupem Králové-Hradeckým P. Ed. Janem Brynychem.
Dne 28. listopadu 1895 vykonal prohlídku zdejší školy c. k. okresní školní inspektor p. Jos. Chmelař z Poděbrad.

Ukončení roku.

Školní rok 1896 ukončen byl dne 15. července slavnými službami božími a chvalozpěvem ambrosianským: „Tě Boha chválíme."
Po obřadech odebrali se žáci do školy, kdež jim byly rozdány sešity, zprávy. Správce školy důrazně je napomenul, by se po celé prázdniny mravně chovali a aspoň v neděli si trochu četli, psali, množilku opakovali.
Návštěva školní byla celkem uspokojivá, v zimě velmi dobrá. Zlepšila se proti loňskému roku o 1%.
Nepravidelně chodívají dítky zdejší do školy v květnu a červnu, jelikož přidržovány bývají ku protrhávání řepy.
Nezameškané půldny činily v roce 1896 . . . . . 92·01%;
zameškané omluvené „ „ 4·59%
zameškané neomluvené „ „ 3·35%

21/9. 1896 Schmelař
c. k. okr. šk. insp.

Školní rok

1896-97

Jako každého roku tak i letos započat škol. rok vzýváním sv. Ducha a slavnými bohoslužbami, jichž se súčastnili žáci z Pískové a Vrbové Lhoty, někteří členové obecního zástupitelstva a malá část rodičů.
Po bohoslužbách navrátili se žáci do školy, kdež provedlo se roztřídění žáků do jednotlivých tříd a oddělení, sděleno jaké potřeby si opatřiti mají, přečtena a vysvětlena byla pravidla školní kázně i pohrožено provinilcům citlivými tresty.
Na počátku roku zapsáno bylo vůbec:
. . . . . 83ch. + 73d. = 156
Statistika. mezi rokem přibyli . . . . . 2„ + 2„ = 4.
160

Z počtu toho jinde školu navštěvovali:
. . . . . 3ž. + 3d. = 6
vyšší učeliště . . . . . 2 + – = 2
ev. ang. soukromou v Pískové Lhotě . . 7 + 7 = 14
pro duševní nedusk osvobozen . . . 1 + – = 1
zemřelo a vystoupilo . . . . . 8 + 10 = 18
V první třídě zapsáno bylo 53ž.
v druhé „ „ „ ž.;
úhrnem ž vesměs katolíků; evangelík neb israelita v letošním roce zdejší školu nenavštěvoval.

Školních půldnů bylo vůbec 44.647;
z těch nezameškaných — 41.054 čili 91·95%
zameškaných omluvených: 3159 čili 7·07%
zamešk. neomluvených 439 „ „ 0·98%
Počet zameškaných omluvených půldnů vstoupnul proti loňskému roku o 3%, čehož příčinou bylo rozšíření se spalniček v květnu a červnu mezi školní mládeží. Návštěva byla po celé dva měsíce špatná, neb z domů, kde dítky onemocněly, nesměly dosud zdravé do školy přicházeti.

Spalničky

Když pak i ve škole dcera ředícího učitele (Milada Krampová - 10. letá) spalničkami onemocněla a (24/6 97.), nařídil obvodní lékař, by ihned vyučování zastaveno bylo. Nevyučovalo se na zdejší škole od 25. června do 4. července 1897.
Jedna žákyně I. třídy na spalničky zemřela.
Spalničky řádily mezi mládeží silně, neb ani jedno dítko školní nebylo jimi ušetřeno, ano i staroši žáci jimi navštíveni byli.
Onemocnělým dětem bolely oči, zčervenaly, předcházel kašel, vrhnutí, mdloba a horečka.
Měla-li nemoc průběh pravidelný, trvala celkem týden.

Nový drátěný plot před školou.

Dne 4. března 189[illegible]. podal správce školy místní školní radě a obecnímu zástupitelstvu žádost za pořízení nového plotu ku květinové zahrádce před školou. Nynější starosta p. Jos. Douděra č. 41. přečetl v nejbližší schůzi obec. zástupitelstva žádost tohoto asi obsahu:
Při poslední školní inspekci a prohlídky školních zahrad, pozastavil se c. k. okresní školní inspektor p. Jos. Chmelař nad tím, že máme u školní budovy zcela shnilý, provázky a dráty ku kolíkům přivazovaný plot, jenž se nejen k nové budově nekodí, ale vůbec nevyhovuje účeli. Nařídil podepsanému, by požádal místní školní radu o pořízení nového, jelikož tento nijak opraviti se nedá.
Zrušiti zahrádku před školou se nemůže, neboť při každé škole musí býti zahrada štěpná, zelinářská a květinová a jest pro ně schválený plánek od slavné c. k. okres. škol. rady. (Přikládá se)
Bude-li se nový plot říditi, dovoluje si podepsaný slavnému sboru navrhnouti, že by nejlépe se hodil plot drátěný, s litými železnými sloupky, poněvadž by dlouho vydržel, obci čest a škole ozdobu činil, a pak dle spořádané školy posuzují cizinci uvědomělost občanstva.
Ku konci dovoluje si vůkteř podepsaný poznamenati, že pořízení plotu děje se pro dítky, by naučily se pěstovati ve škole stromky, zeleninu, květiny, zušlechťovaly si srdce, cit a naučily

se míti zálibu v krásném a užitečném, nikoliv tedy snad pro osobu řídícího učitele, který má s obstarávánim květin a udržování zahrádky v náležitém pořádku nejen zaneprázdnění, ale i značné výlohy.
V úctě podepsaný doufá, že slavný sbor proti pořízení nového plotu mého namítati nebude a potřebný náklad povolí.
V Kostelní Lhotě, 4. března 1897. V úctě:
Jos. Kroupa,
říd. učitel.

Plot před školou (1897.)

Že skušenosti známo, že má-li se pro školu něco pořiditi, míváí potřebná věc vždy dosti protivníků, zde však po přečtení žádosti zaveden rozhovor v tom smyslu, že nějaký plot se musí pořiditi.
Někteří členové chtěli dřevěný (latový) s podezdívkou, jiní celý z cihel.
Konečně zvítězil náhled, že bude nejlepší i nejlacinější plot drátěný s dubovými sloupky.
Členové místní školní rady: pp. Frant. Martínek a Fr. Šafránek měli uloženo o zřízení jeho se starati.
Že však jsou stále zaměstnáni, předali úkol svůj říd. učiteli, by s tesařským mistrem Taucem ze Sádské o nový plot se postarali. Asi ve dvou týdnech byl dle přání spr. školy nový plot s dubovými ozdobnými hlavicemi pořízen a šedou barvou natřen. Délka obnáší 20 m, výška 120 cm.
Veškerý náklad činil 54 zl.

Slavnosti.

Zpověď žactva konala se: 20. listop. 1896, 5. května a 13. července 1897.
Zkoušky náboženské vykonána byla nejdůst. proboštem z Poděbrad Lesp. Mazáčem za přítomnosti c. k. komisara Schlindenbucha dne 3. června 1897.
O prospěchu žactva a způsobu vyučování přesvědčil se dne 24. září 1896 c. k. okresní školní inspektor p. Jos. Chmelař z Poděbrad, vykonav zároveň prohlídku úředních knih, pomůcek školních a školní zahrady.
V roce 1897. súčastnila se mládež bohoslužeb za blaho Jejich Veličenstev a zapěla národní hymnu v kostele.
Školní rok ukončen byl 15. července 1897 slavnými bohoslužbami a ambrosianským chvalozpěvem, národní hymnou.

Povětrnost 1897.

Mrazy v r. 1897. nebyly přílišné.
Sníh pozvolna roztál a voda pravidelně odešla. Výrovka ze břehů již vystoupiti nemohla, jelikož část od ústí do Labe až po erární silnici z Pískové Lhoty do Kostelní Lhoty byla regulována.
Jaro bylo celkem pohodlné, ale květen velmi studený a do 16. deštivý.
Stromy špatně odkvetly, následkem čehož málo ovoce bylo.
Ačkoliv jarní lijavce úrodu na níže položených pozemcích vymočily, byla by bývala úroda pěkná, ale 3. června 1897. (v sobotu) k večeru začaly na obloze vystupovati podezřelé mraky.

Zkušenější rolníci ihned projevovali obavy před krupobitím.
Okolo 6. hod. nastala bouřka, vichřice a ihned počaly se sypati s neobyčejnou prudkostí kroupy velikosti slepičího vejce.
Hrozný ten okamžik trval asi 10 minut, ale spousta v polích byla hrozná.
Obilí pováleno, vytlučeno a zatopeno.
(V školní budově rozbito bylo na záp. straně 7. tabulí, mnoho břidlice na střeše.)
Mrak přihnal se od západu a táhl se přes Milčice, Pečky a tak zasáhl i katastr Kostelní Lhoty.
Dle později došlých zpráv, bylo toho dne krupobití v celé jižní části Čech od západu k východu. (od Plzně - k Čáslavi - Chrudimi)
Dne 26. června nastalo deštivé počasí; veliké lijavce trvaly po 6 dní, následkem čehož všecky vody české vystoupily ze břehů, odplavily obilí, zničily pole, louky, silnice, mosty, železniční náspy, mnoho příbytků, továren, i lidských životů.

Živelní pohromy.

Krajina pod Krkonošemi utrpěla nejvíce. (Trutnov - Turnov - Jilemnice - Liberec ...)
Škoda způsobena ohromná.
Jeho Veličenstvo císař František Josef I. daroval poškozeným ze své soukromé pokladny 30.000 zl. na zmírnění bídy.
Veleslavné c. k. místodržitelství zavedlo po celých Čechách sbírky pro poškozené.
Poslanci čeští žádali vládu o vydatnou státní pomoc a nezúročitelné půjčky.

Podobné pohromy byly v červnu 1897. v Haliči, Uhřích, Solnohradsku, Dolních Rakousích, v Prus. Slezsku.
Bylo vůbec pozorováno, že jedna bouře nebyla mírná; vždy spojena byla s prudkou vichřicí a lijavcem.
V červenci stoupla cena pšenice ze 8 zl (16 K.) na 12½ zl. (25 K.), jelikož mnoho obilí na poli zrostlo.

Indu-striální učitelka.

Přípisem slavné c. k. okresní školní rady ze dne 17. července 1897 č. 2179. ustanovena na zdejší škole od 1. září 1897. industriální učitelkou sl. Mar. Příšovská z Poděbrad se služným 120 zl; zároveň svěřeno jí vyučování ručním pracím v Pískové Lhotě a Přední Lhotě.
Dosavádní ind. učitelka Kat. Adamčíková (provdaná Němcová) vyučovati měla ručním pracím na školách v Budiměřicích, Křečkově a v Koutech.
Obávajíc prý se špatných polních cest, vzdala se vyučování na jmenovaných školách a pronajala s manželem hostinec v Opočnici.

21/1. 1898.
[signature]
c. k. okr. šk. insp.

Školní rok 1897-98.

Dne 1. září 1897. započalo opět vyučování vzýváním sv. Ducha a slavnými bohoslužbami za přítomnosti žactva z Pískové i Vrbové Lhoty.

Po službách božích provedlo se roztřídění žactva do tříd a oddělení, oznámeno jim, kdy mají do školy přicházeti a které potřeby školní si pořiditi.

Na počátku roku sepsáno školou povinných 140 ž., z těch navštěvovali

Statistika.

městanskou školu . . . . . 3 ž.,
soukromou evang. v Pískové Lhotě . . . . 9 ž.,
zemřelo neb vystoupilo . . . . . 11 ž.

Na konci školního roku bylo 110 ž.
Z těch bylo domovem v Kostel. Lhotě . . . 85 ž.
jinde domovem . . . . . 25 ž.

Veškeré děti byly národnosti české, náboženství katolického.

Návštěva školní se zlepšila o 2% a to snad tím, že se rodiče příležitostně poučovali o nutném všeobecném vzdělání, jim domlouvalo, časté písemné upomínky zasílaly, konečně i trestali. *Rodičů ku škole lhostejných byl jeden, jenž od polovice dubna hocka do školy neposílal, vymlouvaje se, že bez něj nemůže se obejíti pro pilnou polní práci. (*F. Hončík - truhlář a domkář, rodem ze Sadské)

Úleva v docházce školní pro dobu od 1. května do 31. října povolena byla 19 ž.,
a od 1. září do 31. října " " 11 ž.

Nezameškaných půldnů bylo 40596 = 93·60%
omluvených půldnů . . . . . 1960 = 4·52%
neomluvených . . . . . 815 = 1·88%

Rokem 1897. počínaje zrušen byl v nadější obci školní plat (3 zl. 12 kr. z jednoho dítka) Paušal platí se z obecní pokladny 10% přirážkou ku přímým daním.

Vyučoval v letošním roce v první třídě říd. učitel Jos. Kroupa, v druhé učitel Jan Petr, náboženství farář P. Vác. Dvořáček, ženským ručním pracím sl. Marie Přišovská, jež sem v úterý a v pátek z Poděbrad docházela. —

Zdravotní stav dítek po celý rok byl velmi dobrý.

Slavnosti.

O narozeninách i jmeninách Jejich Veličenstev súčastnila se vždy mládež slavných bohoslužeb, po nichž zapěla národní hymnu, ve škole zakončena slavnost proslovem a příležitostní básní. —

Prohlídka školy c. k. okresním školním inspektorem p. Jos. Chmelařem vykonána byla 21. ledna 1898; zkouška z náboženství katolického 27. června 1898; zpověď mládeže odbývala se třikrát.

Školní rok 1897-98. ukončen 15. července slavnými službami božími, chvalozpěvem ambrosianským a zapěním národní hymny.

Ku konci června 1898. dokončena byla v našem katastru regulace Výrovky, jež od r. 1894 od ústí do Labe se prováděla. Říčka tato nadělala v osadě hrozných škod. Zmínka o nich uvedena je na stránkách: 16., 23., 24., 25., 26., 45., 46.

Regulace Výrovky.

Byla to obyčejná, malá říčka s přirozenými místy silně podemletými hrázemi, klikaté řečiště bylo pískem i blátem zaneseno, proutím neb sítím silně zarostlé. Pršelo-li u Uhl. Janovic bylo lze čekati velkou vodu. Ta se skutečně brzy dostavila, v řečišti vystoupla, že břehy tolik vody pojmouti nemohly, na různých místech je protrhla, po vůkolních pozemcích se rozlila a v několika hodinách úrodu zničila. Z nynější úpravy není možno si představiti bývalou Výrovku. Šířka mezi břehy bývala dříve taková, jaká je dnes u perem. Úprava dnešní vyžadovala velikého nákladu: 800.000 zl. Stát i země přispěli na podnik ten po 30%, zbývajících 40% zaplatiti museli zájemníci po roč. splátkách. Stavbu prováděl podnikatel a inžinýr Welflík s dílovedoucím Jos. Krausem z Mělníka. (Dělníků zaměstnáno bývalo přes 200.) Klikaté řečiště muselo se srovnat, mnohde zcela nové udělati, velice prohloubit, nové hráze navezly se z dobré hlíny a osely travou. Aby břehy voda netrhala, byly od Píst až po erární silnici zatloukány

dubové koly, ty propleteny proutím a nich založeno drnování. Od silnice k Pečkám kladeny jsou dvojité fašiny. Nyní voda i při sebe větším dešti z břehů vystoupiti nemůže. Jak zkušeností se již dokázalo, vystoupla při dlouhotrvajících srážkách toliko na permy. O udržování Výrovky v náležitém pořádku pečuje vodní družstvo se sídlem v Poděbradech. Zvláštní hlídač každodenně musí Výrovku projíti a vady družstvu oznámiti.

Regulace a meliorace.

Následkem provedení regulace Výrovky, Černavky a Milčického potoka mohla se v letošním roce (1898.) dokončiti i v polích meliorace, jež velice blahodárně již druhým rokem se osvědčuje. Kde dříve bývala mokřina, roste dnes krásně obilí a mokro neškodí.

Prohloubením Výrovky a odstraněním splavu na mlýn Kopanický vytratila se všecka voda z louží i ze studnic. Požádal výbor sekce IV. inžinýra p. Boudu, by shotovil jim plánek na nádržku (rybník) vodní na „pekle". Náklad vyšetřen přes 1200 zl. Že byla nezbytna, zadáno provedení nové nádržky dílovedoucímu Jos. Krausovi, jež ji se svými lidmi od 23. července do 3. srpna 1898 dle plánu provedl.

16/9. 1898. [signature]
c. k. okr. šk. insp.

Školní rok 1898-1899.

Jako každého roku, tak i letos započal školní rok slavnými službami Božími a vzýváním Ducha sv.
Bohoslužbám přítomni byli žáci z Pískové i Vrbové Lhoty.

Statistika.

	h.	d.	celk.
Školou povinných dítek bylo v zdejší obci	65	60	125
během školního roku přibylo	3	2	5
Z uvedeného počtu (133) navštěvovalo			
měšťanskou školu v Nymburce	2	-	2
soukromou evang. školu v Písk. Lhotě	5	8	13
v škol. roce zemřelo neb vystoupilo	7	5	12
Na konci školního roku bylo	57	49	106
Z těch bylo domovem zde	41	37	
v jiné obci domovem	16	12	106
V stáří od 6 do 12 let bylo	47	34	
" " 12 do 14 " "	10	15	106

Veškeří žáci zdejší školy byli Katolíci.
Evangelíci v letoš. roce školu zdejší nenavštěvovali. Židů školou povinných nebylo.
Návštěva školní byla dobrá po celý rok až na měsíc duben a květen, kde vypukla mezi škol. mládeží nemoc „přůšnice". Nemoc tato jevila se tím, že dítku opuchnul krk (žlázy), dostavil se kašel, slabost tělesná, horkost; a dítě po několik dní nejevilo žádnou čilost životní. Snad všichni žáci byli touto nemocí (nakažlivou) postiženi. Průběh měla pravidelný, neboť žádné dítko nezemřelo. Návštěva školní trpěla velice, jelikož ani zdravé dítky z rodin do školy nesměly přicházeti.

Nemoc přůšnice.

Veškerých půldnů bylo 39.689. Z těch
nezameškaných . . . . 37.236 t.j. 93·81%
zameškaných omluvených . . . 2172 t.j. 5·47%
" neomluvených . . . 281 t.j. 0·72%
Návštěva se proti loňskému roku zlepšila o 0·21%
Úleva v návštěvě školy povolena byla pro září a říjen 11 ž., pro dobu od 1. května do 31. října a 18 žákům.
Místní školní rada skládala se z následujících členů:

Jméno a příjmení	Stav	Bydliště	Čím je v míst. škol. radě
1. Jos. Douděra	rol.	Kostel. Lhota	starosta, co předseda,
2. Fr. Martínek	rol.	"	míst. škol. dozorce,
3. Fr. Šafránek	"	"	člen míst. rady,
4. P. Vác. Dvořáček	farář	"	člen " "
5 Jos. Kroupa	říd. uč.	"	člen " "
1. Jos. Jiroušek	rol.	"	náhradník,
2 Fr. Bureš	"	"	"

Slavnosti.

Katolickému náboženství vyučoval důst. P. Vác. Dvořáček, farář zdejší; literním předmětům správce školy Jos. Kroupa, a učitel Jan Petr; ženským ručním pracím sl. Marie Přišovská z Poděbrad.
V den jmenin a narozenin Jejich Veličenstev súčastnila se mládež bohoslužeb za blaho jejich a zapěla společně se žáky z Pískové a Vrbové Lhoty všecky sloky národní hymny. Škola byla po celý den prapory ozdobena.

Dne 16. září 1898. vykonal prohlídku zdejší školy c. k. okresní školní inspektor p. Jos. Chmelař.

Z náboženství katolického zkoušeni byli žáci 10. června 1899. společně se žáky z Pískové a Vrbové Lhoty.

Zpověď mládeže konala se třikrát: a) v adventě b) o velkonocích c. ku konci školního roku.

Dle nařízení slav. c. k. okresní školní rady navštěvovala zdejší mládež služby Boží každodenně od 1. května do 31. října.

Závraždění císařovny Alžběty.

V době, kdy všecka veřejnost obírala se přípravami k oslavení 50. letého panovnického jubilea svého milovaného mocnáře, rozlétla se celým světem dne 10. září 1898. ohromující zvěst, že císařovna Rakouská, královna Česká stala se obětí úkladné vraždy.

Nikdo nechtěl věřiti zprávě této, ohromující každého do duše nejhlubší, než bohužel zvěsti této zdrcující předcházela neklamná a nezvratná skutečnost.

Císařovna Alžběta vynikající skvělými ducha dary a oslňující krásou, jež znala toliko dobré skutky lidumilné a pěstovala vědu a umění, stala se obětí ohavného zločinu rukou prokletou anarchisty italského.

Zvrhlý Ital Luccheni ztopil úkladně vražednou svou rukou smrtící dýku v krvi srdce zlatého převznešené naší panovnice, když zavražděni Jejího Veličenstva císařovny Alžběty.

vením k další cestě ubírala se k lodi v Ženevském přístavě.

Zmařen tak předčasně život šlechetné panovnice, jenž byl řetězem z růží lidumilnosti a dobrodiní a jenž byl největším vzorem ideálních našich snah: pomoci bližnímu nezištně a obětavě.

Památka převznešené této trpitelky nevyhyne nikdy v srdcích národů.

Atentát na císařovnu spáchán byl řečeného dne o 2. hod. odpoledne na blízku pomníku vévody Karla Brunšvického mezi hotelem Beau Rivage (Krásné pobřeží) a místem, snežož se jde z nábřeží Montblanc na lodi.

Její Veličenstvo ubírala se totiž v průvodu hraběnky Sztarayové ku přístavu, chtíc se projeti po jezeře. Útočník, jenž přišel sem z druhé strany v průvodu starého, šedovousého muže, vrhl se na císařovnu a prudce ji trojhranným pilníkem bodnul.

Její Veličenstvo klesla, mohla však s pomoci jedné dámy dojíti až k lodi. Sotva však vešla na palubu, pozbyla vědomí.

Když jejímu Veličenstvu oděv byl uvolněn, tu shledána 1 cm. velká rána, ze které vytryskly 2 neb 3 kapky krve. Zdálo se, jakoby na okamžik nabývala vědomí.

Na otázku: „Cítíte bolesti, Vaše Veličenstvo?" odpověděla císařovna: „Ne!"

Kormidelník skotovil z vesel a lavic nosítka a vznešená císařovna odnesena do hotelu „Beau Rivage".

Ač lékaře všemožně se vynasnažovali Její Veličenstvo při životě zachovati, ukázala se lidoká pomoc marnou; nadešlat za nedlouho smrt. —

Vrah vykonav vraždu, dal se na útěk, byl ale od dělníka Chamartina a pomocí několika osob odveden na strážnici.

Po dobu svého vyšetřování jevil pohoršující cynismus a udal, že je anarchistou bez zaměstnání a že je proti bohačům. Prohlásil též, kdyby prý všichni anarchisté konali svou povinnost, že by měšťácká společnost brzy vymizela. Tato ojedinělá vražda prý nic neprospěje, ale že dal aspoň dobrý příklad.
Vrah odsouzen k doživotnímu těžkému žaláři v Ženevě.

Životopis císařovny Alžběty.

Císařovna Alžběta Amalie Eugenie

narodila se 24. prosince 1837 v Mnichově jako dcera Maxmiliana Josefa, vévody bavorského a vévodkyně Ludviky Vilemíny, královské princezny bavorské.
Dne 24. dubna 1854 slavila svátek s císařem Františkem Josefem I.
Po svátku vykonala s císařským choťem svým cestu po všech zemích mocnářství a všude byla okázale uvítána. Na cestě této navštívila Prahu. Po druhé meškala v Praze 1858 a navštívila s císařem také české divadlo, kdež byla nadšeně uvítána.
Dne 12. července 1855 narodila se císařským manželům ve Vídni arcikněžna Žofie, zemřela ale v Budíně 28/5 1857.
Dne 12/7 1856 narodila se v Lasenburku arcikněžna Gisela, která provdala se v 1873 za bavorského prince Leopolda.
Dne 21. srpna 1858 narodil se rovněž v Lasenburku korunní princ Rudolf, jenž však zemřel smrtí tragickou 30. srpna 1889.
Dne 22. dubna 1868 narodila se císařským manželům v Budíně arcikněžna Marie Valerie, jež se 31. července 1890 provdala za arcivévodu Františka Salvátora.

Císařovna Alžběta po drahná léta již byla chorobnou a hledala zotavení a pozdravení na cestách a pobytem hlavně na jihu.

Meškala na Madéře a nejméně oblíbila si Korfu. Zdraví její třpělo trag. smrtí korunního prince Rudolfa. Od té doby meškala stále na cestách.
Velikou, přebolestnou ránu utrpěl odchodem naší milostivé císařovny a královny převznešený náš panovník, Jeho Veličenstvo císař a Jeho Milost král náš, ránu tuto snášeti bude srdcem nejbolnějším, než bol tento a zármutek nese vždy věrný národ český zkormoucený v nejhlubší duši se svým milostivým panovníkem, jehož Prozřetelnost Božská zachovej nám v nezmarné síle, se snahami a ideály jarými a neumdlévajícími.

Smuteční bohoslužby za zvěčnělou císařovnu konaly se v zdejším chrámu Páně dne 19. září 1898. za přítomnosti veškeré školní mládeže, zdejších spolků a velkého počtu obecenstva.
Školní mládeži o blahodárných skutcích Jejího Veličenstva promluvil správce školy.
Na školní budově po celý týden byl vztyčen černý prapor, jejž k tomu účeli místní školní rada schválně zakoupila.

Jubileum 50.letého panování Jeho Veličenstva císaře Františka Josefa I.

Dne 2. prosince 1898 konati se měla okázalá slavnost, **oslava 50. letého** blahodárného panování Jeho Veličenstva císaře **Františka Josefa I.**
Ku slavnosti připravovalo se veškeré zdejší občanstvo s myslí nadšením proniknutou. Dle usnesení obecního zástupitelstva a dotazů jednotlivců po programu slavnosti, konaly se přípravy horlivě. Večer před slavností mělo býti osvětlení osady, průvod spolků a školní mládeže s lampiony a hudbou do všech částí osady. Druhého dne ve 4. hod. ráno budíček" s hudbou, v 10. hodin slavné bohoslužby s kázáním o významu slavnosti.
Když však 18. listopadu 1898. došel přípis slav. c. k. okresního hejtmanství z Poděbrad, jímž se obecním úřadům a správám škol oznamovalo, že ku Nejvyššímu přání, má býti v den jubilejní upuštěno od všelikých hlučných a nákladných slavností, že konati se mají jen tiché slavnosti v kostele a ve škole. Následkem toho upuštěno od ujednaného programu, konány dne 2. prosince 1898. slavné služby Boží o 10. hod., jichž se súčastnila veškerá naše školní mládež, ze škol v Pískové, Vrbové Lhotě, vojenští vysloužilci, sbor dobrovolných hasičů obecní zástupitelstvo, a mnoho občanstva.
Po mši sv. měl důst. p. farář Vác. Dvořáček ku shromážděným řeč o významu jubilea a o nehynoucích zásluhách Jeho Veličenstva pro naší českou vlast. Před rozchodem z kostela zazpívány všecky sloky národní rakouské hymny.

O jubileu

Po skončených obřadech vrátila se zdejší školní mládež do ozdobené budovy školní, kdež správce školy Jos. Kroupa ve II. třídě před ověnčeným obrazem Jeho Veličenstva promluvil k dětem o významu dnešní zvláštní slavnosti:

Dne 2. prosince 1848 rozlétla se z Moravy do širého světa zvěst nečekaná, neuvěřitelná:
„Ferdinand I. Dobrotivý složil břímě koruny a panovati počal říši rakouské František Josef I.
Arcibiskupský palác v Olomouci stal se dějištěm velkopamátné události světové.
Když všickni členové císařské rodiny shromáždění byli, povstal císař Ferdinand a za všeobecného napjetí četl prohlášení:
Důležité příčiny přiměly Nás k neodvolatelnému rozhodnutí, složiti cís. korunu a to ve prospěch bratrovce nejjasnějšího pana arcivévody Františka Josefa, jehož Výsost prohlašujeme za dospělého, když Náš milovaný pan bratr, nejjasnější arcivévoda František Karel jeho Výsosti otec, prohlásil, že neodvolatelně vzdává se práva nástupnictví trůnu jemu příslušného dle platných zákonů domácích a státních ve prospěch svého Nejjasnějšího syna.
I pokleknul mladý arcivévoda, by přijal požehnání cís. svého strýce.
S jásotem přivítala celá říše nového vládce, jehož jméno vzbuzovalo důvěru.
Nastupuje na stolec vladařský měl Jeho Veličenstvo 18 let 3 m. 15 d.
Nevstavil cís. Frant. Josef I. korunu na mladou hlavu jako klenot lesklý, ale jako nejtěžší břímě světa.
V r. 1848. byla povážlivá rozháranost ano slabota říše přivoděna nesvorností částí její, jednotlivých zemí, jednotlivých národů a obyvatelů vůbec.
Mladý mocnář viděl v rozptýlenosti smah, v nesvornosti, a v tříštění sil neštěstí říše,

a proto mužně zasáhnuv v osudy její, opásav se
mečem spravedlnosti a napsav na štít svůj
rovné právo všech, v bohatýrskou pravici uchopil
prapor, na kterém zlatostkvoucí stkvělo se heslo
významné: „Viribus unitis."

O všech nedostatcích věděl mladý panovník, cítil,
jakých mu bude potřeba sil k dosažení cíle, věděl že
růžové slasti mládí zaměnil s nedohlednými starost-
mi a lopotami panovnickými, vždyť sám pravil ve
velepamátný onen den: „S Bohem, mladosti má!"
Nezdolnou snahou ducha svého, silou bohatýra,
pozvednul Dobrodiitel a Utěšitel národů rakouských
veškeré obory práce, vědění i umění v míře netu-
šené. Vizme stav rolnický.

O
jubileu.
(Zásluhy o jednotlivé stavy)

Tento živitel veškerého občanstva nebyl svobod-
nějším otrokům. Císař Josef II. 1780 uvolnil sedlá-
kům, zrušiv pouta nevolnictví. Císař Ferdinand
Dobrotivý r. 1845 veřejně pravil: „Od srdce přejeme,
aby obtížná robota přestala." Ale přece vázala lid
rolnický k libovůli panstva dosti pevná pouta.
Teprv 4. března 1849 dokončeno patentem o
vybavení roboty, bohumilé dílo osvobození lidu
selského. Patentem tím dokázal vznešený mocnář,
jak lne k lidu selskému a hledí k jeho štěstí a
blahu. Roku 1867 přispělo k většímu rozkvětu
zemědělství zřízení c. k. ministerstva orby,
zemědělské rady, zemský pomologický ústav v
Troji, pozemkové knihy a školy hospodářské.
Není divu, že i rolnictvo v den jubilejní volalo:
„Buď věčná sláva císaři a králi našemu!"
Vznešený panovník pozvedl i průmysl a
obchod rakouský. Dne 20. prosince 1859 vydán byl
řád živnostenský, r. 1883. a 1885 byl doplněn.
Zákon ten provanut jest duchem ryzí humanity
k dělnictvu. Průmysl v před posunuly nově
zřizované školy průmyslové a průmyslová musea,
jako ož i různé výstavy. Komunikační prostředky
vzrostly v míře netušené. Železné dráhy r. 1848
měřily 1200 km, dnes po 50 letech 30.000 km.
Síť telegrafní probíhala v nepatrných rozmě-
rech, dnes v délce 73.000 km.

A jako dělníkům rukou, tak i dělníkům duchem
pracujícím jest Jeho Veličenstvo vznešeným příkladem.
Zrušiv robotu šelesnou a dav státu zřízení čistě
konstituční, podporuje císař Pán snahy vědecké
a výzkumné a jméno jeho vedle jiných mecenášů
snah těch vezdy stkvíti se bude.
Na jeho žádost vráceny staročeské rukopisy ze Švéd
do archivu v Brně. Kdo procestoval říši naši před
50 léty, zřel by se dnes v hlavních městech jako
v pohádce. Ký div, že umělci volají: „O, kéž Bůh
Pán všeho světa, žezlu Jeho žehná dál, by ještě dlou-
ho nad Rakouskem panoval.
O ochranu klidné práce hmotné i duševní stará se
udatné naše vojsko. Císař Pán i zde je vzorem
veškerému vojsku. Zakusil veškeré strasti stavu
vojenského. Byl prostým vojínem u pěchoty, jízdy
u dělostřelectva. Konal těžké práce zákopnické o
ostatními vojíny v Olomouci. Cvičil se nejen
vědám a řečem, ale i tělocviku, střelbě, v níž tak
vynikal, že 13letý jmenován byl čestným členem
spolku střeleckého v Solnohradě.
V námořní lodstvo první věnoval péči, jež
brzo pod Tegetthofem dobylo stkvělých vítězství.
Války jež k uhájení moci říše vésti musil, jsou:
R. 1849 se Sardinií a upokojení Uher. R. 1859.
s Napoleonem a králem Vik. Emanuelem r. 1864.
s Dánskem, r. 1866 s Prusy a Italy. R. 1878
pomáhalo naše vojsko osvoboditi bratry jiho-
slovanské od jha tureckého. Dne 19. srpna dobyl
Filipovič Sarajeva a za zvuků hymny
vztýčen prapor císařský na věži pevnosti městské.
Od r. 1880 jest Jeho Veličenstvo jako hlavní stráž-
ce evropského míru, celé národům svým zříje
ve stále o vnitřní vývoj říše starostlivosti.
Veliké péči, starostlivosti těší se školství.
Císař František Josef I. jmenován bude vždy
tvůrcem novodobého školství. Pohleďme-li
na školství před 50. léty, ustrneme nad bídou v
které živořilo. Škol bylo vůbec málo. Školy venkov-
ské podobaly se bídné chatrči, oporami při životě
zachovávané. Docházka školní bylo bídná, vzdělanost
lidu na stupni velenízkém, učitelé byli ubožáci,
žebráci. A školy dnes! Neuvěřitelno jest téměř

O
jubileu.

že za vlády Jeho Veličenstva zřízeno bylo v Rakousku nových školních budov 10.000, z čehož na naši vlast 2100 připadá. Od r. 1849. nebylo roku, až do vyjití nových školních zákonů, by nevyšel zákon směřující ku povznesení škol. R. 1849. zřízeny zem. škol. úřady a dozor biskupů. r. 1850. sepsány Vinařickým nové čítanky; r. 1851. vzdělávatelny učitelské rozšířeny na 2 ročníky. r. 1852 hlavní školy znovuzřízeny. r. 1853. škola obecná povinnou a všeobecnou prohlášena; r. 1854. opakovací vyučování upraveno. r. 1855 zavedeno názorné vyučování, vlastivěda, školní knihoskladů, konkordát; r. 1856. instrukce zemským inspektorům a úředníkům při místodržitelství. r. 1868. nové školní zákony. Před nastoupením vlády Jeho Veličenstva vystačovali k úřadu učitel. vystodržili vojíni, kteří jen trochu čísti, psáti a hráti dovedli. Služné činilo 130 zlatých. Byvali terčem vtipů, posměšků vznešeným i nezámožným. Přes 50% bylo analfabetů. Jak valně zlepšilo se hmotné postavení učitelstva. Dnes dosáhne učitel služného 950 zl. a vzdělaním vyrovná se jiným úředníkům.

0

jubileu Jeho Veličenstva.

(Zásluhy o jednotlivé stavy.)

Národ náš znamená s myslí vděčnou, jak utěšeně rozvíjelo se jeho školství za působení říšských a zemských zákonů, jež nesou podpis osvíceného mocnáře Františka Josefa I. a může se oddávati naději že za jeho moudrosti šťastně se dočká vrcholu dokonalosti. Proto učitelé škol obecných pojí hlasy své s hlasy všech věrných podaných, prosíce: „Zachovej nám, Hospodine, Císaře i naši zem!“

Nejen na obecné školy, ale i na střední a vysoké pamatováno. Gymnasia rozšířena na 8, reálky na 7. tříd; vysokým školám propůjčena svoboda a volnost učení. V uplynulých 5. desítiletí znamená se v našich dějinách kulturních větší pokrok, než byl se udál po 200 let od ukončení války 30. leté až po r. 1848. a proto nazýván císař František Josef I. všeobecně Křisitelem kulturního života Rakouska. Náš národ v době panování vyšinul se ve všech směrech, že po bok postavil se nejpředřejším národům světa.

Nejen národové celé Austrie, ale i národové Evropy zírají k Jeho Veličenstvu s obdivem jako na zářivý vzor pravého vladaře konstitučního.

Žbožný a bohabojný jest císař Pán, plný důvěry v Boha i v těch nejkrutějších okamžicích, kdy ztratil syna jediného (Rudolfa) i vznešenou svou choti. Podniká-li cestu delší, provází jej i kněz, který bohoslužebné obřady před oltářem přenášecím vykonává. Pracovitost a svědomité, důsledné a vytrvalé plnění povinností vladařských až do úmoru, toť vedle rytířského ducha, vlídnosti a laskavosti jsou právě osobité vlastnosti našeho panovníka. Paprsky časně vycházejícího slunce zastihnou ho v plné práci. Žádná nepohoda nezadrží jej nikdy na cestách a od plnění Jeho vzneseného povolání.

Spravedlivý jest ke všem národům. V r. 1879. pravil ve vlastnoručním listě: „Jsem hrdým a šťastným zároveň, že mohu národy, jež tato říše obsahuje za svoji velikou rodinu považovati.“ Císař Pán mluví takořka všemi jazyky svých národů: česky, madarsky, polsky, slovinsky, vlašky, německy, francouzsky.

0

jubileu.

(Ctnosti)

V r. 1863. při prohlídce vojen. akademie v Hranici na Moravě poručil, aby učitelé zkoušeli český jazyk jako předmět učebný. Dodal: „Budiž pilně toho dbáno, aby chovanci českou řeč si osvojili.“ V r. 1880. v Josefově přál si, by po hymně rak. zazpívána byla hymna česká: „Kde domov můj?“ a podobně i v r. 1891. při návštěvě jubilejní výstavy.

Jeho Veličenstvo jest srdnatým, udatným neohroženým hrdinou vzorem vojsku svému. Za osobní hrdinnost poctěn od cára Mikuláše I. vysokým řádem. V bitvě u Solferina byl v čele vojska a velel k útoku slovy: „ku předu, stateční bojovníci i já mám doma manželku a dítky. V Uhrách dobyl Rábu, u Aksu 1848. (2/7) obdivovala se celá armáda osobní statečnosti. Smířlivý a šlechetný jest panovník náš jako pravý kníže kavalír. Nelze vypsati nekměrnou dobročinnost a andělskou útrpnost jež krášlí našeho císaře Pána. V r. 1886. v Haliči pravil benímu úředníku: „Jen neutiskujte lid.“ Laskavostí ku každému stkví se císař a král náš. R. 1880. zastavil se na Moravě ve Výškově.

Jubileum Jeho Veličenstva císaře Franc. Josefa I.

Při uvítání zaslechl dětský hlas: „Kde pak je císař Pán? Tatínku, ukaž mi císaře Pána."
Jeho Veličenstvo šel zástupem k malému nedočkavci, vzav jej za ruku, pravil laskavě: „Zde je tvůj císař. Dobře se na mne, milé dítě, podívej."
Jinde zas nechtěl přednosta stanice pustiti lid na nádraží. Císař zvěděv, že láska lidu slovanského pudí jej sem, zvolal: „Nebraňte nikomu. Chci vidět národ svůj a národ můj chce vidět mne."
Náš císař Pán jest vzorem lásky synovské. Dne 18/2. 53. napaden byl ve Vídni Libenyem v úmyslu vražedném. Ostrý nůž se smekl po spoince u límce. Císař Pán ihned pravil ku pobočníku: „Nestalo se mi nic zlého, jen ať matka má se nepolekat. Ničeho neříkejte!"
Historikové praví o našem císaři Pánu:
„Císař Frant. Josef I. jest hrdinou, jest divem. On jest stvořen pro nejšlechetnější oběti jichž nikde a nikdy nelituje. Různé tragické katastrofy jeho vlády jej ozbrojily, posilnily a utužily. Povahy jest štědré, klidné, rozvážlivé, vznešené. Ze stanoviska čistě lidského považován bude vždy jako pravý konstituční kníže doby nové, vzor všech panovnických ctností, skvělý obraz ideální povahy.
Před ověnčeným obrazem Tvým sešla se dnes mládež s učitelstvem, by přinesla skromný hold v den veliký, jakých málo v širověrém světě bylo se událo. S nadšenou myslí, s pohnutým srdcem věrnost i lásku přísahame Tobě ve krásné této chvíli. Dlouho, dlouho žij rodině i rodu Svému, říši i národům Svým, a ruka všemohoucího Vládce nebe i země stírej chmury bolu a odplatiž Tobě za tisícerá milosti, aby dlouho zůstala nám chlouba říše, velký císař a král náš, jemuž buď provoláno třikrát:
Sláva! Sláva! Sláva!

Dne 1. ledna 1899. ku vlastní žádosti přeložen byl c. k. okresní školní inspektor zdejšího okresu p. Jos. Chmelař v téže hodnosti do Vysokého Mýta. –
V měsíci dubnu 1899. ustanoven byl ministrem kultu a vyučování c. k. okresním školním inspektorem pro zdejší hejtmanství majitel záslužného kříže p. Karel Kožíšek, ředitel měšťanské školy v Holicích.

Ukončení šk. roku.

Dne 15. července 1899. ukončen byl školní rok 1899. slavnými službami Božími s chvalozpěvem ambrosianským „Tě Boha chválíme," zapěním národní rakouské hymny.
Bohoslužbám přítomni byli též žáci z Pískové a Vrbové Lhoty, a 2 členové místní školní rady.

18 7/11. 99
K. Kožíšek
c. k. okr. šk. inspektor.

Školní rok 1899.–1900.

Školní rok 1899.–1900. započal na zdejší škole 1. září 1899. vzýváním sv. Ducha a slavnými službami božími, jimž přítomna byla mládež ze škol v Pískové i Vrbové Lhoty.

		chl.	dív.
1.	Na počátku roku bylo sepsáno školou povinných dítek	69	60
	v školním roce 1900 přibylo	1	2
2.	Z počtu dítek ad 1. uvedených navštěvují:		
	a. měšťanskou školu v Nymburce	2	1
Statistika.	b. vyšší učeliště	–	–
	c. soukromou školu evangelickou v Pískové Lhotě	4	6
	d. domácně se vyučovali	–	–
	e. pro tělesný neduh osvob. od návštěvy	–	–
	f. v škol. roce zemřely neb vystoupily	5	5
	g. počet dítek, jimž žádného vyučování se nedostalo	–	–
3.	Počet dítek, jež školu navštěvují po srážce počtu dítek v od. 2. vykázaného	59	50
4.	Počet dítek, jež z počtu v od. 3. uvedeného		
A	a) škol. obci jsou domovem	46	38
	b. v jiné šk. obci v Čechách jsou domovem	13	12
	c.) v školní obci mimo Čechy	–	–

B.	d. jsou v stáří od 6 do 12 let	45	38
	e. " " od 12 do 14 "	14	12
C	f. jsou dle nábož. katolíci	59	50
	evangelíci reform	–	–
	židé	–	–
D	g. jsou národnosti české	59	50
	německé	–	–
E	h. jsou od školného osvobozeny	59	50
	i) platí školné	–	–

V roce 1900. bylo školních půldnů vůbec 40.892;

Statistika

nezameškaných: 38.746 (94·75%)
zamešk. omluvených 1638 (4·005%)
" neomluvených 508 (1·245%)

Návštěva školy proti loňskému školnímu roku zlepšila se o 1%, čehož příčinou jest stálé upomínání nedbalých rodičů, domlouvání jim, poučování jich a pohrožení peněžitou pokutou.

Ovšem že i řádné vyučování učitele a laskavé zacházení s mládeží má vliv na docházku školní.

V letošním roce zvolena byla nová místní školní rada:

Místní školní rada

	Jméno	Stav	Bydliště	Čím je v míst. radě?
1.	Jos. Douděra	rolník	Kostel. Lhota	předsedou
2.	F. Martínek	"	"	místním dohlížitelem
3.	Jos. Douděra č. 42	"	"	členem míst. rady.
4.	V. Dvořáček	farář	"	" "
5.	Jos. Kroupa	říd. uč.	"	" "
	Jos. Jiroušek	rolník	"	náhradníci
	F. Bureš	"	"	

Místní školní rada.

Nová místní školní rada měla během roku 4 zasedání. Usnesla se zříditi nový plot na dvorek, opraviti hraniční zeď a vůbec veškeré potřeby pro školu ochotně povoluje. Místní dozorce dvakráte školu navštívil a snažil se s učitelstvem spolupůsobiti, by zamezeno bylo přidržování školních dítek ku protrhávání řepy v měsíci červnu. Úplného úspěchu nedocíleno pro chudobu a četnou rodinu u většiny rodičů. Jest nutno se ještě zmíniti, že školní potřeby chudým žákům dovolila místní školní rada prostřednictvím správce školy kupovati.

Na škole působili učitelé:

Učitelstvo:

Jméno	Hodnost	Vysvědčení: dospělosti	Vysvědčení: způsobilosti pro školy obecné	Vysvědčení: způsobilosti pro školy měšť.	Definitivně ustanoven za a) podučitele b) učitele
Josef Kroupa	říd. uč.	Soběslav 18 17/7 71 č. ?.	Budějovice 18 11/5 73 č 81.	–	a) 24/2 72 č. 1206. b. 13/2 79 č 16.
Jan Petr	učit.	Soběslav 18 26/6 90 č. 25	18 13/11 92 č 14	–	a) 11/7 93 č. 15.417. b. 18/12 95 č 47757.
Mar. Přišovská	ind. učit.	–	Praha 18 11/5 94.	–	
Vác. Dvořáček farář	katech.	–	–	–	

Zdravotní stav mládeže.

Vyučování bralo se po celý rok pravidelným chodem, jelikož z učitelstva nikdo nemocen nebyl, aniž mezi školní mládeží nakažlivé nemoce panovaly, k vůli nimž by škola uzavřena býti byla musela. Na jaře toliko mezi mládeží 1. až 3. školního roku objevil se dusivý kašel, čímž návštěva školy v I. třídě se zhoršila.

Události z Nejvyššího panujícího domu.

V den jmenin a narozenin Jejich Veličenstev súčastnila se mládež školní vždy slavných bohoslužeb za blaho Jejich a zapěla se žáky z Pískové i Vrbové Lhoty všecky sloky národní hymny.

V roce 1900. zasnoubil se nástupce císařského trůnu arcikníže František Ferdinand z Este s hraběnkou Chotkovou z Žofií. Jelikož sňatek byl morganatický, byl nucen jeho cís. Výsost podepsati revers, v němž se zříkají jeho dítky i manželka nároku na nástupnictví trůnu po jeho smrti neb odstoupení.

Nová c. k. okres. škol. rada.

V roce 1900. zvolena byla nová c. k. okresní školní rada. Předsedou její stal se nově jmenovaný c. k. hejtman p. Ziegler. C. k. okr. hejtman p. Rebensteiger byv jmenován c. k. místodržitelským radou, odstěhoval se do Prahy. Zástupcem učitelstva v nové okresní radě byl učitel z Poděbrad p. Ritter Cyrill.

Slavnosti.

Dne 7. listopadu 1899. vykonal prohlídku zdejší školy c. k. okresní školní inspektor p. K. Kožíšek

---

Zkouška z náboženství katolického odbývala se dne 21. června 1900. za přítomnosti nově jmenovaného vikáře p. Blažka z Libice.

Zpověď mládeže vykonala se během školního roku třikrát:

a) $\frac{20}{11}$ 99. b) $\frac{27}{4}$ 00. c) 19 $\frac{10}{6}$ 00.

Ukončení škol. ro Ku.

Že 15. července připadlo na neděli, ukončil se školní rok 1900. na základě svolení c. k. ministerstva kultu a vyučování ze dne 14. července 1900 č. 17644 již dne 14. července slavnými službami Boží, ambrosiánským chvalozpěvem: „Te deum laudamus".

Bohoslužbám přítomni byli kromě zdejší mládeže i žáci z Pískové a Vrbové Lhoty a veškeré učitelstvo.

Po udělením požehnání zapělo veškeré žáctvo národní hymnu:

„Zachovej nám Hospodine
císaře
a naši zem!"

15/12. 1900

K. Kožíšek,
c. k. okr. šk. insp.

Školní rok 1901.

Školní rok 1901. započal vzýváním Ducha sv. a slavnými službami Božími, jimž přítomna byla mládež ze škol v Pískové a Vrbové Lhotě.

V zdejší školní obci bylo na počátku školního roku zapsáno:

Statistika

	chlapců	dívek	úhrnem
	75	64	139
v školním roce přibylo	8	4	12
I. Úhrnem	83	68	151
Z počtu ad I. uvedeného navštěvovalo soukromou evang. školu v Pískové Lhotě	6	7	13
v školním roce zemřely neb vystoupili	7	9	16
II. Navštěvovalo zdejší školu:	70	52	122
Z počtu ad II. bylo v obci domovem	50	40	90
v jiné obci domovem	20	12	32
V stáří od 6 do 12 let bylo	53	42	95
" od 12 do 14 let	17	10	27
Dle náboženství bylo katolíků	69	52	122
evangelíků	1	–	
židů	–	–	
Národnosti české bylo	70	52	

Od školného osvobozeny byly všecky dítky zdejší veřejnou školu navštěvující.

Dle počtu dítek z odstavce II. bylo vůbec školních půldní 44.499;
z těch bylo nezameškaných: 42.472 (95·44%
zameškaných omluvených: 1834 (4·12%)
zameškaných neomluvených 193 (0·44%

Vyučování po celý rok bralo se pravidelným chodem a vyučováno přesně po všechny měsíce dle rozvrhu látky na jednotlivé měsíce určené.

Mládež chodila mnohem pravidelněji do školy, nebylo tudíž zapotřebí po celý rok nikoho navrhnouti ku potrestání. Postačilo vždy písemné napomenutí tř. učitelem a správcem školy podepsané, by zmahající liknavost napravena byla.

Nemoce mezi mládeží školní po celý rok se nevyskytly.

Místní školní rada skládala se z týchž členů jako v roce 1900 (viz str. 82.)

Ku škole jevila dobrou vůli.

Svolila, by veškeré nutné potřeby pro školu správce školy nechal pořiditi, účty pak předložil obecnímu úřadu. Chudým žákům kupují se školní potřeby na účet obce.

O školce.

V měsíci červnu porazil vítr u školky na dvou stranách plot. Místní rada uvýchleným způsobem dala pořiditi nový s dubovými sloupci a dovolila pro školku zakoupiti dva vozy hnoje, jejž starší žáci za pomoci učitelstva zaryli.
Jabloňových stromků (plánat) vysázeno přes 200 kusů, třešňových 60, švestkových a hruškových po 30 kusech. Žáci roubovali starší plánata jabloňová i hrušková. Ač v týdnu dvakráte se zalévalo, nicméně následkem sucha malá část roubovaných stromků se ujala.
Správcem školky byl učitel p. Jos. Petr.
V školním roce 1901. působili na škole ti sami učitelé jako v roce 1900. (viz str. 83.

Nová c. k. okres. škol. rada

C. k. okresní školní rada skládala se z těchto členů:
1. Petr Ziegler, c. k. okres. hejtman
2. K. Kožíšek c. k. okres. škol. inspektor,
3. Fr. Dornaus c. k. okr. škol. inspek. pro něm. školy,
4. Tom. Blažek, farář a děkan v Libici,
5. Fr. Kocian, evang. farář v Hořátvi,
6. Voj. Kerhart, majitel parní pily v Poděbradech,
7. Jos. Hampl, starosta okresu Nymburského,
8. Kar. Červinka, městský rádní v Nymburce,

9. Fr. Baláště, ředitel hosp. záložny v Nymburce,
10. Vác. Chrástecký, statkář v Kněžicích,
11. Kar. Bucek, ředitel měšť. dív. školy v Poděbradech,
12. C. Ritter, učitel obec. školy chlap. v Poděbradech.

Okres. porada učitelská.

Dne 6. září 1900. konala se okresní porada v síni „Občanské záložny" v Poděbradech s následujícím programem:
1. zahájení porady;
2. volba dvou zapisovatelů;
3. jmenování náměstka předsedy;
4. zpráva c. k. okresního školního inspek. o stavu a prohlídce škol v roce 1900.
5. volba výboru pro přípravné práce ku příští poradě;
6. volba výboru pro okresní knihovnu učitelskou;
7. přírodopis ve světle názorů reformních;
8. kterak povznésti mravní výchovu mládeže školní i mládeže škole odrostlé;
9. posudek o 1. a 2. početnici pro školy obecné od Kozáka a Rocka;
10. o hygieně školní;
11. zpráva o jubilejní nadaci;
12. zpráva o okres. knihov. učitelské.

Oslava 70letých narozenin Jeho Veličenstva

Dne 25. září 1900. konána byla na zdejší škole oslava 70letých narozenin Jeho Veličenstva císaře Františka Josefa I.
Po 8. hodině shromažďovala se mládež do prapory ozdobené budovy školní ve svátečním obleku. V druhé třídě byl obraz Jeho Veličenstva okrášlen věncem z čerstvých květin.
Když se dostavili žáci z Pískové a Vrbové Lhoty, započaly slavné služby Boží. Před odchodem z kostela zapěna byla celá hymna od veškeré mládeže.
Po službách Božích navrátila se mládež do školy, kdež správce školy poučil žáky o vzácné slavnosti a poukázal nejen na vynikající vlastnosti osobní Jeho Veličenstva, nýbrž i na pokroky, jež se staly za panování Jeho ve školství, umění, průmyslu, rolnictví i válečnictví.
Mládež vyslechla řeč s pozorností. Na to přednášeli žáci II. tř. vhodné básničky a uloženo jim napsati úkol, co si pamatovali ze života Jeho Veličenstva. Před rozchodem provolali třikráte „Sláva!" Budova školní zůstala do večera říšským a zemským praporem ozdobena.

Založení galerie malířské Jeho Veličenstvem.

Milosti velkodušného mocnáře dostalo se Čechům 13. dubna 1901. neočekávaného královského daru: Jeho Veličenstvo císař a král nařídil založení a zařízení galerie novodobého malířství, sochařství a stavitelství v Praze. Ze svých soukromých prostředků daroval k tomu účeli 2 miliony Korun. Ve vlastnoručním listě císařském, jímž galerie ona se zřizuje, prohlašuje panovník, že veden byl k tomu Svému rozhodnutí přáním, poskytnouti obyvatelstvu sbírky pokladů uměleckých, snadno přístupné, vzhledem k znamenitým daleko za hranicemi vlasti uznaným výkonům žijících umělců ze Svého milovaného království Českého.
Na další důkaz Svojí přízně k českému národu povolal Jeho Veličenstvo za doživotní členy sněmovny panské básníka Jarosl. Vrchlického a hudebního skladatele Ant. Dvořáka.
Vyznamenáním tím uznána a kulturní výše a vyspělost národa českého. Oběma pak slovutným mistrům pera i tónu dostalo se pocty tím větší, že vybráni jsou do počtu členů sněmovny panské ze svých oborů v novější době samojediní.

Návštěva Jeho Veličenstva v Praze.

Dne 12. června 1901. navštívil Jeho Veličenstvo František Josef I. město Prahu, aby svou přítomností ozářil a významu dodal okamžiku, kdy odevzdán bude veřejnému užívání nový kamenný most císaře Františka I., jenž má nahraditi během času sešlý dřívější železný most, vystavěný v letech 1839–1841. přičiněním nejvyššího purkrabího hr. Chotka a dle plánů česk. inženýra Schnircha.

Příjezd Jeho Veličenstva do Prahy v novém století jest významným. Čechové přijali milovaného císaře a krále s velikou radostí, slávou a okázalostí a to tím radostněji že jsou prvním královstvím v Rakousku, kterému Jeho Veličenstvo v novém věku prokázal čest Své návštěvy a vděčně vzpomínají doby, kdy 18. letý princ chápal se otěží vlády, byl národ český sice starobylým, ale národem skoro beze škol, bez universit, bez přátel, se skrovnými začátky literatury. Po uplynutí 52 let šťastného panování přichází se přesvědčit o užitku, které ze hřivny mu svěřené získal Jeho věrný národ-český! Cesta Prahou podobala se jízdě vítězné. Obyvatelstvo z dálky i blízka

sjelo se do Prahy veliké množství a všechny stavy závodili v důkazech oddanosti.

V Praze konány na počest nádherné slavnosti. Císař pán prodlel v Praze 4 dny a navštívil všechna města Pražská a některé dobročinné ústavy. Přesvědčiv se, že národ český jest Mu věrně oddán a lne k Němu i jeho rodu láskou oddanosti, jež nikdy nevybledne, projevil nejvyšší spokojenost celému národu. V pondělí odjel z Prahy, by navštívil něm. města Ústí n. L. Děčín. Večer téhož dne navrátil se do sídelního města Vídně.

Slavnosti kostelní.

V den narození i jmenin Jejich Veličenstev súčastnila se školní mládež s učitelstvem slavných bohoslužeb a zapěla se žáky z Pískové a Vrbové Lhoty vždy všecky sloky národní hymny.

Dne 15. prosince 1900. vykonal na zdejší škole prohlídku c. k. okresní školní inspektor p. K. Kožíšek z Poděbrad.

Slav-no.

Zkouška z náboženství katolického konala se 20. května 1901. za přítomnosti vikáře P. Tom. Blažka z Libice.

sti.

Zpověď školní mládeže odbývala se v roce třikráte:
a) $19\frac{26}{10}00.$ b. $19\frac{27}{4}01.$ c. $19\frac{5}{7}01.$

Dne 6. července 1901. přijat byl na sněmu království Českého zákon o platech učitelských.

Nový zákon o platech učit.

Dle téhož zákona má míti od r. 1903. učitel na obecné škole základní služné v I. třídě 1600 K. v II. tř. 1200 K. a nárok na šest zvýšení po 200 K. Místa podučitelská se zrušují. Učitelé na měšť. školách budou míti základní služné 2000 K a nárok na šest zvýšení po 250 K.

Obšírněji o novém zákoně pojednáno bude, až dojde císařské sankce.

Ukončení školního roku.

Že 15. července připadlo na pondělí, ukončil se školní rok na základě svolení c. k. ministra kultu a vyučování dne 13. července (v sobotu) slavnými službami Božími, ambrosiánským chvalozpěvem a zapěním celé národní hymny:

Zachovej nám Hospodine
císaře
a
naši zem...

20/3. 1902
K. Kožíšek,
c. k. okr. šk. insp.

Školní rok

1902.

Dne 1. září 1901 započalo vyučování na zdejší škole jako v letech předešlých vzýváním sv. Ducha, slavnými bohoslužbami, jimž přítomni byli i žáci z Tískové a Vrbové Lhoty se svým učitelstvem.

Po službách božích roztřídilo se žactvo do tříd a oddělení a oznámeno mu, které potřeby si má opatřiti, kdy do školy přicházeti.

Změny u učitelů.

Hned na počátku školního roku podal si učitel p. Jan Petr c. k. okresní školní radě žádost za přeložení do takové osady, kde by dostati mohl byt k zařízení vlastní domácnosti. Žádosti jeho bylo ještě v měsíci září vyhověno a od 1. října 1901 přeložen co zat. učitel na dvoutřídní školu do Kout.

Na jeho místo do Kostelní Lhoty ustanoven zat. učitel z Kout p. Vác. Prášil, jenž od 1 října 1901. v II. tř. vyučuje.

Jmenovaný učitel narodil se $18\frac{12}{1}76$ v Dlouhopolsku, hejtmanství Poděbradského. Předběžná vzdělání ku stavu učitelskému nabyl na měšťanské škole

v Chlumci n/C. IV. třídě reálné školy v Karlíně. Učitelský ústav absolvoval v Kutné Hoře v letech 1891—1895, kdež 22. června 1895 maturitu složil a dne 17. listopadu 1897. učitelské zkoušce se podrobil. Co mladší učitel působil na školách: v Čížkově, Litohlavech, Tymákově (školní okres Plzeňský. Na okrese Poděbradském zatímně ustanoven byl v Křinci, Sadské, Všejanech, Dymokurech, Koutech. (Definitivním podučitelem ustanoven je v Opolanech).

Místní školní rada ponechala mu v školní budově bezplatně byt, dala pokojík nově vymalovati a ničeho nenamítá, by večer školním dřívím a uhlím si jej vytápěl.

Na počátku roku v obci sepsáno bylo školou povinných dítek 143.;
do zdejší školy chodili 132
Na konci roku jich bylo 116

Školních půldnů vůbec bylo: 45.199.;

z těch nezameškáno:	43.218	95·63%
zameškaných omluvených	1583	3·50%
neomluvených půldnů	. . 398	0·87
	45.199	100·%

Statistika.

		chlapců.	dívek	úhrn.
1. Počet dítek	a) do této školy na počátku r. zapsaných	75	68	143
	b. v školním roce přibylých	—	—	—
2. Z počtu dítek ad 1 uvedených navštěvují:				
	a) jinou obec. neb měšťanskou školu veřejnou	3	1	4
	b. vyšší učiliště (střední, průmyslovou	—	—	—
	c. soukromou ev. ang. školu v Pískové Lhotě	3	4	7
	d. domácně se vyučují	—	—	—
	e. pro duševní neb tělesný neduh osvob. od návštěvy	—	—	—
	f v školním roce zemřely neb vystoupily	8	8	16
	g. počet dítek, jimž žádného vyučování se nedostalo	—	—	—
3. Počet dítek po srážce v od. 2 vykázaného		61	55	116
4. Počet dítek, jež z počtu ad 3 uvedeného				
A	a) v školní obci jsou domovem	48	41	89
	b) v jiné školní obci v Čechách jsou domovem	13	14	27
	c) v školní obci mimo Čechy " "	—	—	—
B	d) jsou v stáří od 6 do 12 let	49	40	89
	e) " " " 12 do 14 let	12	15	27
C	f) jsou dle náboženství a) katolíci	60	54	114
	b. evang. reform.	1	1	2
	c) židé	—	—	—
D	g jsou národnosti české	61	55	116
	německé	—	—	—
E	h) jsou od školného osvobozeny	61	55	116
	i platí školné	—	—	100% —

Návštěva školní.

Mládež chodila do školy pravidelně, až v měsíci červnu byla návštěva horší. Třestní oznámení pro nedbalou návštěvu učino dvakráte. Všude jinde postačilo písemné upomenutí při biknavých rodičích. Zdravotní stav mládeže byl uspokojivý. Na jaře objevovaly se u jednotlivých dítek osypky, (neb dusivý kašel) nezanechaly žádných následků. –

Místní školní rada

Místní školní rada skládala se z týchž členů jako v roce 1900 (str. 82) a konala tři sezení. Ku škole chová se příznivě. Nutné věci pro školu obstarati svěřila správci školy. – Svolila, by se nově nabarvily žlaby na střeše, a shotovila se ještě jedna nová svodní roura se strechy. Na podzim dodány budou do bytu říd. učitele nová železná kamna od Vác. Kliepery ze Ladoké. Chudým žákům kupují se školní potřeby na účet obce. Nebýti stísněna živelními pohromami a velikými úroky, (ze 34.000 K) zajisté by každoročně věnovala jakousi částku na pomůcky.

Ve školce pracovali žáci horlivě. Roubovalo se pod kůru, do rozkolu i kopulováním. Třešňových roubů se málo ujalo; bylo-t jaro velice studené a časté mrazy v pokročilé době mnoho zničily.

Mezi letem byly stromky ve školce několikráte okopávány a zalévány.
V školním roce 1902. vydalo se zdarma občanstvu šlechtěných stromků . . . 18,
divokých (jasanů, kaštanů, agátů) 9
Ve školce činni byli oba třídní učitelé (Vác. Prášil - Jos. Krampa).

Porada okresní 1901

Dne 5. září 1901. o 9 hodině konala se okresní porada učitelská v Poděbradech s následujícím pořadem:

1. Zahájení porady.
2. Volba dvou zapisovatelů.
3. Jmenování náměstka předsedy.
4. Zpráva c. k. okres. škol. inspektora o stavu a prohlídce škol v roce 1901.
5. Volba výboru pro příští poradu okresní.
6. " " pro okresní knihovnu učitelskou.
7. První pomoc při úrazech.
8. O reformách ve školství obecném se stanoviska hospodářského a socialního.
9. O místních dějinách ve škole a jejích pramenech.
10. O písemné práci žákovské.
11. Zpráva o jisbilejní nadaci.
12. " " o okresní knihovně učitelské.

C. k. ministerstvo kultu a vyučování schválilo výjimečně vynesením ze dne 18. února 1902. č. 3130, aby zemská porada učitelská pro Čechy konána byla již v dřívější době, než jak v S. 13. min. nař. ze dne 8. května 1872. č. 3306 stanoveno.

C. k. zemská školní rada ustanovila počátek IV. zemské porady učitelské na den 19. května 1902 dopoledne s tímto pořadem:

Zemská (IV.) porada učitelská.

1. Dobré zdání o návrzích na změnu normalní učební osnovy pro školy měšťanské.
2. Dobré zdání o úpravě vyučování jazyku a realiím na školách obecných.
3. Dobré zdání o reformě ve vyučování kreslení.
4. Dobré zdání o prostředcích, kterými by se zvelebily školní zahrady.

Okresní porada učitelská za r. 1902.

Dne 2. července 1902. o 9. hod. dopolední konala se v síni „Občanské záložny" v Poděbradech okresní porada učitelstva s následujícím pořadem:

1. Zahájení.
2. Volba dvou zapisovatelů.
3. Ustanovení náměstka předsedy.
4. Zpráva c. k. okres. škol. inspektora o stavu a prohlídce škol v roce 1901–1902.
5. Volba zástupce učitelstva do c. k. ok. škol. rady.
6. Volba výboru pro příští poradu okresní.
7. Volba výboru pro okres. knihovnu učitelskou.
8. Vypracování osnov učebných pro veškeré kategorie škol obecných.
9. Škola proti alkoholismu.
10. Styk rodičů se školou a vydávání školních zpráv.
11. Způsob a prostředky vyššího vzdělání učitelstva.
12. Zpráva o jubilejní nadaci.
13. Zpráva o knihovně učitelské.

Dne 3. července 1902 konala se porada učitelů škol měšť. s následujícím pořadem:

1. Píseň národní, její úpadek a kterak může škola měšťanská působiti k nápravě.
2. Moc a působivost řeči.
3. Měřictví výkonné a měř. rýsování na měšť. školách.
4. Nejnovější výzkumy v oboru elektrotechniky; vysvětlení stroje Roentgenova a vycházka do nemocnice ku prohlédnutí stroje toho.

Slavnosti.

V den narození i jmenin Jejich Veličenstev súčastnila se mládež školní s učitelstvem slavných bohoslužeb a před rozchodem zapěla se žáky z Ptskové a Vrbové Lhoty všecky sloky národní hymny.
Ve škole třídní učitelé podali svým žákům výklad o blahodárném panování Jeho Veličenstva císaře Františka Josefa I.
Žáci nejvyššího stupně vypracovali slohový úkol. Budova školní byla ve dny slavnostní praporem říšským i zemským po celý den ozdobena.

Dne 20. března 1902. vykonal na zdejší škole prohlídku c. k. okresní školní inspektor p. K. Kožíšek z Poděbrad.

Zkouška z katol. náboženství konala se dne 26. května 1902 za přítomnosti nově jmenovaného vikáře Ad. Pažouta, děkana ze Sadské.
Zpověď mládeže odbývala se:
$19\frac{18}{10}-\frac{19}{10}01$; $19\frac{18}{4}-\frac{19}{4}02$; $19\frac{27}{6}02$.
Poslední zpověď konala mládež u misionářů (redemptoristů) ve Lhotě Kostel. právě misije konajících.

Ukončení roku.

Školní rok 1902 ukončil se dne 15. července slavnými službami božími, ambrosiánským chvalozpěvem: „Tedeum laudamus". Bohoslužbám přítomni byli kromě zdejší mládeže i žáci z Pískové a Vrbové Lhoty se svým učitelstvem. Obecenstva přítomna byla jen nepatrná část.

Po udělením požehnání zapělo žactvo všecky sloky národní hymny:

„Zachovej nám Hospodine císaře
i
naši zem. . . . .

Úprava kostela. (1901. a 1902.)

Vnitřek zdejšího kostela byl do nastoupení nynějšího faráře Vác. Dvořáčka zcela jednoduchý a veškerá roucha kostelní úplně sešlá. Vybídl v příležitostném kázání občanstvo, by dobrovolnými sbírkami přispělo na opravu a výzdobu kostela a pořízení potřebných rouch, ku kterémuž účeli uvolil se sám 100 K. složiti. Že farář p. Vác. Dvořáček vzorně své povinnosti plní a všech třenic se strání, požívá u všech osadníků úcty. Občanstvo, aby úctu a lásku mu prokázalo, ochotně dárky skládalo. (Jedno osada druhou předstihovala)

Sebralo se ve 2 letech 2800 K. Z těch peněz nechal se vymalovati kostel a pořídil se nový hlavní oltář, opravila se kazatelna, postranní oltáře, zaplatil oltářík pro sochu P. M. Lurdské.

Malíři Jg. Vysekalovi z Kutné Hory dáno za vymalování kostela 1216 K., řezbáři Buškovi ze Sychrova za hlav. oltář a opravy vyplaceno . . . . 1600 K.

Připomenouti slušno, co během 7letého působení do zdejšího kostela pořízeno bylo:
nový (velký) vyřezávaný kříž na stěnu;
socha P. M. Lurdské;
2 sochy: Srdce Pána Ježíše a Panny Marie;
nový boží hrob, baldachin nový, pluviál,
nové ornáty pro všecky doby církevní, značné množství ozdob na oltáře, přeložila se střecha na kostela, nová věž zřídila, opravily se varhany; a dne 14. srpna 1902 postaveny nové postranní oltáře, jež zakoupila „Náboženská matice"

Z rozkazu bisk. konsistoře Král. Hradecké vykonal svěcení hlavního oltáře a ozdob děkan a vikář ze Sadské (ad. Pažout) dne 15. srpna 1901; postranních oltářů dne 15. srpna 1902. K úpravy a výzdoby kostela měl každý přifařenec radost, ano i cizinci obdivovali se tomu, že na vesnici možno spatřiti tak pěkně zřízený kostel. Panu faráři projevováno ze všech stran blahopřání ku další mnoholeté a blahodárné působnosti.

Úpravou Výrovky a provedením meliorace v celém katastru klesly prameny vodní tak značně, že rolníci nemohli pro nedostatek vody dobytek napájeti. Vobecní nádržce voda se stále více ztrácela. Ji muselo se pomýšleti na zřízení zdýmadla ve Výrovce. Vodní družstvo (vlivem zemsk. inženýra Trojana) odpíralo pořízení tohoto zdýmadla. Nezbývalo obci než žádati c. k. okres. hejtmanství o povolení, by n. „Bělidel" mohlo pořídíti samočinné zdýmadlo, pomocí jehož by v čas sucha nahánělo se voda do obecního rybníka na „Pekle".

Zdýmadlo na Výrovce.

Komise uznala nutnost tohoto zdýmadla, ale poukázala obec na to, že svým nákladem si je provésti musí.

Obecní zástupitelstvo nezaleklo se nákladu, dalo vypracovati v Praze inž. Kressovi plán i rozpočet a ku schválení c. k. okres. hejtmanství vše předložilo.

Dle schváleného plánu provedl pak v měsíci srpnu 1902. podnikatel vodních staveb inž. Velflík žádané zdýmadlo. (Náklad činil 2600 K.)

Pomocí tohoto zdýmadla teče nyní voda z Výrovky ve výšce 25 cm. stále do rybníka, přebytečná druhým příkopem odtéká, čímž odpomoženo jest nouzi o vodu v Kostelní Lhotě.

3/6. 1903 K. Kozíšek
c. k. okr. šk. insp.

Školní rok

1903.

Jako předešlá léta tak i školní rok 1903. započal se dne 1. září 1902. slavnými službami božími, vzýváním sv. Ducha a zapěním národní hymny po mši svaté.

Bohoslužbám přítomni byli žáci se svými učiteli z obcí Pískové a Vrbové Lhoty.

Po službách božích roztřídilo se žactvo do oddělení a tříd, oznámilo se mu, které potřeby si má koupiti, kdy do školy přicházeti.

Statistika.

	hoši	dívky
Na počátku roku sepsáno bylo v obci	74	64
během roku přibyli	2	3
	76	67
Úhrnem mělo zdejší školu navštěvovati 143 ž.	—	—
Do jiné obecné neb měšťanské chodili	6	3
do soukromé evangel. v Pískové Lhotě	1	5
během roku zemřeli neb vystoupili	5	6
Na konci školního roku bylo žáků 117.	—	—

	hoši	dívky
Do obce příslušeli	45	41
do jiné obce v Čechách	19	12
mimo Čechy	—	—
Dle stáří		
bylo 6 až 12 letých	47	41
12 až 14 letých	17	12
Mateřského jazyka českého byli	64	53
od placení školného osvobození byli	64	53

Výkaz o dítkách do školy přijatých.

Na počátku škol. roku bylo přijato	67	56
během roku přibyli	2	3
	69	59
Úhrnem chodilo do zdejší školy 128 žáků.		
Z vykázaného počtu bylo méně než		
6 letých	5	4
6 až 12 letých	53	45
12 až 14 letých	11	10
Během roku zemřelo neb vystoupilo	5	6
Koncem škol. roku byl stav tedy 117 žáků.	64	53

Výkaz o návštěvě školní a úlevě v ní.

V školním roce 1902/3. bylo vyučovacích půldnů vůbec 44.074

nezameškaných půldnů . . .	42.742 = 96·97%
omluvených půldnů bylo . . .	1113 = 2·52%
neomluvených " " . . .	219 = 0·51%

Generální úleva o návštěvě školy poskytnuta byla a 20 ž. (od 1/5 do 31/10) a

16 žákům od 1. září do 31. října 1903.
Mládež v tomto roce dosti pravidelně do školy chodila. Ku domucovacím prostředkům sáhnuto bylo ve třech případech a to v době letní.
U ostatních rodičů postačilo ústní připomenutí neb písemná upomínka.
Zdravotní stav byl po celý rok dobrý, toliko následkem časného bosého chození na jaře u jednotlivců pozorován silný kašel.

Škole prospívalo:
vhodné učebny, dostatek pomůcek, svědomité vyučování, osvobození všech dítek od školního platu (6·24 K), opatřování školních potřeb nejchudším žákům.

Škole vadilo:
přidržování dítek ku pasení, chování, ku konání polních prací a částečné nepochopení potřeby školního vzdělání.

Výkaz o osobách učitelských

1 Josef Kroupa, řídící učitel nabyl vysvědčení dospělosti v Soběslavi . . . $18\frac{17}{7}71$ č. ?, vysvědčení způsobilosti v Budějovicích dne 11. května 1873 č. 81.; prvně definitivně ustanoven $18\frac{24}{2}72$ č 1206; za učitele $18\frac{13}{2}79$ č. 16.; za řídícího učitel 1887

2. Václav Prášil, učitel I. tř. nabyl vysvědčení dospělosti v Kutné Hoře $18\frac{23}{6}95$ č 24.; způsobilosti učitelské tamtéž 20. listopadu 1897 č 21.; definitivně ustanoven za uč. II. třídy v Opolanech $19\frac{21}{7}02$. č. 1136. (Jest recev. záložník 12. pl. zeměbrany.)

3. Mar. Pilšovská, ind. učitel nabyla vysvědčení v Praze $18\frac{17}{3}95$.

Místní školní rada

Místní školní rada skládala se z těchto členů:

Jméno člena:	Stav:	Čím je v místní radě:
1. Jos. Douděra	rolník obec. starosta	předseda místní rady.
2. Fr. Martínek	rolník	místní dohlížitel
3. Jos. Douděra č. 42	rolník	člen míst. škol. rady
4. Vác. Dvořáček	farář	člen " " "
5. Jos. Kroupa	říd. učitel	člen místní škol. rady.

Jos. Jiroušek, F. Bureš } rolníci, náhradníci míst. škol. rady.

Členové místní školní rady chovají se k sobě přátelsky. Hlavních schůzí konala dvě.
V poslední schůzi povoleno zakoupiti do bytu říd. učitele nová železná kamna soustavy „Meidinger". Kamna jsou z ocelového plechu 2 m. vysoká, topiti se v nich může od spodu i shora.
Náklad i s příslušenstvím k nim činil 120 K.
Chudším žákům povoluje místní školní rada kupovati školní potřeby na účet obce za kontroly správce školy.
Větších peněžních částek na pomůcky nevěnuje, jelikož nemůže v čas zapraviti úroky (1800 K) „Hypoteční bance". a jiným ústavům.
Školní plat je zrušen a uhrazuje se náklad 15% přirážkou.
Místní dohlížitel dvakrát školu navštívil.

Školní

Ka

1903.

Školka.

Školka čítala v roce 1903. stromků 200
Na jaře oroubovalo se 81 stromečků.
Žáci konali veškeré práce ve školce, ryli, zalévali, pleli, roubovali a stromky přesazovali. Jádra hrušková a jabloňová poškozena byla od slepic z vůkolních stavení. Roubů hruškových málo se ujalo, buď že byly slabé (nedospělé) neb že nastalo od května až do konce června veliké sucho. Během léta byly stromky několikráte okopávány, stále housenky obírány a zalévány. Velice stromky hubily černé mšice, jimiž každý stromek obsypán byl.
Uznáno za dobré stromky ze školky prodávati aspoň po 40 h., neb když je darmo dáváme jest na ně veliký odbyt a školka bývá stále prázdna.
Žádají se i na jaře oroubované stromky s poznámkou: „Ať rostou v mé zahrádce".

Porada učitelstva 1903.

Okresní porada učitelstva.

Dne 2. července 1903. o 9. hodině dopolední konala se v síni „Občanské záložny v Poděbradech" okresní porada učitelstva školního okresu Poděbradského.

Pořad jednání:

1. Zahájení.
2. Volba dvou zapisovatelů.
3. Ustanovení náměstka předsedy.
4. Zpráva c. k. okres. škol. inspektora o stavu a prohlídce škol v školním roce 1902.–03.
5. Volba výboru pro příští poradu.
6. „ „ pro okres. učitelskou knihovnu,
7. Umělecká výchova.
8. O reformě kreslení vůbec.
9. Dějepis ze stanoviska kulturního.
10. Zpráva o jubilejní nadaci.
11. Zpráva o okresní knihovně učitelské!

Dne 3. července 1903. konala porada učitelů měšťanských škol.

Pořad:

1. Zpráva c. k. okres. školního inspektora.
2. Umělecká výchova na měšť. škole.
3. Volný sloh na měšťanské škole.
4. Geologické poměry okresu Poděbradského vzhledem k vyučování přírodopisnému na měšť. škole.

Slavnosti.

Slavnosti.

V den narození i jmenin jejich Veličenstev súčastnila se mládež s učitelstvem slavných bohoslužeb a před rozchodem zapěla všecky sloky národní hymny. Výklad o blahodárném panování Jeho Veličenstva dán ve škole.

Budova školní byla po celý den ozdobena říšským i zemským praporem.

Dne 3. června 1903. vykonal na zdejší škole prohlídku c. k. okresní školní inspektor p. K. Kožíšek.

Zkouška z katol. náboženství konala se dne 25. května 1903. po jednotlivých třídách u přítomnosti vikáře P. Ad. Pažouta ze Sadské.

Zpověď mládeže odbývala třikráte: $19\frac{17}{10}02$;

$19\frac{27}{4}03$;

$19\frac{26}{6}03$.

Poslední zpověď vykonala mládež školní u missionářů (Redemptoristů), kteří zde právě obnovu missií z r. 1902. vykonávali.

Školní rok 1903. ukončil se dne 15. července slavnými službami božími, ambrosiánským chvalozpěvem.

Bohoslužbám přítomni žáci se svými učiteli z Pískové „Vrbové Lhoty.

Po udělením požehnání zapělo žactvo všechny sloky národní hymny:

„Zachovej nám Hospodine

císaře i naši zem...

Rok 1902. prožilo učitelstvo v Čechách v stálém rozechvění a nejistotě neboť na příslušných místech rozhodovalo se o hmotném postavení jeho v budoucnosti. Jednání o úpravě platů učitelských naráželo na všech stranách na odpor a veliké překážky, ano zdálo se již, že všechny kroky budou marné. Nelze ani vypsati jakým křížovým ohněm musel zákon projíti. V novinách napsalo se mnoho dlouhých článků pro a proti, konaly se nesčetné schůze příznivců i protivníků, nicméně vše šlo zvolna krokem. Úprava platů učitelských. Největší překážkou byla úhrada většího nákladu.

Agrárníci i šlechta vzpírali se zvýšení přirážek zemských a vláda též ničím přispěti nechtěla

Po dlouhých poradách přijato na sněmu v červnu 1902. zavésti zemskou dávku ze spotřeby piva a sice z hektolitru 2 Koruny, a hned na to přijat a schválen byl též zákon o upravení platů učitelských, jenž měl nabýti platnosti dnem 1. ledna 1903.

Když oba přijaté zákony zaslány byly do Vídně k sankci, vrácen byl zákon o zemské dávce pivní

zpět co nepřijatelný a sděleno sněmu,
že vládě nelze povoliti vybírati
větší dávku než 1 K 40 h.
Nastalo nové vyjednávání zemského
výboru s vládou. Vánoce se blížily
a sankce zákona o platech učitelských
posud nepřicházela. Rozčilení a
rozmrzelost v učitelstvu rostla, jelikož
učitelstvo vědělo, neprovede-li se zákon
letos, bude na dlouhou dobu zase
odložen, jak si to přáli agrárníci (po-
slanci rolničtí) odkazujíce úpravu na
dobu, až se zlepší zemské finance.
Kdy se tak státi mělo, ponechávali osudu
a též o zlepšení jich se nestarali.
Což divu, že mezi učitelstvem nastal
neobyčejný rozruch.
Naléháno na mladočeské poslance,
by vlivem svým o sankci se posta-
rali. Manifestační schůze pořádá-
ny po celých Čechách. Že schůzi posí-
lány byly telegramy Jeho Veličen-
stvu císaři Františku Josefovi I.,
ministru českému Dr Rezkovi, před-
sedovi ministerstva Dr Körbrovi,
deputace české i německé přicházely
do Vídně vyličovati hrozné posta-
vení učitelstva.
Vláda nicméně (2 K.) dávku zemskou
z piva povoliti nechtěla.

Úprava platů učitelských

V měsíci prosinci (27-28.29. svolán
na 3 dny sněmu ku zasedání a tu
přijata byla dávka z piva na jednom
hektolitru 1 K 40 h.
Učitelstvo čekalo, že nyní zákon
ihned dojde sankce, když o úhradu
je postaráno, ale stalo se tak až
dne 27. ledna 1903 č. 16.
Den ten uvítán v rodinách učitelských
radostně, neboť zbaveno bylo trapné
nejistoty a pro další léta otevírala
se mu lepší budoucnost.
Nový zákon rozdělil učitelstvo na
dvě třídy a na zatímní učitele.
Základní služné učitelů v I. třídě
činí 1600 Korun (dříve 1000 K), v druhé tř. 1200 K,
zatímního učitele 900 K. (dříve 700 K.)
Učitel se zkouškou způsobilosti
a definitivně ustanoven, má od pěti
do pěti let nárok na šest zvýšení po
200 K.
Učitelé měšťanských škol mají
základné služné 2000 K (dříve 1400 K)
a nárok na 6 zvýšení po 250 K.
Ve větších městech udělují se učitel-
stvu aktivní přídavky od 15% – 40%
ze základního služného.
Nový zákon titul „poučitel" zrušil
a zaměnil jej názvem „zatímní učitel."

Složí-li zatímní učitel po dvou letech zkoušku způsobilosti, může býti ustanoven definitivním učitelem. Léta na zvýšení služného počítají se mu ode dne složení zkoušky.

Působí-li učitel II. třídy po 10 let platně, má nárok jmenováno býti učitelem I. třídy (ad personam) na témž místě, kde působí.

Úprava platů učitelských.

Do pense platí každý def. ustanovený učitel první rok 10%, další léta 3% (dříve 2%)

Vstoupí-li po 10letech do pense obdrží této 40% ze služného a za každý rok 2%.

Zemře-li učitel v činné službě neb na odpočinku, přísluší vdově pense 40% (dříve ⅓) posledních důchodů, příspěvek na děti do 20 let bez ohledu na jich počet; dále má nárok na výlohy nemocenské i pohřební a sice na ¼ započitatelného ročního služného jehož zemřelý požíval.

Úplného výslužného dosáhne učitel obecných i měšťanských škol po 40 letém působení, def. ustanovení katechetové po 35 letech.

Úprava platů učitelských.

Uznání učitelstva zaslouhuje vedoucí politická strana „Mladočeská", jež o úpravu platů na vyšších místech svědomitě se přičiňovala, avšak díky učitelstva přísluší Jeho Veličenstvu císaři Františku Josefovi I., jenž blahosklonně naše požadavky za oprávněné a nutné uznal a sankcionováním směrem přijatého zákona z poroby hmotné nás osvobodil.

11./1. 1904

K. Kozůček,
c. k. okr. šk. insp.

Školní rok 1904.

Školní rok 1904. započal dne 1. září 1903. slavnými bohoslužbami, vzýváním sv. Ducha a po mši sv. zapěním národní rakouské hymny mládeží naší školy a z přifařených osad: Pískové, Vrbové Lhoty.

Po bohoslužbách odebrala se mládež do školní budovy, kdež se provedlo rozdělení žáků do jednotlivých oddělení - tříd; sděleno jaké potřeby si mají koupiti a dány pokyny jakým způsobem do školy smí přicházeti a jak po cestě skotati se budou.

Statistika

	hoši	dívky
Na počátku šk. roku sepsáno bylo	80	71
během roku přibyli	4	3
I. Součet:	84	74
Do jiné školy (měšťanské v Sadské) chodili	5	2
do soukromé evang. školy v Pískové Lhotě	4	6
v školním roce vystoupili žáci	7	6
Počet školou povinných po srážce (a d II.) činil	68	60

	hoši	dívky
Do školní obce příslušelo	52	45
do jiné obce v Čechách příslušelo	16	15
6 až 12 letých bylo	44	47
12 až 14 letých dítek bylo	24	13
Českého mateřského jazyka bylo	68	60
Od školného osvobozeno " "	68	60

Výkaz o počtu dětí do školy přijatých

Na počátku roku přijato bylo	71	63
během roku přibylo	4	3
III. Součet:	75	66
Z počtu ad III. bylo na počátku školního roku méně než šestiletých	1	4
6 až 12 letých	52	47
12 až 14 letých	22	15
Z počtu ve sloupci II. vykázaného během školního roku ubylo	7	6
Stav žactva koncem školního roku po srážce ve sloupci V.	68	60

Výkaz o návštěvě školy a úlevě v ní.

Školních půldnů bylo vůbec ... 46.475

nezameškaných půldnů	44.934	(96·68%
omluvených půldnů	1094	(2·35%
neomluvených půldnů	447	(0·97%
	46.475	

Úleva v návštěvě školy poskytnuta byla úhrnem 28 žákům.

Výkaz o osobách učitelských

v roce 1904.

Jméno	Hodnost	Vysvědčení dospělosti	Vysvědčení způsobilosti pro obecné školy	Vysvědčení způsobilosti pro měšť.	Definitivně ustanoven za a) podučitele b) učitele
Učitelstvo: Jos. Kroupa	říd. uč.	Soběslav $18\frac{17}{7}71$ čís. 1.	Budějovice $18\frac{11}{5}73$ čís. 81.	—	a) $18\frac{24}{2}72$ čís. 1206 b) $18\frac{13}{2}79$ č. 16
Vác. Prášil	uč.	Hora $18\frac{22}{6}95$ čís. 24	a Kutná $18\frac{20}{11}97$ čís. 21	—	a) $19\frac{20}{7}02$ č. 1136 b. $19\frac{18}{11}03$ č. 50275
Mar. Přišovská	industr.	—	Praha $18\frac{11}{5}94$	—	—

Z. Vác. Dvořáček, katecheta, farář

Učitel Vác. Prášil byl vojínem při zemšebraně, následkem srdeční vady byl superarbitrován a zařaděn do domobrany.

Výkaz o vyučování náboženství.

Náboženství katolickému vyučoval důstp. Vác. Dvořáček, farář velmi horlivě po celý rok.

Církevní zpěv se pěstoval každý pátek ½ h. Od 1. května do 31. října chodili žáci denně do kostela a při

doprovázení varhanami zpívali různé církevní písně.

Hudba chrámová pěstovala se jen o božích hodech.

Statistika.

V letošním roce měla naše škola 2 postupné třídy, v každé třídě 2 oddělení. Budova školní (v roce 1879.) vystavěná vyhovovala svému účelu. Učebny jsou sice trochu malé, světlé a suché. Nábytek udržuje se v dobrém stavu. Místní školní rada nezbytné věci pro školu pořizuje a dozorce místní p. Fr. Martínek podporuje učitelstvo ve všem snažení.

Včelín škola nemá.

Ve školce je stromků dostatek. Žáci na jaře stěpili horlivě, ale přílišné léto suché mělo zhoubný vliv na stromoví. Časté vichry též mnoho škody nadělaly.

Škola naše má jen letní tělocvičnu s nejnutnějším nářadím.

Nedostávají se šplhadla, žebříky, kruhy.

Žákovská knihovna má sice 234 svazků, avšak mnoho jich je sešlých a k užívání nepotřebných.

Výpůjček z ní bylo . . . . 1548.

Učitelská knihovna má 28 svazků ve stavu dobrém.

Z okresní učitelské knihovny vypůjčeno bylo během roku 18 knih.

Pomůcké učebné jsou ve stavu velmi dobrém; chybí dražší fysikální přístroje, mapa Asie. —

Škole prospívalo: vhodné učebny, hojnost všeho druhu pomůcek, řádné vyučování, opatřování školních potřeb nejchudším žákům. —

Školnímu vyučování vadilo, že dítky byly přidržovány ku pasení, chování, ku konání lehčích polních prací.

V domácích poradách z prakse školní měl rozprav Jos. Kroupa tři, Václav Prášil 3.

Statistika

Měšťanskou školu v Sadské navštěvovali 3 h. + 2 dívky, a žádný se nemusel podrobiti přijímací zkoušce na měšťanské škole pro pochybnou kvalifikaci.

Pro nedostatečný prospěch na naší škole opakovali tři žáci první oddělení třídy prvé; druhé oddělení 6 žáků.

V druhé třídě první oddělení opakovalo 6 žáků.

Obvodním lékařem přeočkováno bylo 21 žák.

Dne 21. dubna 1904. rozvesla se truchlivá zvěst po osadách, že předseda c. k. okresní školní rady p. Petr Ziegler zemřel ochrnutím ledvin.

Zpráva ta každého učitele zarmoutila, jelikož zesnulý byl přítelem školství i učitelstva, pokroku.

I což divu, že jeho pohřbu súčastnilo se skorem veškeré učitelstvo s c. k. okres. inspektorem p. K. Kožíškem v čele, a zapělo pod jeho řízením v domě smutku i na hřbitově dojemné pohřební písně. —

Že zemřelý požíval u obecenstva velké vážnosti svědčí to, že městská rada Poděbradská vzala na se vypravení slavnostního průvodu, přítomnost množství c. k. úředníků z vůkolních měst, mnoho duchovních, obecních zástupcelstev a nesčetné množství obecenstva ze všech osad.

Petra Ziegler-a.

Nový c. k. okresní hejtman.

Dne 12. května 1904 byl jmenován c. k. okresním hejtmanem v Poděbradech p. K. Smitka dosavádní správce c. k. hejtmanství Třeboňského jenž dne 6. července 1904. v okresní učitel. konferenci se představil a poradě přítomen byl.

C. k. zemský škol. inspektor:

V letošním školní roce odešel na vlastní žádost do výslužby c. k. zemský školní inspektor p. Prokop Procházka, jemuž byl svěřen dohled na školy v zdejším hejtmanství. Nástupcem jeho jmenován byl dosavádní Pražský c. k. okresní školní inspektor: p. dr. prof. Jan Kaňka.

Okresní porada učitelská.

Porada učitelská.

Dne 6. července 1904 o 9. hodině v síni „Občanské záložny" v Poděbradech konala se porada s následujícím pořadem:

1. Zahájení schůze.
2. Volba dvou zapisovatelů.
3. Ustanovení náměstka předsedy. (Žikmunda z Čáslavi)
4. Zpráva c. k. okresního školního inspektora o stavu a prohlídce škol v roce 1903.—04.
5. Volba výboru pro příští poradu.

6. Volba výboru pro okresní knihovnu.
7. O novějších směrech reformních v oboru národ. školství. (Refer. prof. Fr. Drtina.
8. Volné kreslení na obecné škole spojené s výstavkou prací žákovských. (Refer. Vonka B.
9. O změnách v roztřídění žactva na školách dvoutřídních. (Refer.: Strašrybka
10. Škola a ochrana zvířat a rostlin. (Refer.: Salavec)

Porada.

11. Zpráva o jubilejní nadaci.
12. Zpráva o okresní knihovně učitelské.

Dne 7. července konala se zvláštní porada učitelů škol měšťanských s pořadem:

1. Zpráva c. k. okresního škol. inspektora.
2. Zřizování kursů při školách měšťanských (4. třída)
3. O novodobém kreslení na školách měšťanských s výstavkou prací žákovských.
4. Reforma učby zeměpisné a názor při tomto vyučování. —

Slavnosti.

V letošním školním roce oslavovaly se narozeniny i jmeniny Jejich Veličenstev slavnými bohoslužbami, zapěním celé národní hymny, přednáškou o blahodárném působení Jeho Veličenstva co císaře říše Rakouské. Budova školní byla po celý den prapory ozdobena.

Inspekce:

Dne 11. ledna 1904. přesvědčil se o prospěchu žactva a způsobu vyučování c. k. okresní školní inspektor p. K. Kožíšek z Poděbrad, vykonav zároveň prohlídku úředních knih, pomůcek školních, školní zahrady a nářadí tělocvičného.

Náboženská zkouška.

Zkoušku z náboženství katol. předsevzal dne 25. května 1904. po jednotlivých třídách vikář P. Ad. Pažout ze Sadské.

Zpověď mládeže školní vykonala se třikráte:

19 16/10 - 17/10 03.

19 26/4 - 27/4 04

19 14/7 04.

Vykončení roku 1904.

Školní rok 1904. ukončil se dne 15. července slavnými bohoslužbami, chvalozpěvem: „Te deum laudamus", národní hymnou, kterouž celou se zápalem pělo všecko žactvo školy naší, z Pískové a Vrbové Lhoty.

Po obřadech odebrali se žáci do školy, kdež jim byla rozdána vysvědčení, byli zde důrazně napomenuti, by se o prázdninách stále mravně chovali, každou neděli ráno do kostela přicházeli a odpoledne buď kreslením neb čtením se zabývali.

Dne 1. ledna 1904 vešel v platnost již úplně nový zákon o upravení platů učitelských ze dne 27. ledna 1903 č. 16.

V roce 1903. upraveno bylo dle tohoto zákona základní služné veškerému učitelstvu v Čechách.

Upravou tou požíval učitel p. Vác. Prášil 1600 K. (dříve 1000 K.);
říd. učitel Jos. Kroupa též zákl. služné měl 1600 K, kvinkvinálky vyplácely se mu dle starého ještě zákona.

Přesně dne 1. ledna 1904. vyplácely se veškerému učitelstvu požitky dle nového zákona.

Nový zákon ze dne 27. led. 1903 č. 17.

Učitel p Vác. Prášil po 9letém vystoupení z ústavu požíval základního služného . . . . . 1600 K.
a přiknuto mu jedno zvýšení . . . 200 K.

Úhrnné služné v roce 1904. = 1800 K.

Jos. Kroupa, říd. učitel měl dle tohoto zákona následující příjmy:
základní služné . . . . . 1600 K.
přídavek funkční . . . . . 200 K.
6 zvýšení služného . . . . . 1200 K

Úhrnné služné: 3000 K.

NB. Když v roce 1887. co říd. uč. do Kostel. Lhoty nastoupil, činilo služné: 800 K.; funkční 200 K = zvýšení 120 K = 1120 K.

Konečně nutno se zmíniti, že následkem nabytí plného výslužného dle zákona ze dne 27. ledna 1903. č. 16. vstoupili do výslužby všichni staří řídící učitelé:

V Činnovsi: Libánský Jan.;
v Sánech: Příhoda Čeněk
v Loučeni: Janda J.
v Mcelích: Suchánek J.
v Pečkách: Zikmund A.
v Žehuni: Krupař V.
v Berunicích: Obešlo F.
v Sadské učitel: Jg. Hloušek

Odchodem jejich na zasloužený odpočinek otevřel se postup mnoha mladším učitelům a nastala u nich značná přeměna v místech služebních.

18/10. 1904

K. Kozůšek
c. k. okr. šk. insp.

Karel Šmilka
c.k. okresní hejtman a předseda
c.k. okresní školní rady.

Školní rok
1905.

Školní rok 1905. započal též dne 1. září 1904. vzýváním sv. Ducha, slavnými bohoslužbami a po obřadech církevních zapěla mládež naše, žáci z Pískové i Vrbové Lhoty národní rakouskou hymnu.

Po obřadech odebrala se mládež do školní budovy, kdež provedlo se roztřídění žactva do jednotlivých oddělení - tříd.; oznámeno jí, jaké potřeby, — knihy si má pro rok 1906. zaopatřiti.

Před rozchodem dáno důrazné napomenutí jak a kdy do školy přicházeti má, kterak po cestě do školy i ve škole se chovati bude.

Statistika.

	hoši	dívky	úhrn.
Na počátku šk. roku zapsáno	81	72	153
v školním roce přibylo	—	—	—
Z uvedeného počtu navštěvovali:			
měšťanskou školu v Sadské . . .	8	2	10
soukromou evang. školu v Pískové Lhotě	6	4	10
v školním roce vystoupili . . .	11	5	16
Na konci škol. roku bylo . . .	56	61	117
Z počtu 117 jsou v školní obci domovem	46	46	
v jiné škol. obci jsou domovem . .	10	15	117
Dle stáří byli od 6 do 12 let	42	49	
od 12 do 14 let	14	12	117
Dle náboženství byli katolíci . .	54	61	
evangelíci refor. vyznání . .	2	—	
židé	—	—	117
Všichni žáci byli národnosti české	56	61	117
Školní plat se ve zdejší obci nevybírá; paušál školní uhrazuje se 10% škol. přirážkou.			

Výkaz o návštěvě školy.

v roce 1905.

Návštěva školy. Návštěva školy byla po celý rok zcela dobrá.
Výkaz o zanedbané docházce školní nebyl za žádný měsíc vypraven. Liknavým rodičům v posílání dítek do školy stačilo ústní domluvení neb písemná upomínka učitelova.

V měsíci dubnu začaly mezi mládeží řáditi spalničky, čímž vyučování na prospěchu trpělo. Jelikož nemoc nabývala stále větších rozměrů, přijel dne 28. dubna 1905 c. k. okresní lékař z Poděbrad vykoniati prohlídku a shledav ve 38 případech spalničky, nařídil, by se škola na 14 dnů zavřela a sice od 29. dubna do 17 května.

Během uzavření školy musela se provésti desinfekce budovy školní: stěny, strop v obou tří-

dách chlebem vytříti, lavice, podlahy louhovým mýdlem umýti, záchody vyčistiti.

Rodiče měli nařízeno prádlo dětské v karbolové vodě močiti, práti; slámu z postýlky spáliti, dítky několikráte vykoupati, světnici znovu vybíliti.

Návštěva školy. Styk dítek mezi sebou byl zakázán.

Průvod zemřelým dítkám nebyl dovolen. (Zemřelo 1 malé dítko na spalničky).

Školních půldnů bylo

vůbec 41.769;

z těch nezameškaných - - - 40.249 = (96·36%)

zameškaných omluvených - - 1162 = (2·78%)

" " neomluvených - - - 358 = (0·86%

Úhrnem = 41.769 (100%)

Úlevu v docházce školní mělo od 1. května do 31. října 24 dítek, a od 1. září do 31. října 9 žáků.

Výkaz o osobách učitelských.

Změna v učitelích.

V předešlém školním roce působili na zdejší škole kromě správce školy též učitel Vác. Prášil.

Během školního roku (1904.) přihodila se jmenovanému učiteli nepříjemnost pro tělesné trestání s občanem Vác. Drahokoupilem. Tento žaloval učitele Vác. Prášila pro ublížení hochovi na zdraví. Žaloba byla ale u c. k. okresního soudu co nepravdivá zamítnuta. Učitel uznán sice nevinným, ale spojenost již v obci neměl. Žádal o přeložení na jiné místo. Žádosti jeho bylo během prázdnin vyhověno a od 1. září 1904. přeložen z ohledů služebních co zast. učitel do Králové Městce.

Jeho def. místo učitelské zastupoval od 1. září 1904. Jaroslav Krejčí, def. učitel II. tř. ze Dvorů do 28. února 1905.

Uvedený zast. učitel byl synem říd. učitele z Oumyslovic

kdež se též narodil: $18\frac{27}{7}77$.
Měšťanskou školu navštěvoval v Poděbradech, učitelský ústav v Kutné Hoře, kdež dne 19. června 1896 č. 17 obdržel vysvědčení dospělosti a po dvouletém působení podrobil se tuktéž zkoušce způsobilosti učitelské: $18\frac{19}{11}98$.
Co zatímní učitel působil dříve ve Stašicích (okres Sušice) a sice od $18\frac{27}{8}96$. do $19\frac{31}{12}04$., kdež též prvního definitivního ustanovení nabyl: ($19\frac{17}{7}01$. č. 26.408.)
Pro Kostelní Lhotu ustanoven byl c. k. okres. radou co zat. učitel I. třídy 16. srpna 1904. čís. $\frac{2986}{\text{o. š. r.}}$.
Když ve Vrbové Lhotě povoleno bylo rozšíření školy, podal též žádost za udělení místa učitelského I. třídy na této škole. Obdrževše žádané místo, nastoupil jej dne 1. března 1905.

(Jar. Krejčí byl ženat, bydlel v čísle 43.; platil za 1 světnici, malou kuchyň, komoru ročního nájmu 160 K.

Od 1. března 1905. působí na zdejší škole, co zat. učitel I. tř.
Josef Malý.
Studoval nižší gymnasium v Příbrami, načež vstoupil do c. k. ústavu ku vzdělání učitelů tamtéž.
Dne 21. června 1901 čís. 18 podrobil se zkoušce dospělosti a obdržel vysvědčení s vyznamenáním.
Na základě jeho byl c. k. okresní školní radou v Poděbradech jmenován zat. učitelem při obecné chlap. škole v Nymburce ($19\frac{3}{7}01$. č. 1899.), odtud jmenován dekretem ze dne 7. července 1902. č. 2258. v téže hodnosti na chlap. školu do Peček.
Nabyv pak vysvědčení způsobilosti učitelské před c. k. komisí v Příbrami (s vyznamenáním) dne 15. listopadu 1903. č. 18., byl na základě jeho ustanoven zat. učitelem při obecné škole ve Vrbové Lhotě ($19\frac{27}{8}04$ č. $\frac{3068.}{\text{o. š. r.}}$), načež v téže hodnosti dekretem ze dne 30. ledna 1905. č. 332 ustanoven do Kostelní Lhoty. Dekretem c. k. zemské školní rady ze dne 29. května 1905. č. 22.151. ustanoven jest def. učitelem druhé třídy.
v Kostomlatech.

Okresní porada učitelstva

Dne 12. července 1905. o 9. hod. dopoledne v kreslírně měšť. školy chlapecké v Poděbradech konala se okresní porada učitelstva s následujícím pořadem:

1.
Zahájení schůze.

2.
Volba dvou zapisovatelů.

3.
Ustanovení náměstka předsedy.

4.
Zpráva c. k. okres. inspektora o stavu a prohlídce škol v roce 1905.

5.
Volba výboru pro příští poradu.

6.
Volba výboru pro okresní knihovnu učitelskou.

7.
Nejstarší historie středního Polabí s ukázkami.

8.
O hygieně školní, lékařích školních a zřízení školní lékárničky.

9.
Jak dlouho mají trvati přípravná cvičení ke čtení.

10.
Zpráva o Jubilejní nadaci.

11.
Zpráva o okresní knihovně učitelské.

Zvláštní porada učitelů měšť. škol konána byla 13. července 1905. o 9. hod. v téže budově.

Pořad:

1. Nejnovější vymoženosti chemie v praktickém životě.
2. Kterak učiti úhlednému rychopisu.
3. O látce jazyka českého na měšť. škole se zřetelem k počtu hodin vyučovacích.
4. Referát o volném kreslení za šk. rok 1904-05.

S poradami spojena byla v přízemních místnostech výstava učebných pomůcek, jež pro veškeré školy v roce 1904-05. byly zákonem peněz

V letošním školním roce súčastnila se mládež zdejší školy dne 18. srpna, 4. října a bohoslužeb za blaho Jejich Veličenstev a zapěla vždy celou národní hymnu.
Školní budova byla po celý den říšským a zemským praporem ozdobena.
Dne 19. listopadu přítomna byla školní mládež mši sv. za zemřelou císařovnu Alžbětu konané, a měla v týž den prázdno.

Slav-
nosti.

Návště-
vy:

Byv přesvědčil se o prospěchu mládeže, o způsobu vyučování, o stavu školy, o udržování pomůcek učebných, vedení úředních knih, vížení školní zahrady, provedl prohlídku zdejší školy c. k. okres. škol. inspektor p. K. Kožíšek dne 18. října 1904.
Seznav, že učitelé konají své povinnosti zákonem jim přikázané, výtek žádných jim nečinil.

Návště-
vy

Dne 28. září 1904. při příležitosti komissionálního řízení s osadníky o pořízení nových varhan do zdejšího kostela, poctil návštěvou školu naši c. k. okresní hejtman a předseda c. k. okres. škol. rady p. Karel Smitka. Prohlédl celou budovu i vedlejší místnosti, kabinet, knihovnu, tělocvičnu letní. Budova se celkem p. okresnímu hejtmanovi zamlouvala, jelikož jest dosti světlá, suchá, v čistotě udržována, toliko záchody, (primitivní) zdravotním podmínkám nevyhovující, zavrhoval. Radil ku hojnému větrání školních světnic a opatření zdravotních plivátek na chodby i do tříd.
Po vykonané prohlídce zapsal se do této pamětní knihy. (str. 133.)

Zpověd mládeže konala se třikráte v roce: 19 14/10 04; 19 19/4 05; 19 14/7 05.
Aby se přesvědčil jak prospěli žáci v nauce katol. náboženství, vykonal důst. vikář ze Sadské p. Adolf Pažout s nimi zkoušku ve škole po jednotlivých třídách.
Rodiče (ač byli o to v kostele žádáni) pro polní práce zkoušky té se nesúčastnili.
Že žáci čile odpovídali a i urovnané vědomosti projevovali, poděleni byli obrázkem a veřejně pochváleni.

Školní rok 1905. ukončen byl dne 15. července slavnými bohoslužbami, ambrosiánským chvalozpěvem. Obřadům církevním přítomni byli též se svými učiteli žáci z Pískové. Vrbové Lhoty.

Po ukončení obřadů zapěla všecka mládež celou národní hymnu:

Zachovej nám Hospodine

císaře

a

naši zem ....

29/9. 1905

K. Kožíšek
c. k. okr. šk. insp.

ŠKOLNÍ ROK

1906

Školní rok 1905-06. započal jako jiná léta dne 1. září vzýváním sv. Ducha, slavnými bohoslužbami.

Po ukončení mše sv. zapěla přítomná školní mládež naše, z Pískové a Vrbové Lhoty národní rakouskou hymnu.

Po navrácení se z kostela do školy provedlo se roztřídění žactva do jednotlivých tříd - oddělení, a oznámeno mládeži, které potřeby si pořídit mají, a připomenuta nejdůležitější pravidla kázně školní.

Dne 2. září započalo pravidelné vyučování.

Statistický výkaz

o škole v r. 1906.

Výkaz statistický

	hoši	dív.	úhrn.
Na počátku šk. roku sepsáno bylo	69	67	136
mezi rokem přibylo	3	9	12
Úhrnem	72	76	148
Do měšťanské školy v Sadské chodilo	6	1	
do soukromé evang. v Pískové Lhotě	7	4	
v roce vystoupili	6	7	
Na konci roku školního zbylo	53	64	117
Do školní obce příslušelo	42	45	87
jinam příslušelo	11	19	30
Z počtu 117 bylo 6 až 12 letých	41	50	
" " " 12 – 14 letých	12	14	
Jazyka mateřského českého bylo			117
Od školního platu osvobozeno "			117

Výkaz o počtu dětí do školy přijatých.

Na počátku šk. roku bylo přijato do školy	56	62	118
během roku přibylo	3	9	12
Součet	59	71	130
Ze součtu 130 bylo méně než 6 letých	2	2	
" " " 6 až 12 letých	47	60	
" " 12 až 14 letých bylo	10	9	
Během roku vystoupili	6	7	
Stav žactva 15. července	53	64	117

Výkaz o návštěvě školy a úlevě v ní.

Vyučovacích půldnů vůbec bylo: 42 811

nezameškaných půldnů . . 40 004 (93·44%
omluvených půldnů . . . . 1592 (3·71%
neomluvených . . . . 1215 (2·85%

Úleva v návštěvě školy od 1. září do 31 října udělena byla . . . . 19 ž.
od 1. května 1906 do 31. října 1906 . . . . 17 ž.

O návštěvě školy

Celková návštěva školy v obci jest uspokojivá, toliko při vybírání brambor na podzim a na jaře při jednotění řepy ponechávají si jednotliví domkáři děti doma na výpomoc a to by buď ošetřovali mladší sourozence, neb částečně vypomáhali jim na poli.

V poslední době jeví se nedostatek služebné čeládky, jelikož všechen chudší lid odebírá se za větším výdělkem do měst.

Následkem nedostatku pracovních sil jest mnoho rolnických usedlostí pronajato buď vždy na 6 let neb trvale.

Vyučování v obou třídách šlo pravidelným chodem do dubna.

V měsíci březnu počal z. učitel I. tř. p. Vác. Hanuš churavěti vadou srdeční a nervosou. Jelikož nemoc stále se horšila, musel ulehnouti a vyžádati si dovolené u c. k. okresní školní rady.

Změna ve vyučování.

C. k. okresní školní rada ustanovila sem pro měsíc duben sl. Julii Černou z Poděbrad, která až převzala vyučování v I. tř., správce školy musel vyučovati v II. tř.

Změnou tou prospěch v jednotlivých třídách nevykazoval patřičný výsledek a zvláště potom, když počal mezi školní mládeží šířiti se dusivý kašel a osypky.

Nemoc mládeže.

Zdravé děti ze zamořených domů nesměly přicházeti do školy, a onemocnělé musely rodiče hlásiti obecnímu starostovi. Že žádná kontrola se nedělala, zneužili mnozí rodiče příležitosti té, hlásili dítko nemocné, by starší ku práci přidržeti si mohli. V té době každá třída vykazovala mnoho prázdných lavic.

Trpěla tím docházka i prospěch, i bude nutno, při budoucí inspekci na ten stav upozorniti.

Neblahá ta doba trvala až do ukončení škol. roku. Na týden před ukončením, přijel sem c. k. okresní lékař z Poděbrad s tím úmyslem, že školu uzavře. Přesvědčiv se, že spalničky i kašel panuje mezi malými dětmi do 6 let, a že z domů těch nikoho ve škole nemáme, upustil od svého úmyslu.

Dne 1. května počal učitel p. Vác. Hanuš vyučovati v II. tř., a sl. Julie Černá ustanovena zat. učitelkou v Králové Městci.

Výkaz o osobách učitelských.

V školním roce 1905-06. působili na zdejší škole učitelé:

Řad. číslo	Jméno	Hodnost	Vysvědčení dospělosti	Vysvědčení způsobilosti pro obecné školy	Vysvědčení způsobilosti pro měšťan.	Definitivně ustanoven za a) podučitele b) učitele
1	Josef Kroupa	říd. uč.	Soběslav $18\frac{17}{7}71$ č. 7	Budějovice $18\frac{11}{5}73$ č. 81	—	a) $18\frac{27}{2}72$ č. 1206 b) $18\frac{23}{2}79$ č. 16
2	Vác. Hanuš	uč.	Kutná Hora $19\frac{20}{6}01$ č. 8	$19\frac{19}{11}03$ č. 15	—	a) $19\frac{15}{4}04$ č. 15662. b) —
3	Mar. Přišovská	ind. uč.	Praha $18\frac{21}{5}94$.	—	—	$19\frac{20}{7}07$ č. 34766
4	Vác. Dvořáček, farář	katech.	Králové Hradec	—	—	—

Učitel Jos. Malý

Dekretem c. k. zemské školní rady ze dne 29. května a 1905 č. 22151 ustanoven byl zat. zdejší učitel p. Jos. Malý učitelem II. tř při pětitřídní obecné škole v Kostomlatech. Dne 1. září 1905. musel místo nastoupiti.

Učitel Hanuš Vác.

Dekretem c. k. okresní školní rady v Poděbradech ze dne 29. srpna 1905 č. 3077 přeložen do Kostelní Lhoty za zat. učitele I. tř. p. Václav Hanuš z Opolan. Místo dne 1. září na zdejší škole nastoupil.

Václav Hanuš narodil se 20. května 1880 ve Třech Dvorech u Kolína. Je synem rolníka v č. 68. Prvního vzdělání nabyl na domácí dvojtřídní škole. Na vyzvání říd. učitele dal jej otec do gymnasia v Kolíně. Řídící učitel sám jej tam dovedl ke zkoušce a zápisu, takže otec po celá 4 léta, kdy prošel I–IV tř. reálného oddělení o něho se nestaral. Tu studoval sám sobě na starost ponechán svědomitě – s vyznamenáním. Že pak vyšší reálka v Kolíně není, vstoupil do paedagogia v Kutné Hoře, kde složil zkoušku maturitní s vyznamenáním dne 20. června 1901 č. 8.

První místo nastoupil v Jeseníku dle dekretu c. k. okres. škol. rady v Poděbradech ze dne 12. srpna 1901 č. 1927. Tu působil do 1. května 1903 a na svoji opětovanou žádost přeložen do prázdnin do Činovse. ($19\frac{29}{5}03$ č. 3531)

Po prázdninách navrátil se neřád na své místo, ale již 1. října přeložen do Slovče. Odtud nabyl vysvědčení způsobilosti před zkušebnou komissi v Kutné Hoře dne 19. listopadu 1903 č. 15.
Dekretem c. k. zemské školní rady ze dne 15. dubna 1904 č. 15662 ustanoven definit. učitelem II. tř. v
Opolanech, kdež místo po prázdninách nastoupil.
Po roce (1904/05 č. 3077 o. š. r.) dne 1. září ustanoven zat. učitelem I. třídy
Kostelní Lhotě

V roce 1905-06. měla zdejší škola dvě postupné třídy, letní tělocvičnu, školku ovocnou, mimo školu.

Nářadí školce

Inventář školky

náležející dle protokolu ze dne 19. listopadu 1905. sestává z následujících kusů:
1. krropicí konev (starší)
2 rýč (starý)
1 motyčka
1 lopata.

O školce.

Jmenované věci zakoupeny byly před více léty obecním úřadem pro zahradu školní.
Hrábě, lyko, vosk zahradní, šňůry, tabulky opatřoval si správce školy po 18 let svým nákladem.
Stromky jež se školce vypěstovaly, rozdávány byly zdarma občanstvu.
Přihlášek o stromky bylo na jaře i na podzim veliké množství, a že se nemohli všichni podělit, docházelo k nepříjemnostem.
Kolik stromků zdarma se vydalo, ohlašoval správce školy c. k. okres. školní radě.
V předešlých letech pěstováno bylo podle plotu stromoví divoké (jasany, kaštany, lipky) Těmito stromy posázel řid. učitel se žáky celou náves a sice ve 3 řadách.
Žáci museli vykopati jamky, zasaditi stromek a občas společně zalévati. Ač obecní úřad ani občanstvo haléřem na to nepřispělo, pochvalují si, že to budou jednou krásné aleje.

Nyní dle nařízení c. k. zemské školní rady musí místní škol. rada každoročně vložiti do rozpočtu 50 K., odevzdati správci školy, jenž z nich složí účet.

Místní školní rada v roce 1905/6. zakoupila do první třídy nová regulační železná kamna (70 K.), nechala nabarviti zeleně všechny lavice, svolila k převázání 30 knih ze žákovské knihovny, opravě střechy.

Místní školní rada

V roce 1906. dojíti má na opravu hospodářských budov.

Okresní konference.

Dne 5. července 1906. o 9. hodině dopoledne konala se okresní učitelská porada v sále „Občanské záložny" s následujícím pořadem:

1. Zahájení.

2. Volba dvou zapisovatelů.
3. Jmenování náměstka předsedy.
4. Zpráva c. k. okres. škol. inspektora (Dr. Smetáka) o stavu a prohlídce škol v roce 1905/6.
5. Volba výboru konferenčního a zahradního.
6. Volba 1 člena do c. k. okresní škol. rady pro nové období (Strašrybka z Brk.)

Okresní konferen.

7. O experimentální pedagogice (prof. univ. Dr. Krejčí)
8. Tuberkolosa a vliv školy na šíření se nemocí nakažlivých (Okres. lékař p. MDr. Hlaschecký)
9. O účelném upravení a zařízení škol. zahrady. (Řehák z Kost.)
10. Zpráva o jubilejní nadaci.
11. Zpráva o okres. knihovně učitelské.

Dne 6. července 1906. konána zvláštní porada učitelů měšťanských škol.

Pořad:

1. Čeho třeba, aby dějepis konal své poslání ve směru paedagogickém?
2. Dosažené výsledky ve volném kreslení.
3. O výchově dívek ke službám národa.

NOVÉ VARHANY

Příčinu k novým varhanám zavdalo parné léto 1903. V celém okolí rozeschly se varhany. Varhanáři nemohli stačiti opravovati a jezdili z místa na místo. I zdejší stoleté varhany vypověděly službu. Řed. choru žádal c. k. okres. hejtmanství za opravu, k čemuž ihned svoleno.

Nové varhany

Povolaný varhanář Jos. Černý z Král. Vinohrad prasklou vzdušnici zalepil, avšak uznal, že žádné větší opravy hodny nejsou, jelikož dřevo jest shnilé, úplně od červotoče rozvrtáno, vzduch všude uchází, dřevěné píšťaly byly motouzem utahovány, rozklížené a uhnilé. Olovněné píšťaly shledal co šupinku silné, pomačkané a rozladěné. Písemné dobrozdání o nich podal c. k. okres. hejtmanství.

V krátkém čase byla firma „Černý-Rejna" na Vinohradech vyzvána, by podala plán a rozpočet na nové varhany.

Předložený rozpočet došel na vyšších místech schválení.

Dne 28. září 1904. přijel do Kostel. Lhoty c. k. okresní hejtman p. Karel Smitka s c. k. inženýrem p. Jírou, by se provedlo komissionelní jednání s přifaženými osadníky.

Přítomní zástupcové proti pořízení nových varhan ničeho nenamítali, toliko se ohražovali, že ničím by na ně přispívati nemohli.

Nové varhany

Pan hejtman však ujistil je, že se o to postará, by varhany pořízeny byly nákladem „Náboženské matice", což s povděkem přijali a protokol podepsali.

Postavení varhan zádáno firmě „Černy-Rejna" na Vinohradech a do konce září 1905. měly býti postaveny. Pro nával práce odložena stavba na měsíc únor 1906.

Nové varhany jsou soustavy kůželové, obsahují tyto rejstříky:

1. principál cínový, osmistopový;
2. gambu cínovou, " " ;
3. salicional " " " ;
4. kryt (kopula) dřevěný, " " ;
5. fléta - čtyřstopová - dřevěná;
6. oktáva, cínová, čtyřstopová.
7. mixtura 2⅔ řadová;
8. subbas.

Nové varhany laděny jsou dle normalního a a souzvuk jest lahodný. Mile se poslouchá rejstřík salicional, gamba; současně spojeny rejstříky flétna-kryt; neb oktava-kryt příjemně zní. Výhodné jsou spojky mezzoforte, forte a pedál. spojka pro docílení zvláštních efektů při hře. Připomenouti též slušno, že každý rejstřík má svou vzdušnici, lze ji uzavříti a na ostatní se může hráti. Skříň javorková

Že kostel má nové varhany přičísti dlužno p. Vác. Dvořáčkovi, faráři, že svým vlivem na patřičných místech působil a blahovůli c. k. okresního hejtmana p. Karla Šmitky z Poděbrad.

(Varhany jsou pořízeny nákladem 2400 K.)
(Staré varhany se spálily.)

Uvítání Jeho Veličenstva v Poděbradech.

Přípisem c. k. okresního hejtmanství ze dne 13. června 1906 č. 3347 Presid. sděleno správě školy, že dne 21. června 1906 o ½3 hod. odpoledne zastaví se na cestě do Liberce Jeho Veličenstvo císař František Josef I. na nádraží v Poděbradech. Ku vzdání holdu vyzváno občanstvo i učitelstvo se školní mládeží.

V Čechách na každé větší stanici přijímal J. V. hold občanstva, a dostalo se Mu ve všech českých městech uvítání srdečného a slavného. Doprovázelit Jeho Veličenstvo předseda ministerstva baron Beck, ministr krajan V. Jacák, něm. ministr Prade, místodržitel Gudenhove, zemský maršálek Lobkowicz. Poněvadž v Kutné Hoře (Kolíně) Jeho Veličenstvo slavnostně přijat byl, Poděbrady nechtěly zůstati pozadu. Uvítání súčastnily se všecky spolky, obecní zástupitelstva, úřady, duchovenstvo, školní mládež z celého okolí se svým učitelstvem a tak veliké množství obecenstva, že nádraží nemohlo je pojmouti. Vstup byl jen mládeži s učitelstvem a spolkům dovolen.

Ž naše školní mládež ubírala se 21/6. k uvítání do Poděbrad. (Pro malé ž. opatřen povoz.) Ač panovalo veliké vedro a na silnici plno prachu bylo, nicméně vykračovaly si dítky radostně, těšíce se, že popřáno jim bude spatřiti tvář svého milovaného mocnáře, o němž ve škole mnoho chvalitebného slyšely. Pořadatelé na nádraží zahnali dítky školní za kůlny nádražní, kamž Jeho Veličenstvo nepřišel. Tak se stalo, že mnoho set mládeže svého mocnáře nespatřilo. Vpředu stojící žáci viděli J. V. jen v okně ujíždějícího vlaku. Nicméně mávali praporky radostně a provolávali „sláva“ za vlakem k Nymburku uhánějícím.

Cestou k domovu vyptával se jeden druhého: „Viděl jsi císaře Pána?“ „Ne“, byla všeobecná odpověď.

Doma rodičům rozmrzení jsouce si stěžovali, že jim nebylo popřáno viděti Jeho Veličenstvo císaře Františka Josefa I.

Dne 18. srpna 1905. a 4. října súčastnila se školní mládež bohoslužeb za blaho Jeho Veličenstva a zapěla vždy všecky sloky národní hymny. Školní budova byla po celý den ozdobena prapory říšským i zemským.
Dne 19. listopadu přítomna byla mši sv. za zemřelou císařovnu Alžbětu a měla v týž den prázdno.

Inspekce.

Dne 29. září 1905. vykonal prohlídku školy zdejší c. k. okresní školní inspektor p. K. Kožíšek. Přesvědčil se o prospěchu mládeže, návštěvě školy, způsobu vyučování, prohlédl učebné pomůcky, knihovnu žákovskou, knihy úřední, škol. zahradu, hospodářské budovy. Přítomen byl též v kostele zpěvu církevnímu.
Inspekce trvala od 1/28 — do 12 hod.
Výtek žádných neučinil.
Na počátku dubna prohlížel školy v zdejším okresu

c. k. zemský školní inspektor prof. Dr. Kaňka. Vykonal prohlídku měšťanské školy chlapecké v Nymburce, dívčí měšť. školy v Pečkách, na dvoutřídní obecné škole ve Vrbové Lhotě a jednotřídní v Milčicích.

Náboženská zkouška

Zpověď mládeže se konala třikráte: $19\frac{21}{10}05$; $19\frac{20}{4}-\frac{21}{4}06$; $19\frac{13}{7}06$.

Jak katol. mládež na všech přifařených školách se vyučuje a prospívá v náboženství, předevzal vikář Ad. Tažout ze Sadské dne 25. května 1906. veřejnou zkoušku v kostele. Děti ze všech škol velmi živě se hlásily.

Když i vikář zvláštními otázkami o pilném vyučování se přesvědčil, napomínal dítky, by dle učení toho živu byly, nikdy je nezavrhovaly, k němu se všude hlásily, zkoušku ukončil.

Velice se líbil vikáři zpěv dítek. Zpívala se po poprvé

nacvičena píseň: „Hospodine, všech věcí Pane“ . . . .

Za toto milé překvapení vzdával všem učitelům díky a přál jim, by ve zdraví a spokojenosti další léta pro Boha a vlast působili.

Před ukončením škol. roku došla potěšitelná zpráva, že letošní již prázdniny trvati budou 8 týdnů, a že nový škol. rok započne 17. září 1906. –

Slavnostní ukončení škol. roku 1905/06. konalo se 14. července slav. bohoslužbami, zapěním ambrosianského chvalozpěvu a celé národní hymny:

„Zachovej nám Hospodine

císaře a naši zem . . . . .“

8/3. 1907 K. Kořínek
c. k. okr. šk. insp.

Školní rok 1907.

Že v základě vynesení c. k. ministerstva kultu a vyučování ze dne 7. března 1906 č. 9041 prodlouženy byly hlavní prázdniny na všech obec. školách na dva měsíce, započal školní rok 1907 dne 17. září vzýváním sv. Ducha, slavnými bohoslužbami, při nichž přítomna byla mládež ze školy Pískové a Vrbové Lhoty.

Po ukončení obřadů zapěla mládež všecky sloky národní rak. hymny, odebrala se pak do školy, kdež se provedlo rozdělení žactva, a oznámilo se jim, jaké potřeby školní si opatřiti mají. Druhého dne započalo pravidelné vyučování.

Statistika

Školou povinných dítek v Kostelní Lhotě bylo 143; během roku přibylo jich 8

Z počtu 143 navštěvovalo

	h	d
jinde školu	12	7
vyšší učeliště	2	—
Do zdejší školy povinno bylo . . .	56	66

Do zdejší obce příslušelo	46	48
do jiné obce „ „	10	18
Dle stáří od 6 do 12 let bylo	52	60
od 12 do 14 let	4	6
Českého jazyka	56	66
vyznání evangel. reform.	2	—
„ israel.	—	—

Od školního platu osvobozeni byli všichni žáci.

Během škol. roku vystoupilo 5 žáků, vynesením c. k. okresní školní rady v Poděbradech ze dne 17. dubna 1907 č. 2702 propuštěni ze školy dva žáci.

Úlevu v návštěvě školy pro dobu od 1. května do 31. října a 1907. dle výnosu c. k. okres. škol. rady ze dne 7. dubna 1907 č. 1157 obdrželo 20 ž; pro dobu od 1. září do 31. října 1907. . . . 10 ž.

Statistika.

V letošním školním roce bylo všech půldnů 40239. z nich

nezameškáno	37846	(94·05%)
zamešk. omluvených	1395	(3·47%)
„ neomluvených	998	(2·48%)
	40239	(100·00%)

Návštěva školy byla po celý rok uspokojivá, v I. třídě velmi dobrá.

Starší dítky z II. třídy byly často od rodičů přidržovány ku polním pracem: jednotění řepy, okopávání neb k ošetřování menších sourozenců.

Při předvolání u místní škol. rady omlouvali se, že jim není možno bez jejich pomoci se obejíti, jelikož pracující lid chodí do továren. Řečkách neb se stěhuje do průmyslových měst za větším výdělkem.

Vyučování bralo se po celý rok pravidelným chodem, jelikož nepanovaly mezi mládeží žádné epidem. nemoci, aniž kdo z učitelů churavěl.

Milada Kroupová ind. uč.

Ku konci prázdnin (1906.) provdala se indust. učitelka Mar. Přišovská. –

Dekretem c. k. okres. školní rady v Poděbradech ze dne 23. srpna 1906 č. 3240 ustanovena od 1. září 1906 na zdejší škole industriální učitelkou: Milada Kroupová, jsouc dcerou správce školy, místo ihned nastoupila. Povinna byla vyučovati 6 hodin týdně, ve 2 odděleních za roční remuneraci 264 K.

Milada Kroupová narodila se dne 25. května 1887 v Králové Městci. Předběžného-

vzdělání nabyla na měšťanské škole v Nymburce, soukromně v Strakonicích, posléze v industriálním kursu měšt. průmyslové školy v Praze.
Zkoušku způsobilosti pro školy obecné a měšťanské složila před c. k. zkušební komisí v Kutné Hoře, dne 15. června 1905. č. 10. —

Učitelé ostatní byli jako v roce 1906. (Jos. Kroupa —, Vác. Hanuš —, P. V. Dvořáček.)

Místní školní

rada pro období 1907— 1909. skládá se z těchto členů:

Jméno a příjmení	Stav	Bydliště	Čím jest v míst. škol. radě.
1. Vác. Novák	rolník	Kost. Lhota	předsedou
2. Fr. Bydžovský	"	"	míst. dohlížitel
3. Fr. Šafránek	"	"	členem m. r.
4. Vác. Dvořáček	farář-vikář	"	"
5. Jos. Kroupa	říd. uč.	"	členem

Náhradníky ustanoveni byli:
1. Fr. Jizba, kovář
2. Fr. Vejtruba, rolník

Místní školní rada během roku žádných schůzí nekonala, ale na základě výkazu potřebných oprav usneslo se obecní zastupitelstvo o prázdninách přestavěti kůlnu na dříví a uhlí (hrozila sesutím), a nechalo k ní přistavěti dva chlívky pro drůbež. Náklad činil asi 600 K.

Okresní konference.

Okresní učitelská porada konala se v sále „Občanské záložny" v Poděbradech dne 27. června 1907. v 9 hodině s následujícím pořadem:

1.
Zahájení porady.
2.
Volba dvou zapisovatelů
3.
Ustanovení náměstka předsedy.
4.
Zpráva c. k. okres. škol. inspektora o stavu a prohlídce škol v šk. roce 1906/07.
5.
Volba výboru (konferenčního, zahradního a pro učitelskou knihovnu)

6

Školní řád ve smyslu § 86 def. řádu škol. a vyučovacího.

7.

Jak upraviti styk rodičů se školou.

8.

Mravní a výchovní význam úlev v docházce školní.

9.

Zpráva zahradního výboru.

10.

Zpráva o okresní knihovně učitelské.

Zvláštní porada učitelů měšť. škol konána byla po rozumu vynesení ze dne 3. září 1887 č. 34659 z. š. r. dne 28. června v I. patře měšť. chlapecké školy v Poděbradech.

Pořad:

1. Praktický ráz školy měšťanské.
2. O povinné četbě mládeže měšť. škol.
3. Užití elektrického proudu při pokusech na měšť. školách.

Výlet žáků I.tř.

Dne 18. června 1907. podnikl učitel Vác. Hanuš se svými žáky výlet do „Prachovských skal" u Jičína. Vycházky s účastnilo se ke 30 žákům. Na tuto vycházku skládali si žáci u třídního učitele po celý rok peníze a toužebně očekávali den výletu. Že vlak z Nymburka časně odjíždí, byli již o 3. hod. ranní shromážděni před školou, vyhlížejíce povoz, jež by je dovezl na nádraží Nymburské.

Vycházka se všem žákům líbila a se začátkem vypravovali o krásách přírodních v sev. Čechách.

Místní škol. rada dala zdarma povoz.

K. Smitka c. K. okres. hejtman.

Z důvodů zdravotních a rodinných schválil Jeho Excel. c. k. ministr vnitra přeložení z Poděbrad c. k. okresního hejtmana

p. K. Smitky

do Vysokého Mýta.

V úředním listě č. 3-4 loučí se po 3letém působení se všemi úřady, učitelstvem a prosí, aby zachován byl v blahé pa-

měti, jakož i jemu vzpomínka na zdejší okres, jemuž do budoucna přeje rozkvětu, povždy milá zůstane.

Dne 1 května ujal se správy okresu c. k. okresní hejtman z Vys. Mýta

p. Jan Haas

Nový c. K. okres. hejtman Jan Haas.

V Úředním listě č. 5. žádá veškerá okresní zástupitelstva, starosty, duchovní správy, učitelstvo a vůbec veškeré činitele veřejné správy, aby mu spolupůsobení neodepřeli při vykonávání povinností, kteréž směřovati budou ku blahu okresu. Snahou jeho pak bude, získati si důvěry a pěstováním přátelských styků kýženého cíle dosáhnouti.

Dne 18. srpna a 4. října súčastnila se škol. mládež bohoslužeb za blaho jeho Veličenstva a před rozchodem zapěla všecky sloky národ. rakouské hymny.

Školní budova byla od rána do 6. hod. večer říšským a zemským prapo-

rem ozdobena.

Dne 19. listopadu přítomna byla mládež mši sv. za zemřelou císařovnu Alžbětu sloužené.

Inspekce.

Dne 8. března 1907 odpoledne vykonal prohlídku školy c. k. okresní školní inspektor p. K. Kožíšek, přesvědčiv se o prospěchu žactva, způsobu vyučování, zároveň prohlédl úřední knihy, pomůcky učební, škol. zahradu, nářadí tělocvičné i celou budovu školní.

Inspekce trvala od 1. do 4 hodin.

Náboženská zkouška odbývala se 13. června 1907 v kostele společně se žáky z přifařených škol z Pískové a Vrbové Lhoty.

Zpověď katol. mládeže konala se během roku třikráte:

a) $19\frac{20-21}{10}07$. b. $19\frac{17-20}{4}07$. c) $19\frac{12}{7}07$.

Ukončení školního roku

Jelikož letos připadlo 15. července na pondělí, dovoleno ukončiti školní rok dne 13. července.
Téhož dne shromáždila se mládež ve škole a když přišli žáci z Pískové a Vrbové Lhoty, v průvodu odebrala se na služby boží do chrámu, kdež zazpívala nově nacvičenou píseň mešní: „Hospodine, všech věcí Pane"; pak následovalo „Tedeum laudamus, národní rakouská hymna, jejíž všecky sloky se přezpívaly.
Po obřadech odebrala se mládež naše do školy, kdež jí rozdány škol. zprávy a uděleno napomenutí pro prázdniny.

11./10. 1907 K. Kožíček
c. k. okr. šk. insp.

4/V 1908 Jan Haas.
předseda ob. ok. školní rady

+ Josef Doubrava
biskup královéhradecký
31. května 1908.

Školní rok
1908.

Školní rok 1907-08. započal jako předešlá léta vzýváním sv. Ducha, slavnými bohoslužbami, jimž přítomna byla i mládež ze školo obecných ve Vrbové a Pískové Lhotě.

Po ukončení obřadů zapěla mládež všecky sloky národní rak. hymny a odebrala se do školy, kdež se ihned provedlo rozstřídění žáků a oznámeno jim, které potřeby školní si zakoupiti mají.

Druhého dne započalo pravidelné vyučování.

Změna učitelstva

Učitel Vác. Hanuš chtěje se o prázdninách oženiti a nemoha zde dostati vhodný byt, podal si včas c. k. okresní školní radě žádost, by přeložen byl na vícetřídní školu.

Když jeho žádosti, přeložením do Dymokur, vyhověno bylo, ustanovila sem c. k. okresní škol. rada za zat. učitele Ivana Symona, def. učitele II. tř. ze Všejan,

kterýž 16. září 1907. vyučování v II. třídě převzal.

Jan Symon

narodil se ve Vel. Jeseníku dne 21. listopadu 1879. Předběžné vzdělání nabyl na měšťanské škole v Nymburce. Učitelský ústav absolvoval v Kutné Hoře a obdržel dne 16. června 1900 č. . . vysvědčení dospělosti pro obecné školy.

Učitel J. Symon

Na základě jeho ustanoven byl c. k. okres. školní radou 17. srpna 1900 č. 2186. zatímním učitelem v Kovanicích, kdež působil od 1/9. 1900. do 28. února 1901.

Vynesením c. k. okres. škol. rady ze dne 1/2 1901. č. 318. ustanoven zat. učitelem v Žehuni, kdež působil od 1. března 1901. do 31. srpna 1902.; dalším vynesením ze dne 23/6 1902. č. 2048. ustanoven zat. učitelem II. třídy při obecné škole v Kostomlatech, kdež působil až do 31. srpna 1904.

Po tříleté zkušenosti podrobil se zkoušce učitelské způsobilosti v Kutné Hoře, dne 19. listopadu 1903 č. 33 vydáno mu bylo zkušebnou komisí vysvědčení způsobilosti pro školy obecné.

Na základě jeho ustanovila jej c. k. okres. školní rada vynesením ze dne 28/3 1904. definitivním učitelem II. tř. při obecné škole ve Všejanech.

Odchodem def. učitele Vác. Hanuše do Dymokur jmenovala jej c. k. okresní školní rada vynesením ze dne 13. září 1907. č. 3370. zat. učitelem I. tř. při zdejší škole, kdež od 16. září 1907. působí.

Inspekce.

Dne 11. října 1907. vykonal prohlídku zdejší školy c. k. okres. školní inspektor p. Karel Kožíšek z Poděbrad. Inspekce započala v 8 hodin. Po vyzkoušení žáků obou tříd, prohlédnuty byly veškeré práce žáků, úřední knihy, kabinet, školní zahrada, letní tělocvična. Pan c. k. inspektor přítomen byl též při vyučování ženským ručním pracím ve druhé třídě. Shledav vše v náležitém stavu, odešel uspokojen ve 12 hodin.

Dne 4. května 1908. počtěna byla naše škola návštěvou c. k. okres. hejtmana, - předsedou c. k. okres. školní rady:

p. J. Haasem,

jenž o třetí hodině do budovy přišel, prohlédnul veškeré školní místnosti, kabinet, tělocvičnu letní, úřední knihy, přesvědčil se o návštěvě školní ve výkazech i třídních knihách.

C. k. okres. hejtman Jan Haas.

Učebné pomůcky i učebny uspokojily pana předsedu, toliko záchody zdály se mu primitevně zařízeny.

Ptával se správce školy, zdali vydáno bylo již nařízení k odstranění vycházejícího zápachu ze záchodů na chodbu a do tříd? Připomenuto, že již před dvěma roky se tak stalo, ale nařízení to dosud neprovedeno. —

Po prohlédnutí školy odebral se do kostela, kdež co vogtajní komisař prohlížel s p. farářem kostelní paramenty a úpravu kostela.

Uspokojen prohlídkou kostela odjel do Poděbrad, slibiv, že příležitostně se sem zase podívá.

(Podepsán z kronice na strána 177)

Biřmování.

Dne 31. května a 1908. (v neděli) uděloval nejdůstojnější biskup z Hradce Králové (Jos. Doubrava) v zdejší osadě svátost sv. biřmování. Osada byla od časného rána na nohou, neboť se měl slavnostně uvítati a obřady o ½8. započíti. Mnoho domů bylo národními prapory ozdobeno. Ze školy vlál prapor národní a říšský. Obecní zastupitelstvo s místními spolky (hasiči - a vysloužilci) vyšlo s hudbou biskupské milosti ke kapličce naproti, kdež jej obecní starosta p. Vác. Novák jménem občanstva uvítal a doprovodil až ku faře.

U vjezdu ze silnice vrární postavili někteří občané na svůj náklad jednoduchou bránu ze chvoji, u kterež jej očekávalo duchovenstvo a škol. mládež s učitelstvem všech přifařených škol.

Po uvítání p. farářem odebral se průvod ku faře a po převlečení ihned započaly obřady.

Biřmovanců bylo mnoho, školních dítek přes 60, a obřady trvaly přes 10. hodin.

Po vykonaném biřmování konala se ve škole náboženská zkouška za

přítomnosti mnoha rodičů a duchovenstva z vůkolí.
Zvláštního vyznamenání dostalo se naší škole tím, že po celou zkoušku v obou třídách přítomen byl c. k. okres. hejtman p. Jan Haas a c. k. okres. školní inspektor p. K. Kožíšek z Poděbrad.
Zkouška měla velmi dobrý výsledek Dítky na otázky biskupem kladené ihned správně odpovídaly buď jednotlivě nebo hromadně.
O biřmování. Odcházeje biskup ze tříd, chválil žáky, děkoval p. faráři za pilnost a projevil přání, by mládež dle poznaných náboženských pravd vždy svůj život řídila a nikdy od církve se odlouditi nedala.
O 3. hodině odpoledne konáno v kostele křesťanské cvičení se žáky.
Po požehnání rozloučil se s osadníky a odjel na zámek knížete Hohenlohe-ho do Poděbrad.
Jelikož se konalo biřmování na celém Poděbradsku, doprovázel nejdůstojnějšího biskupa náš p. farář (Vác. Dvořáček) zároveň biskup. vikář po celém vikariatě.

Statistika.

V roce 1907-08. bylo v naší obci školou povinných dítek 154.; během roku přibylo 7 dítek.
Měšťanskou školu v Sadské navštěvovalo . . . . . 11 h + 7 d.;
" " v Nymburce . . 1 h — ,
reálku " " . . . 1 h — ,
evang. školu v Pískové Lhotě . . 4 h + 2 d.
Jinde školu úhrnem navštěvovalo 26 ž.
Dle stáří bylo dítek od 6-12 let . . . 59 h + 62 d.
" " " " od 13 do 14 . . . 7 + 7
66 + 69 = 135

Během roku vystoupilo . . . . . 6 ž.
Úlevu v návštěvě školy obdrželi
pro dobu letní (1/5 - 31/10) . . . . . 19 ž.
pro dobu podzimní (1/9 - 31/10) . . . . . 11 ž.
Veškeré dítky mateřského jazyka českého; náboženství katolického.
Za všecky dítky platí obec školní plat z obecní pokladny.

Navštěva v %

Všech školních půldnů bylo 41.770

Nezameškaných půldnů	39684	= 95·00%
zameškaných omluvených	1377	= 3·24%
zameškaných neomluvených . .	709	= 1·76%
	= 41.770	= 100·00%

Vyučování bralo se po celý rok pravidelným chodem. Nakažlivé (epidemické) nemoce mezi mládeží nepanovaly. Na jaře kolikou u některých dítek objevil se dusivý kašel. Návštěva školy byla celkem uspokojivá. Jen nepatrná část dítek byla rodiči přidržována ku polním pracím, pasení hus, chování mladších sourozenců. Častým upomínáním rodičů se zlo zmenšilo.

Místní školní rada

skládá se z týchž osob jak v roce šk. 1907 (str. 171)
Během roku žádných schůzí nekonala.
Do první třídy pořídila obec nová železná kamna, nechala nabarviti hlavní dveře a drátěný plot u zahrádky.
Na pomůcky učebné neb školní potřeby nikdy se nic neveřnije.
Působnost místní školní rady vůbec se neuznává a někteří různější členové obecního zástupitelstva vykonávají její funkce, vždyť prý je škola obecná.

Okresní porada.

Dne 23. června 1908. o 9 hodině konala se v sále „Občanské záložny v Poděbradech učitelská okresní porada s pořadem:

1.
Zahájení porady.

2.
Volba dvou zapisovatelů.

3.
Ustanovení náměstka.

4.
Zpráva c. k. okresního inspektora.

5.
Volba výboru konferenčního, zahradního, a pro okres. učitel. knihovnu.

6.
Volba jednoho člena pro zemskou poradu učitelskou.

7.
Oslava šedesátiletého panování j. V. a pořádání stromkových slavností.

8.
O úpravě právních poměrů učitelských.

9.
Zpráva zahradního výboru.

10
Zpráva o okresní knihovně.

Dne 24. června 1908. konala se zvláštní porada uč. měšť. škol s pořadem:
1. Vyučování o národním hospodářství na škole měšťanské.
2. O koedukaci na školách měšťanských.
3. Důsledky nových učebných osnov na měšť. školách.

Ukončení škol. roku

Školní rok 1908. ukončen byl dne 15. července slavnými službami božími, ambrosiánským chvalozpěvem a národní rakouskou hymnou:

„Zachovej nám Hospodine
císaře a naši zem ....“

ŠKOLNÍ ROK 1908-09.

Školní rok 1908-09. započal dne 16. září 1908 slavnými bohoslužbami, vzýváním sv. Ducha a po obřadech zapěním rak. národní hymny.
Bohoslužbám přítomni byli žáci z Pískové a Vrbové Lhoty se svými učiteli.
Dne 17. září započalo pravidelné vyučování. Během prázdnin vyžádal si z. učitel Ivan Symon u c.k. okresní školní rady přeložení do Kovanic; převzal vyučování v II. třídě p. Rudolf Šukal od 1. září 1908.
Nově ustanovený učitel narodil se v Nové Pace dne 18. listopadu 1881.
Předběžné vzdělání nabyl na měšťanské škole a c.k. ústavě ku vzdělání učitelů v Soběslavi, kdež dosáhl vysvědčení dospělosti dne 8. července 1901. č. 38.
Po dvouletém praktickém působení podrobil se zkoušce způsobilosti učitelské před c.k. komisí v Soběslavi a uznám dne 15. listopadu 1903. č. 42. způsobilým k samostatnému úřadu učitelskému.
Dekretem c.k. okresní školní rady ze dne $\frac{28}{8}$ 01. č. 2620 ustanoven byl zat. učitelem v Činěvsi;

dekretem c. k. okresní školní rady ze dne 9. července 1902. č. 2298 ustanoven z. učitelem v Skochovicích; výnosem pak ze dne 4. prosince 1903. č. 4096 ustanoven zat. učitelem II. třídy a vynesením c. k. zemské škol. rady ze dne 16. dubna 1904 č. 15.663 definitivním učitelem II. třídy v Skochovicích.

Dekretem c. k. okresní škol. rady v Poděbradech ze dne 23. července 1906. č. 2979 zatím. učitelem I. třídy v Dlouhopolsku, odtud přeložen v téže hodnosti na obec. školu v Chroustově vynesením c. k. okres. školní rady 27. listop. 1907 č. 4732.

Po definitivním obsazení místa I. tř. Chroustově jmenován dekretem c. k okres. školní rady ze dne 30. června 1908 č. 2717. zat. učitelem II. třídy v Kněžicích, kdež však ani nenastoupil, jelikož vynesením c. k. okres. školní rady ze dne 16. srpna 1908 č. jmenován byl zatímním učitelem I. třídy v Kostelní Lhotě, kdež od 1. září 1908 působí.

Dne 4. října 1908. súčastnila se mládež školní bohoslužeb za blaho Jeho Veličenstva cís-aře Františka Josefa I. a zapěla všecky sloky národní hymny. Škola byla po celý den ozdobena a říšským i národním praporem.

Stromková slavnost.

Na žádost správy školy svolil obecní úřad, by podél školní budovy na straně východní vysázely se obecním nákladem jubilejní lipky.

Nikde v obci nebylo možno nalézti vhodné místo pro tuto slavnost, jelikož mládež školní po mnoho roků vysazuje stromy podél domů i na návsi. —

Dne 5. listopadu odpoledne konalo se slavnostné sázení.

Vzdálenost jedné od druhé vyměřili předem žáci, velkolisté lipky sami ze Ladské přinesli a vůbec veškeré práce sami vykonali.

Žáci byli sice již příležitostně poučováni o slavnostech podobných, než správce školy promluvil k shromážděné mládeži o thematu, k jakému účelu lípy ty sázíme, na čí památku a oslavě, vylíčil dobu tuto nastoupením J. V., a jaký stal se během 60. letého panování pokrok v každém oboru, jmenovitě ve školství, rolnictví, průmyslu. —

Konečně zmínil se též o užitečnosti stromoví vůbec, doporučil lipky zachovati v blahé paměti a ochraně.

Před rozchodem zapěli žáci rakousk. národní hymnu „Zachovej nám Hospodine" a „Kde domov můj" a provolali Jeho Veličenstvu „Sláva, Sláva, Sláva.

Jubileum 60. letého panování

J. V. císaře Františka Josefa I.

Dne 2. prosince 1908. konala se v naší osadě slavnost: Jubileum 60. letého panování Jeho Veličenstva císaře a krále Františka Josefa I.

V předvečer slavnosti počalo slavné vyzvánění na kostelní věži, ozdobování budov prapory a střelbou z hmoždýřů. Škola ozdobena a byla praporem říšským i zemským.

Dne 2. prosince o 9. hodině konaly se slavné bohoslužby, jichž účastnila se školní mládež s učiteli obecní zástupitelstvo, spolek vojenských vysloužilců, sbor dobrovolných hasičů a mnoho obecenstva.

Jednotlivé výkony mše sv. provázeny byly střelbou z hmoždýřů.

Při mši sv. zpívali žáci píseň: Hospodine, všech věcí Pane; ... pak Tedeum laudamus a naposled všecky sloky národní hymny.

Po obřadech odvedeny byly dítky do školy, kdež vysvětlováno jim bylo vzácné jubileum a celý životopis jubilanta od útlého mládí až po dobu nynější, při čemž vedle skvělých dob poukázáno bylo na doby trudného panování.

Žáci bedlivě všemu naslouchali, ač již při vhodných příležitostech mnoho o Jeho Veličenstvu slyšeli; velice zajímali je obrázky Jeho Veličenstva z útlého mládí, z doby jinošské a nynějšího (78l) věku.

Po proslovu odříkávali schopnější žáci vhodné básničky a zapěli národní hymnu a provolali Jeho Veličenstvu třikrát: „Sláva"

22/4. 1909

Kožíček,
c. k. okr. šk. insp.

Připojení Bosny a Hercegoviny k říši Rakousko-Uherské.

V říjnu r. 1909 prohlášeno, že obsazené země Bosna a Hercegovina, jež dosud patřily Turecku, – připojují se trvale ku říši naší. Proti tomu protestovalo království Srbské. Již i vystupovaly hrozivé mraky válečné mezi Rakouskem a Srbskem. Leč stařičký mocnář náš chtě ušetřiti říši válečných pohrom, přičinil se o to, aby spor v dobrém byl vyrovnán. A zásluhou jeho byl mír zachován ku prospěchu naší říše, neboť jak sám císař pravil

„Mír přináší národům většího požehnání, než sebe větší vítězství válečné."

Inspekce zdejší školy.

Ve čtvrtek odpoledne 22. dubna s. r. vykonal na zdejší škole inspekci školní inspektor pro okres Poděbradský p. Karel Kožíšek. Prohlídka zdejší školy jej uspokojila.

✝

Dne 11. května r. 1909

zemřel ve věku 57 let

pan

JOS. KROUPA,

dlouholetý řid. učit. v Kost. Lhotě.

Raněn mrtvicí, vydechl 3. dne šlechet. duši.

Pohřben 14. květ. 1909 na hřbitově zdejším.

Čestná budiž mu památka!

R.Š.

Životopis

zemřelého řid. učitele zdejší školy p. Jos. Kroupy.

Jan Josef Kroupa narodil se dne 3. března r. 1852 v Dubu (okres Volyňský) z rodičů rolnických.
Do školy obecné chodil ve svém rodišti, načež vstoupil do nižší školy reálné ve Vodňanech, kdež vzdělával se 3 roky. Potom, chtě se věnovati stavu učitelskému, vstoupil do ústavu učitelského v Čes. Budějovicích. Roku 1871 dokončil studia svá na ústavě učitel. v Soběslavi, kdež podrobil se zkoušce dospělosti učitelské.

Potom ustanoven byl zatím. podučitelem v Radomyšli (okres Strakonický). R. 1873 vykonal v Budějovicích zkoušku učit. způsobilosti, načež jmenován definit. podučit. v Radomyšli s platem 560 K. V Radomyšli působil přes dva roky.
R. 1874 jmenován zemskou škol. radou def. podučitel. v Nových Strakonicích se zákl. služným 840 K; ve jmenované obci působil téměř 5 roků.
R. 1879 přestoupil ze škol. okresu Strakonického do škol. okresu Poděbradského. Byltě téhož roku ku své žádosti jmenován definit. učitelem v Králové Městci s platem 1200 K. V Městci působil 8 roků.
R. 1887 ustanoven řid. učitelem při obec. dvoutříd. v Kostel. Lhotě se služným 800 K a funkč. přídavkem 200 K. Později dle nového zákona zvýšeno mu služné na 1600 K a funk. přídavek 200 K. Konečné služné jeho činilo: 1600 K zákl. služ., 200 K funk. přídavku, šest pětiletých přídavků (a 200 K) 1200 K; celkem 3000 K.

V Kostel. Lhotě působil 22 roky jako řid. učitel.

Celkem vyučoval 36 roků.

Zesnulý byl velice svědomitým učitelem: /.

C. k. okr. škol. rada v Strakonicích a okr. škol. rada v Poděbradech vyznamenaly jej pochvalnými dekrety.

Pan Jos. Kroupa vykonal také specielní zkoušku ze hry na varhany a byl při zdejším kostele ředitelem kůru. Za tyto služby byl vyznamenán biskup. uznáním v Král. Hradci.

Nelze opominouti zmínky o povaze zemřelého. Byl muž charakterním, neznal v jednání svém neupřímnosti a falše. Společníkem byl vždy milým a představeným a laskavým. Neznal onoho rozdílu (mnohdy pokořujícího) mezi člověkem nadřízeným - a podřízeným. A tyto chvalitebné jeho vlastnosti zjednaly mu mnoho přátel. O pilnosti v povolání svědčí řada pěkných diagramů a map, jež sám zhotovil a zdejší škole věnoval. Škoda, že nebylo mu dopřáno dočkati se odpočinku, aby po klopotné práci učitelské těšiti se mohl z výsledků přičinění svého.

Osud však jinak kázal. Dne 8. května při odpolední procházce v lese „Borku" zachvácen byl mozkovou mrtvicí, jež 11. května o V. hod. večer. ukončila šlechetný život jeho.

Dne 14. května konal se pohřeb zesnulého na zdejší hřbitově. Přes 100 kolegů-učitelů a množství občanů zdejších i z okolních obcí doprovodilo jej k poslednímu odpočinku. Svědčí to o velké přízni, již si zesnulý povahou svou získal.

Po zemřelém pozůstala vdova paní Marie Kroupová a tři dítky. Nejstarší syn Karel (povoláním typograf v Jílemnici) předešel otce svého o dva měsíce na věčnost. Druhý syn Josef je typografem v Praze. Starší dcera Marie je provdána za učitele p. Jos. Malého v Pečkách. Nejmladší dcera Milada je industrial. učitelkou v Kostel. Lhotě.

Vdově po p. Jos. Kroupovi vyměřila c. k. zemská škol. rada vynesením ze dne 29. května 1909 č. 27.841. pensi ročních 1200 K a povolila, aby jí částka 150 K na vydání pohřební byla vyplacena.

Vdova paní Mar. Kroupová dala hrob svého zvěčnělého manžela vkusně upraviti a náhrobní desku opatřiti.

Dle sdělení míní se pí. Mar. Kroupová se svou nejmladší dcerou Miladou usadit v Sadské.

Změna ve sboru učit. zdejší školy.

Úmrtím říd. učit. p. Jos. Kroupy nastala změna ve sboru učitelském. C. k. okres. škol. rada v Poděbradech ustanovila, aby po tu dobu, než ustanoven bude při zdejší škole definitivní říd. učitel, vykonával správu školy učitel R. Šukal. Druhým učitelem jmenován p. Richard Filip, jenž vyučovati bude výpomocně do konce tohoto šk. roku v 1. třídě zdejší školy.

Nastoupení učit. p. Richarda Filipa (dne 17. květ. 1909).

Pan Richard Filip narodil se dne 12. května r. 1888 v Ledči nad Sázavou. Předběžného vzdělání nabyl na měšť. škole v Ledči n/S. a v Březnici (u Příbrami). Potom vstoupil do učitel. ústavu v Příbrami, kdež v červenci r. 1908 vykonal zkoušku dospělosti učitelské.

Potom ustanoven byl výpomocným učitelem při obec. škole v Nymburce, kde vyučoval po 8 měsíců. Odtud odebral se do Vysokého Mýta na nové místo výpomocně vyučovati. Mezitím však uprázdnilo se místo při zdejší škole. Protože jmenovaný učitel nabízené toto místo přijal, vrátil se na škol. okres poděbradský, jsa ustanoven zatím učitelem (se služným roč. 900 K) při zdejší škole a nastoupil toto místo dne 17. května 1909.

Pan Richard Filip vyučoval v Kostel. Lhotě po 2 měs., načež c. k. o. š. r. v Poděbradech jmenovala jej zatím. učit. při obec. škole ve Všejanech.

Změna ve správě zdejší farnosti.

Odchod faráře P. Václ. Dvořáčka

a

nastoupení administratora P. H. Bittermana.

Zdejší farnost spravována byla 16 let farářem d. p. P. Václ. Dvořáčkem, jenž od r. 1892 v obci zdejší působil. Týž byl také vikářem a získal si zásluh o zvelebení zdejšího kostela.

V měs. květnu t. r. ustanoven byl ku své žádosti farářem v Nižkově (u Polné), kamž přesídlil z naší obce dne 3. června r. 1909. Při odchodu vyprovodili jej žáci a někteří občané za vesnici a děkovali mu.

Poněvadž nový správce farnosti bude ustanoven ~~bude~~ později, byl jmenován administratorem při zdejší fáře P. p. Hugo Bittermann, kaplan z Vrbice (v okr. Král.-Městec.).

Týž nastoupil úřad svůj dne 7. června t. r. a zůstane v obci zdejší do příchodu nového faráře.

Okresní konference učitelstva škol. okresu poděbr. konala se ve čtvrtek dne 8. července.

Okresní konference:

Program:

1. Volba dvou zapisovatelů.
2. Ustanovení náměstka předsedy.
3. Zpráva p. c. k. okr. škol. inspektora.
4. Volba výboru konfer., zahradního a pro okres. knihovnu učitelskou.
5. Zdravotní poměry ve školách.
6. Písemné práce žactva školy obecné.
7. O spořivosti škol. mládeže.
8. O bytech učitel. v okresu poděbradském.
9. Zpráva výboru zahradního a výboru pro okres. knihovnu učitelskou.

Statistika o počtu žáků a docházce ve školním roce 1908-9.

Počet žáků r. 1908-9.

Na počátku škol. roku bylo zapsáno do 1. tř. 62 žáků, do 2. tř. 73 žáků. Celkem tedy 135 žáků.

Během škol. roku přesídlilo jinam 7 žáků a vystoupilo ze školy 8 žáků. Přistěhovalo se do obce zdejší 6 žáků.

Na konci škol. roku bylo ve zdejší škole 125 žáků.

Dle vyznání nábož. byli žáci většinou katolíci, jen 5 evangelíků.

Docházka šk. r. 1908-9.

Všech povin. půldnů bylo	45.365.
Nezameškáno bylo půldnů	43.148 (t. j. 95·12%).
Zameškáno " "	2.217 (t. j. 4·88%).

Ukončení škol. roku 1908-9.

Škol. rok ukončen byl ve čtvrtek dne 15. července obvyklým způsobem. Žáci súčastnili se služeb božích a po nich zapěli „Rakousku národ. hymnu". Potom rozdány byly jim škol. zprávy; žáci propuštěni na dvouměsíční prázdniny.

28./6. 1910

K. Kožíček
c. k. okr. šk. insp.

Školní rok

1909-10.

Úmrtím pana Josefa Kroupy, jehož pohřeb konal se dne 14. května 1909 a kteréhož jako zástupce c. k. školních úřadů účastnil se c. k. okr. školní inspektor p. Karel Ježíšek z Poděbrad, uprázdnilo se při zdejší škole místo řídícího učitele. O uprázdněné místo ucházelo se 6 žadatelů a to p. František Štěpán, správce školy v Písecích, p. Josef Karásek, správce školy v Kluku, p. Josef Červinka, učitel ve Vestci, p. Alois Němec, správce školy ve Velenicích, pan Jan Heřer, učitel ve Chlebích, a pan Josef Jakubál, učitel v Poděbradech. – Místní šk. rada ve schůzi dne 9. července 1909. konané navrhla na I. místě Josefa Červinku, učitele ve Vestci, na II. místě Josefa Jakubála, učitele v Poděbradech a na III. místě Aloise Němce, správce školy ve Velenicích

C. k. okresní školní rada ve schůzi dne 15. července 1909 konané praesentovala na toto místo Josefa Červinku. Na základě této praesentace ustanovila c. k. zemská školní rada v Praze výnosem c. k. z. š. r. ze dne 22. července 1909 č. 38213. jmenovaného učitele Josefa Červinku definitivním řídícím učitelem při škole zdejší, kterýž před 1. zářím 1909 toto místo také nastoupil.

Nově jmenovaný řídící učitel Josef Červinka narodil se v Bošíně okr. nymburský dne 20. března 1871 z rodičů rolnických. Prvého vzdělání dostalo se mu v jeho rodišti. Pak vstoupil do c. k. nižší reálky v Jičíně, kdež se vzdělával po 3 roky. Chtěje se věnovati stavu učitelskému vstoupil v roce 1886 do c. k. ústavu učitelského v Jičíně, kdež podrobil se dne 30. června 1890. zkoušce dospělosti.

Výnosem c. k. okresní školní rady v Poděbradech ze dne 31. července 1890 č. 1845. ustanoven byl

zatímním podučitelem při čtyřtřídní obecné škole ve Všejanech. V květnu r. 1893 podrobil se zkoušce učitelské způsobilosti v Jičíně, na základě kteréž uznán způsobilým s vyznamenáním k samostatnému úřadu učitelskému, načež byl jmenován definitivním podučitelem ve Všejanech, kdež působil 6 roků 4 měsíce.

Výnosem c. k. zemské školní rady ze dne 10. října 1896 č. 35516. ustanoven byl definitivním učitelem při obecné škole dvoutřídní ve Vesci, kdež působil od 1. ledna 1897 až do 31. srpna 1909, kdy odebral se do svého nového působiště Lhoty Hoselní.

Za příčinou dalšího vzdělání zúčastnil se kursů:

a) ovocnického a pro zužitkování ovoce při král. zemském pomologickém ústavu v Troji, kdež podrobil se zkoušce, na základě kteréž uznán způsobilým k zakládání a řízení školních zahrad;

b) kursu včelařského v Novém Městě nad Metují a

c) kursu zahradnického při střední hospodářské škole v Chrudimi.

Zatímní učitel zdejší školy pan Richard Filip přeložen byl c. k. okresní školní radou na místo zatímního učitele II. třídy do Všejan, kteréžto místo 1. zářím 1909 nastoupil.

Počátek školního roku.

Školní rok 1909-10 započal dne 16. září 1909 slavnými bohoslužbami, vzýváním Ducha sv. a po obřadech zapěním rakouské nár. hymny.

Dne 17. září započalo pravidelné vyučování školní.

Jmeniny J. V. císaře-Pána.

Dne 4. října 1909. súčastnila se mládež školní slavných služeb Božích za blaho Jeho Veličenstva císaře a krále Františka Josefa I. a zapěla všecky sloky nár. hymny. Škola po celý den ozdobena byla prapory v barvách říšských i zemských.

Zpověď žactva.

Zpověď katolického žactva konala se:
a) dne 11. a 12. listopadu 1909;
b) dne 1. a 2. dubna 1910 a
c) dne 1. července 1910.

Změna ve správě zdejší farnosti.

Zdejší farnost spravoval od 7. června 1909 do 1. ledna 1910. jako administrator vdp. P. Hugo Bissermann, kaplan z Vrbice.

Dne 2. ledna 1910 převzal správu nově jmenovaný farář p. P. František Wolf, dosud farář ve Velké Zdobnici.

Pan farář P. František Wolf narodil se v Novém

Bydžově dne 2. února 1868, kde otec jeho byl obchodníkem. Prvého vzdělání dostalo se mu ve 4 třídách obecné školy, načež vstoupil do gymnasia ve svém rodišti, kde v r. 1886 maturoval. Chtěje se věnovati stavu kněžskému vstoupil do semináře v Hradci Králové, kdež byl dne 13. července 1890 na kněze vysvěcen. Na to stal se kaplanem v Kalné, kdež působil 7 roků 5 měsíců. Poté ustanoven kaplanem v Jaroměři. Po deseti měsících dostal se do Králové Dvora, kdež jako kaplan působil 6 roků 2 měsíce, načež stal se farářem v ryze německé osadě Velké Zaobnici, kde působil ke cti a chvále Boží až do této doby.

Vyučování náboženství evang. ref.

Až do počátku letošního roku chodili žáci evang. reform. náboženství do soukromé školy evangelického reform. vyznání. Letos, až na tři děvčata Josefa Kadeřábka, chodí všichni žáci evangel. do zdejší obecné školy. Následkem toho podal důstojný farní úřad evang. v Hořátsví žádost ku c. k. o. š. r., aby povoleno bylo vyučování náboženství evang. reform. na zdejší škole.

Výnesením c. k. okr. školní rady ze dne 11. ledna 1910 č. 128 povoleno vyučování toto v jedné hodině týdně v jednom oddělení s výhradou schválení c. k. zemskou školní radou, kteréhož dostalo se výnesením ze dne 21. února 1910 č. 10018.

Náhrada za cesty, která učiteli náboženství za příčinou vyučování toho z okr. pokladny školní vypláceti se má, vyměřena na základě S. Y. zák. daného 8. pros. 1903 ř. z. č. 62, 20 hal. za každý km, sudíž vzhledem ke zjištěné vzdálenosti 4·6 km za 1 cestu sem i zpět částkou 1 K 84 hal.

Památka Ondřeje Hofra.

Dne 20. února 1910. připadala stoletá památka dne, kdy Ondřej Hofer podstoupil smrt za činy zasvěcené národu a vlasti.

Na základě nařízení c. k. z. š. r. ze dne 5. února 1910 č. 7853 a výnesení c. k. min. kultu a vyučování ze dne 29. ledna 1910 č. 1044 uloženo správám škol, aby v den výše zmíněný neb před tím předcházející učiněna byla památka jmenovaného vlastence přiměřeným způsobem.

Jelikož výroční den připadl na neděli, učiněna byla památka Ondřeje Hofra v sobotu dne 19. února 1910 tímto způsobem:

Každý třídní učitel připomenul žactvu své třídy zásluhy, které si Ondřej Hofer získal o svoji vlast a o celé mocnářství jako skvělý příklad vroucí lásky k vlasti a neochvějné oddanosti k dědičnému domu panovnickému. – Po vyličení zásluh vybídnuti žáci, by tento skvělý vzor měli stále na paměti, jím se řídili a i oni, když by to potřeba kázala, byli ochotni

„Jmění, krev i život dáti
za císaře, za vlast svou!“ –

Zapěním všech slok „Rakouské národní hymny“ tato slavnost skončena.

Zkouška náboženská.

Zkouška z nauky sv. náboženství ko-

nala se v pátek dne 13. května 1910 za přítomnosti vysoce důstojného pána Jeho Milosti P. Josefa Závodního, čestného kanovníka katedrál. kapituly u sv. Ducha v Hradci Králové, čestného bisk. konsistor. rady, bisk. vikariátního správce a probošta poděbradského, rytíře c. a kr. řádu Frant. Josefa I., majitele válečné a jubilejní dekorace, c. a kr. vojen. faráře emer. (Nar. ve Skorenicích 3. srpna 1849, na kněze vysvěcen dne 12. července 1874.) –

Zkouška konala se v kostele společně se žactvem z Pískové Lhoty a Vrbové Lhoty. Děti ze všech škol čile se hlásily a pěkně odpovídaly. –

Místní školní rada:

Dne 12. února 1910. ukončena činnost dosavadní místní šk. rady. –

Nová místní šk. rada sestává z těchto členů:

1.) Václav Novák, rolník ve Lhotě Kostelní č. 62., předseda,

2.) Josef Plaček, domkář ve Lhotě Kostelní č. 9., místní školdozorce,

3.) Frant. Bydžovský, rolník ve Lhotě Kostelní č. 16., člen m. š. r.,

4.) P. Frant. Wolf, farář a
5.) Josef Červinka, řídící učitel } členové m. š. r.

Za náhradníky zvoleni:

1. Josef Jiroušek, rolník v Kostelní Lhotě č. 58.
2.) František Šusta, domkář v Kostelní Lhotě č. 56.

Nová místní šk. rada skládala slib dne 1. června 1910, o čemž nevěděl ani pan P. Frant. Wolf, farář, ani Josef Červinka, říd. učitel. –

Během roku 1909.–10 provedeny ve školní budově mnohé opravy, které stály celkem 383 K 80 h. Dala opraviti malbu tříd, znovu vymalovati byt řídícímu učiteli a chodby v celé budově školní, což vyžadovalo nákladu 76 K. Truhlář natíral všecka okna na západní straně budovy a lakoval tabule a všecky dvéře. Účet téhož obnášel 108 K 20 hal. Do obou tříd pořízeny věšáky, které stály 30 K. Školní budova opatřena hromosvodem za 100 K, jehož instalace svěřena p. Ant. Turinskému z Poděbrad a která provedena byla 10. března 1910. – V letní tělocvičně postavena nová bradla, sloupy ke hrazdě i hrazda, což stálo 60 K 80 haléřů.

Na učebné pomůcky a potřeby pro chudou školní mládež, jakož i pro školní zahradu nic místní školní rada nevěnuje. – Působnost místní školní rady se neuznává.

Inspekce:

V druhé polovici měsíce dubna zavítal na zdejší okres c. k. zemský školní inspektor pan Dr. Jan Kaňka a pobyl na inspekci obecné a měšťanské školy v Poděbradech od 20.–23. dubna 1910. Mimo to navštívil obecnou školu ve Vrbici, Opočnici a Záhornici, Kovansku, Křinci a v Rudiměřicích a měšťanskou školu dívčí v Sadské.

Dne 28. června 1910 dopoledne prohlídku zdejší školy vykonal c. k. okresní školní

inspektor pan Karel Kožíšek, aby přesvědčil se o žactva a způsobu vyučování. Zároveň prohlédl úřední knihy, učebné pomůcky, školní zahradu a tělocvičné nářadí i celou budovu školní.

Inspekce trvala do 1/2 12. hodiny.

Nakažlivé nemoci:

Dne 10. června 1910 počaly se objevovati mezi žactvem I třídy spalničky, kde ze 68 žáků onemocněli 32 žáci. Jelikož i zdravé děti ze zamořených domů nesměly přicházeti do školy, každá třída vykazovala mnoho prázdných lavic. Tím velice trpěla docházka školní i prospěch žactva. Neblahá ta doba trvala až do konce školního roku.

Vycházky mládeže:

Dne 7. července 1910. podnikli učitelé zdejší školy se svými žáky, počtem 53, vycházku do Poděbrad k prohlídce tamních památek, kdež prováděl výletníky neúnavný pracovník v oboru starožitností p. Jan Hellich, lékárník v Poděbradech, začež vzdány provázejícímu pánu jménem dítek díky.

Na zpáteční cestě zastavili jsme se v oboře Hlízské, kamž dovoleno bylo mládeži lesmistrem knížete z Hohenlohe-Schillingsfürstu panem A. Neugebauerem.

Vycházka tato žákům velice se líbila a ač od časných hodin až do noci byli na nohou, nebylo na nich vypozorovati nějaké únavy, ano za zpěvu národních písní veselé a čile vraceli se k domovu.

Ukončení školního roku:

Školní rok 1909-10 ukončil se dne 15. července slavnými službami Božími, chvalozpěvem „Bože, chválíme Tebe" a zapětím rakouské národní hymny, kterouž celou se zápalem zpívalo žactvo školy naší, z Pískové a Vrbové Lhoty.

Školní rok 1910 - 11.

Počátek školního roku 1910-11.

Školní rok 1910 - 11 započal dne 16. září 1910 slavnými službami Božími, vzýváním Ducha svat. a po mši sv. zapěním rakouské národní hymny žactvem školy zdejší, jakož i žáky z přifařených osad: Pískové a Vrbové Lhoty.

Po službách Božích odebrala se mládež do školní budovy, kdež se provedlo rozdělení žáků do tříd a oddělení. Sděleno, které potřeby mají si žáci koupiti, a dány pokyny, jakým způsobem mají do školy přicházeti a jak se mají chovati po cestě do školy a ze školy.

Jubileum
80. narození Jeho cís. a král. Apošt. Veličenstva.

Dne 4. října 1910 jakožto v den Nejvyšších jmenin Jeho cís. a král. Apošt. Veličenstva konala se oslava 80. narozenin Jeho Veličenstva císaře a krále Františka Josefa I. – V den ten o ½9 hodině konaly se slavné služby Boží, které zakončeny ambrosiánským chvalozpěvem „Bože, chválíme Tebe“ a zapěním všech stok rakouské národní hymny. Obřadům těmto kromě žactva zdejší školy v průvodu učitelů byli přítomni žáci z Třískové a Vlkové Lhoty.

Po skončených obřadech vrátila se zdejší mládež školní do oxabené školy, kdež konala se oslava školní.

Ve II. třídě před ověnčením a v háji květin umístněním obrazem Jeho Veličenstva promluvil k žactvu správce školy o význam dnešní vzácné a řídké slavnosti následovně:

13./10. 1910
Kořínek.

Milé děti!

Vím, že máte rády svého tatíčka! Jak byste neměly rády toho, jenž vás má tak rád, toho, jenž o Vás se tak stará! Kolikrát, když na svém lůžku blaženě spíte, on probouzí se starostí o vás: aby vám nic nescházelo, abyste byly pilny a hodny, aby z vás byli jednou hodní a šťastní lidé. Ani nevíte, ani nedovedete ještě pochopit, jak vás má tatíček rád, a přece radujete se z jeho svátku a přejete mu zdraví, štěstí, boží požehnání, aby dlouho ještě mezi vámi žil, o vás pečoval a vás miloval. Blaze rodině, která má pečlivého a starostlivého otce! Stará píseň pěkně povídá: Tatíčku starý náš, dobře je tu ještě s námi, dokud Ty jsi mezi námi! – – Otec a matka s dětmi jsou rodina. Hlavou rodiny jest otec. Je-li dětí mnoho, říká se rodině, že jest velká, požehnaná. Šest, osm dětí jest již mnoho, deset, dvanáct zřídka kdy bývá. Ale dnes vám povím o rodině, která čítá sta, tisíce, miliony dětí. Dětí malých i velkých, mladých i starých, bohatých i chudých! A ty miliony dětí mluví rozmanitými řečmi: jedni mluví česky, druzí německy, jiní polsky, chorvatsky, maďarsky, rumunsky vlašsky i jinak. Přebývají v rozdílných zemích: jedni v Čechách a na Moravě, jiné v Rakousích, ve Štýrsku, v Uhrách, ba až dalеko v Bosně a Hercegovině, v zemích horských i rovinatých, úrodných i chudobných, mají se rády i nerady, někdy se také mezi sebou hašteří a škorpí jako děti, ač jsou to už děti veliké a staré. Každý má jiný rozum a každý myslí, že ten jeho rozum je pravý, každý hájí jiné právo a myslí, že jeho právo jest jedině pravé – kolik hlav, tolik smyslů – je o nimi někdy opravdu křik – ale v jedné věci jsou všichni svorni: Všichni milují svého tatíčka, starého, dobrého a šlechetného Pána svého krále a císaře! Znáte milou tvář Jeho aspoň z podobizny, která zdobí přední stěnu každé třídy; vidíte již na této podobizně, že jest starý, že je dobrý, vědný a laskavý, a kdyby živý sem mezi nás přišel, ani bychom snad promluviti nemohli úctou a láskou. Mnozí lidé, na něž laskavě promluvil, radostí do pláče se dali; mnohé děti, jež dostaly od něho na památku dárek, schovávají si jej jako svátost a budou jej ukazovati svým dětem a vnoučátkům! Máme hodného, dobrého, laskavého tatíčka, pečlivě se o nás stará, a dokud Ův je mezi námi, dobře je tu ještě s námi.

Milé děti!

Sto jeden výstřel zaznělo nad Vídní.

Byla středa dne 18. srpna 1830. Tak slavně oznámeno bylo sídelnímu městu mocnářství našeho, že narodil se syn vznešeným manželům arcivévodovi Františku Karlovi a arcikněžně Žofii. Princ ten byl nynější náš císař pán, – Jeho Veličenstvo František Josef I.

Útlé mládí strávil císař pán ve Vídni a v blízkém Schönbrunnu. Již v té době osvědčoval dobrotu srdce, lásku k bližnímu, soucit s trpícím. Kdo nevzpomenul by sklivého příběhu o vojínu na stráži, kdy prosil mladistvý princ svého vznešeného děda o pomoc? Tento soucitný princ císařský byl náš nynější císař pán.

V 5. roce začal se náš císař pán učiti. Mnohý asi myslí sobě, že málo musí se učiti ten, kdo jednou má býti císařem a králem. Ah, povinnosti vladařské jsou jsou přetěžké i musí k nim býti přísti král velmi pečlivě připraven. A tak i mladistvý princ učil se pilně několika řečem současně. Tu učil se česky, německy, polsky, chorvatsky, maďarsky, neboť všemi těmi jazyky se v mocnářství našem mluví. Ale také řečem cizích národů musil se princ učiti, a tak učil se italsky či vlašsky, francouzsky a anglicky. Vedle toho musil se ovšem učiti všem předmětům, kterým se vy ve škole učíte nebo učiti budete.

Česky se učil náš císař pán sice rád. Učitelem byl mu Jan rytíř Wittek. Již v 6. roce mluvil mladý arcivévoda česky a právě v tom roce složil známý český list, v němž děkuje hraběnce Kolovratové za sušené květiny. Lásku a úctu k českému jazyku vštípil náš císař pán po svém otci, arcivévodovi Františku Karlovi, který rovněž dobře česky mluvil. A lásku k české řeči chová císař pán dosud i hovoří velmi rád po česku, když toho potřeba žádá, či příležitost k věrnému národu českému promluvit se naskytá. Vždyť i předkové slavného rodu habsbursko-lotrinského mluvívali takřka rovnou řečí českou.

Když bylo arcivévodovi 13 let, počal se též učiti věcem vojenským. Jako budoucí vladař a vrchní velitel vojska měl poznati veškeré vojenské záležitosti úplně. A proto počal drahý svůj ve službě nejnižší, jako pěší vojín, ale záhy vzácnými vlastnostmi svými, zvláště pilí a vytrvalostí v práci, postoupil k hodnostem vyšším. Leč při vojenském výcviku nepřestával mladý arcivévoda vzdělávati se dále. Byly to zvláště dějiny a zeměvěda, kterými se pilně obíral.

Ve vojsku vysloužil císař pán ve všech stupních odděleních, byl vycvičen i ve vojenském velení i v řízení vojenských podniků. Četné práce zaměstnávaly mysl mladého arcivévody plně, i musil všechny minuty života svého věnovati stálé práci; proto časně lože opouštěl, aby ve vyučování pokroku nezanedbal.

Tak ochotným, jak pilným byl v mládí svém náš císař pán. Byl si vědom, že všechnu práci koná pro své poddané, kteří s pýchou hleděli na pokroky a rozvoj mladého, vznešeného ducha jeho. Však i učitelé byli spokojeni vznešeným žákem. Tak jistý učitel o císaři pánu pravil: „Neměl jsem nikdy žáka, který by tak svědomitě konal všecky povinnosti svoje, jako arcivévoda František Josef!“ Krásný to věru příklad pro mnohé žáky naše. Kéž by o každém z vás mohli páni učitelé stejně pochvalná slova pronésti! – –

Tak v pilné práci plynula léta mládí vznešeného arcivévody. Přiblížil se rok 1848. Byl to bouřlivý rok – pamásný čas pro všechny národy rakouské. Ozývalo se volání po svobodě občanské, po konstituci, nechybělo ovšem i hlasů

podvratných. A v bouřlivém tom roce skládá v Olomouci dne 2 prosince stařý císař Ferdinand I. Dobrotivý korunu rakouskou na mladistvou hlavu Jeho Veličenstva císaře a krále Františka Josefa I. Památný den pro země rakouské, památný den pro všecky občany říše.

Panovník byl mladý - bylo mu tepve 18 let - ale osvědčil již dříve znamenitou statečnost. Bylo so v Italii v památné bitvě u Santa Lucie, kde v dešti koulí nepřátelských neochvějně stál po boku stařičkého vojevůdce Radeckého arcivévoda František Josef. Ač smrt nelítostně kolem kosila, neopouštěl mladý bojovník svých soudruhů v bitvě ani na otcovskou radu starších vůdců. A když koule nepřátelská rozryla půdu pod kopyty jeho vlastního koně, neustoupil ani tehda o krok s místa cti a slávy. Vítězství u Santa Lucie bylo odměnou statnému bojovníku.

A nyní tento mladý, neohrožený bojovník, pilný a nadšený pracovník stal se vladařem rozsáhlé říše, ale v památném roce 1848 nejvýše rozrušené. Leč pevná ruka Jeho dovedla velmi šťastně chopiti se vlády - i stal se záhy miláčkem poddaných svých. A věru, že není ani jediné duše, která by neželmala památnému dni Jeho nastolení na trůn. 62 léta uplynula v nekonečno - a za tu dobu císař pán vykonal tolik dobrého pro svěřené mu národy, že nelze ani z daleka všechny krásné a vznešené činy vypočísati.

Stařičký je náš císař pán - osmdesát let. Když začal vládnout, tehdy ani ještě mnohý z vašich tatínků nebyl na světě! Málo vám pamatuje, jak to před tím vypadalo. Dědoušekové nám o tom vypravují, jak bývalo selskému lidu zle za roboty, kdy musili chodit pracovat na panské pole místo na své. Kolikrát čekali úzkostlivě, přestane-li přšet, aby si mohli své obilíčko sklidit, ale jak přišel jasný den, musili jíti na panské a svoje obilí nechali na poli

neobracené, aby vzrostlo neb i shnilo. Za našeho císaře pána nebylo již roboty a proto se od té doby lidem lépe vede; pole se lépe vzdělávají a přinesou lepší užitek. Kde byla dříve bída, tam je nyní slušná úroda. Rolníci se vzdělávají a přičiňují, neboť vědí, že pracují pro sebe a pro své děti; jejich dědové pracovali pro cizí, pro panstvo; ale ani ta práce za mnoho nestála, nebyla z lásky, byla z donucení. Štípké slzy kanuly po tvářích selských, když za všecko nelidské dření dostával i starý, šedivý sedlák plesk ušákovou na záhlavku - jako provinilý nezbedný kloučeček. Mnoho selských mozolů a krvavých slz stála robota.

A tu ruku jemnou, rukou milující se třel vznešený, mladý vladař, císař a král náš František Josef I. veškeré slzy selské. Vydal robotní patent, kterým stal se sedlák svobodným občanem. Nepracuje již zadarmo na poli pro pány, ale pro sebe. A ti sedláci, kteří za časů roboty utíkali ze statků, chápou se pilně své role - i stávají se z nich svorní, pracovití občané. Zemědělství vzkvétá pod vládou našeho císaře pána. Proto také není snad více milován než těmi selskými, prostými lidmi, které ve vznešené lásce své zbavil poddanství a tíže největší - roboty.

Rolníci získali mnoho, bývalí páni jejich nic nezstratili.

A když tak lid začal pěkně na svém hospodařiti a ukázalo se, že i u nás v Rakousku jsou lidé tak vzdělaní, aby mohli s císařem pánem se poradit, jak a co se má v říši dělat, aby bylo všem dobře, vyhlásil císař pán konstituci t. j., že si mají občané vyvolit moudré muže a poslat je do Prahy nebo Vídně, aby tam pomáhali císaři pánu a jeho úředníkům opravovati a doplňovati zákony, co se má dělat a co ne. Před 40 lety vydali tito mužové, jimž říkáme poslanci, nový zákon školní, kde bylo nařízeno, jak se mají školy stavěti, jak se má v nich učiti a že mají

do nich všechny děti od 6 do 14 let pilně chodíti. Před tím chodily do školy jen do 12 let – a to ještě velmi nedbale, bylo mnoho lidí, kteří se nedovedli ani podepsat, dnes byste těžko takových našli. A nejen školy obecné, do kterých vy chodíte, i školy pro velké studenty se rozmnožily a zlepšily. Kde byla dříve malá školička ve vetché chalupce, tam uvidíte dnes velkou budovu školní pěkně zřízenou; kde bývал jediný učitel, který učíval 80 i více žáků v jediné malé tmavé světnici, tam je učitelů několik a učí v pěkných světnicích světlých a veselých.

Dnes téměř každá vesnička naší vlasti má vlastní úhlednou školu, do níž jako do úle sbíhá se mládež chtivá umění a věd! Každý občan může dle libosti dáti vzdělati své dítě ve škole obecné, a to jazykem mateřským; tedy i české děti učí se všemu po česku. Učení děje se lepším způsobem, děti lépe chápou a tak šíří se za vlády Jeho Veličenstva vzdělání a blahobyt mezi rakouskými národy.

A když se tak pěkně a dobře mladí lidé ve školách vyučili, stali se z nich dobří rolníci, dobří řemeslníci, dobří obchodníci, a vedlo se jim pak lépe a lépe. Říkáme tomu jinak, že se zvelebilo zemědělství, průmysl a obchod. Lidé bohatli a čím dále tím více potřebovali cest, silnic a vozů, aby si mohli všecko přivézt a odvézt.

A proto vystavěny všude silnice a železnice, průkopy a mosty. Kde dříve jezdával osamělý forman, tam dnes píchá parní vozy – železnice.

Před lety musila se všechna práce konati ručně. Nevyrobilo se zboží mnoho, i bylo drahé a nedokonalé. Leč nyní důmyslně sestavené stroje zhotovují cenné a laciné předměty. Průmysl vyrábí celou řadu užitečných předmětů, obchod stará se o jich využití všemi obyvateli. Neskonalých zásluh získal si císař pán o obchod a průmysl zřízením železnic, upravením silnic, zavedením pošt, postavením telegrafů i telefonů. Všecká péče jeho dbá o všechny občany, aby mohli život svůj řádně a slušně vésti.

Zkrátka, ať se podíváme, kam chceme, všude uvidíme veliký pokrok! Kdyby naši předkové z hrobu vstali, nemohli by se vynadivit a řekli by vám:

„Děti, vážte si toho všeho a děkujte císaři pánu, že se o vás tak stará! Co bychom my dali za to, kdybychom byli měli to, co máte nyní vy!“

Blahý vznešené vládě Jeho Veličenstva, která plyne v blaženém míru, vládne i mír a klid mezi obyvateli. Doba vlády Jeho Veličenstva učinila z naší země utěšený ráj ....

Padesát let uplynulo. Nejedna bolest stihla vznešenou mysl Jeho Veličenstva. Celý národ zažalkal s Ním nad hrobem vznešené družky života Jeho, Jejího Veličenstva císařovny Alžběty. Stejně krutě dotkl se osud smrtí arcivévody, korunního prince Rudolfa. Což divu, že vladařská péče, krutý osud nasel stříbrných nitek ve vlas Jeho Veličenstva. A přece i nyní v krásném stáří svém císař pán neúnavně pracuje, večer chodí záhy spat, ale již o 4 hod. ranní v létě opouští lože, by počal o 6. hodině pilné práce své. Tak v ustavičném snažení, by národům svým co nejvíce prospěl, žije císař pán ku štěstí a blahu svých poddaných.

Právě v dnešní den, kdy oslavujeme 80té narozeniny Jeho Veličenstva, plesá srdce věrných poddaných u stupňů trůnu Jeho Veličenstva, i jsouc paměstlivo neokovalé lásky svého mocnáře, přeje si upřímně, by ještě dlouhá léta popřál Všemohoucí šťastného panování vznešenému panovníku.

Milí žáci, připojte i Vy svoje upřímné přání k volání věrných poddaných císaře Pána a radostně zapějte: „Zachovej nám, Hospodine, císaře a naši zem!“ – Nyní zapěna národní hymna.

Po té přednášeli ustanovení žáci vhodné básně a zpívány příležitostné písně.

Vyprávováním obrázků ze života Jeho Veličenstva a provoláním třikráte „Sláva“ Jeho Veličenstvu, byla tato slavnost skončena.

Inspekce.

Dne 13. října 1910 vykonal prohlídku zdejší školy c. k. okresní školní inspektor pan Karel Hožíšek. Přesvědčil se o prospěchu žactva, návštěvě školy, způsobu vyučování, prohlédl učebné pomůcky a úřední knihy. Inspekce trvala od ½9. do ½12 hodiny dopolední. Výtek žádných nebylo.

Rozšíření školy.

Při inspekci zdejší školy konané dne 13. října 1910 shledáno, že obě třídy jsou dětmi přeplněny. První třída, která má místo pro 45 dítek, čítá 71 žáka a druhá třída, která má místo pro 48 dítek, má 87 dítek. C. k. okresní školní rada ve sborovém zasedání dne 31. října 1910 vzala okolnost tuto na vědomí a usnesla se jednomyslně vyzvati zdejší místní školní radu, aby neprodleně předložila žádost za rozšíření školy. Za tou příčinou šešla se dne 29. listopadu 1910 místní školní rada, která u přítomnosti všech členů usnesla se na podání žádosti za rozšíření školy. Na základě podané žádosti konalo se dne 19. dubna 1911 komissionelní šetření za příčinou rozšíření školy o třetí postupnou třídu.

C. k. zemská školní rada vynesením ze dne 31. května 1911 č. I – 1415/2 povolila, aby třetí třída při obecné škole zdejší dnem 1. ledna 1912 se otevřela.

Za tou příčinou zřídila od uvedené doby při zdejší škole jedno místo definitivního učitele II. třídy s náležitými požitky a zvýšila funkční přídavek řídícího učitele ze 200 K na 250 K ročně.

Otevření uvedené třídy může býti od počátku šk. roku 1911/12 provedeno, bude-li v době hlavních prázdnin postaráno o upravení školní budovy zdejší ve smyslu dobrozdání kommissionelního šetření ze dne 19. dubna 1911 aneb opatřením zatímní učebny. V tomto případě bylo by nutno v čas předložiti žádost za úřední schválení této místnosti. Jelikož od 17. května 1911 po celé léto nepršelo, nebylo možno přikročiti k přístavbě školy, pročež místní školní rada i obecní zastupitelstvo usnesly se na pronajmutí učebny. Tyto byly vyhlednuty čtyři: v čísle 165., v čís. 63., v čísle 54. a v čís. 171. Komissí vyslanou c. k. okresním hejtmanstvím uznána místnost v čísle 171. za nejzpůsobilejší a pronajmuta za 90 K ročního nájmu.

Zpověď žactva.

Katolické žactvo zdejší školy konalo zpověď

a) 28. října 1910 odpoledne a dne 29. října 1910 dopoledne;

b) dne 21. dubna 1911 odpoledne a dne 22. dubna 1911 dopoledne;

c) dne 4. července 1911 dopoledne.

Jmeniny J. V. císařovny.

Dne 19. listopadu 1910. konaly se ve zdejším chrámu Páně smuteční bohoslužby za zvěčnělou císařovnu Alžbětu, jichž zúčastnila se všechna školní mládež vedena svými učiteli. –

Dětský den 2. pros. 1910.

K žádosti české zemské komise pro ochranu dítek a péči o mládež v království Českém povolila c. k. zemská školní rada, aby na všech českých školách národních na oslavu památného dne nastoupení Jeho cís. a kr. Apoštolského Veličenstva na trůn a s poukázáním na Jeho vznešené heslo „Vše pro dítě," dne 2. prosince 1910 ve prospěch komise svrchu jmenované pořádány byly slavnosti dle místních poměrů: divadla, sportovní závody, koncerty atd.

Za tím účelem ustanovila c. k. zemská školní rada, aby den 2. prosince byl prázdninou.

Jelikož v naší obci není jeviště, usnesl se sbor, aby v jubilejní den pořádala se „pěvecko-deklamatorní večírek" pro občanstvo o 7. hodině večer, taktéž zábava odpoledne pro děti.

Dne 2. prosince 1910. o 9. hodině konaly se slavné služby Boží, jichž účastnila se školní mládež s učiteli. Ku konci bylo pěno „Te Deum laudamus" a všechny sloky hymny národní. –

Odpoledne o 2. hodině shromáždili se všichni žáci v síni hostince p. Fran. Vejsuby, kdež přední stěna ozdobena byla obrazem J. Veličenstva, který byl ověnčen a v háji kvetoucích chrysanthem umístěn. Stěny sálu ozdobeny byly praporci v barvách říšských a zemských. Večer pak naplněn byl sál do posledního místa obyvatelstvem naší vesnice a i mládeží, která i večer se dostavila, aby vzdala tolik Jeho Veličenstvu císaři pánu. Ve vlastenecky a loyalně procítěné řeči promluvil správce školy o neocenitelných zásluhách J. Veličenstva o školství, zemědělství a průmysl i obchod. Poukázal zejména k tomu, že šlechetné srdce mocnářovo všecky národy říše stejnou měrou a láskou objímající vřelně přiklonilo ku strádajícím dětem a výzvě ke všem obyvatelům říše, aby hostem svým učinili jubilejní hostu vznešeného mocnáře, Vše pro dítě."

Po tomto proslovu, který zakončen byl zapětím všech slok rakouské národní hymny, zpívány byly žactvem půlčetné písně a přednášeny básně obsahu loyalního a vlasteneckého.

Po přestávce ¼ hodiny trvající následovala část zábavná, při níž účinkovali též zpěváci kostelní přednesem národních písní čtyřhlasých. V této části II. přednášeny žactvem obou tříd básně obsahu vlasteneckého i žertovného, též i písně.

V doslovu děkuje správce školy všem, kteří svojí trvornou přispěli k účelu tak ušlechtilému a vlasteneckému a prosí skromážděné, aby přízeň, kterou svojí přítomností nám na jevo dali, i na dále nám zachovali, a slibuje jménem sboru, že budou učitelé s horlivostí a pílí pracovati na vzdělání a ušlechtilý pokladů nejdražších, jim svěřených dítek.

K tomu podotknouti slouží, že občanstvo rozcházelo se velice uspokojeno a po mnoha stran bylo projeveno přání, abychom brzy zase tak pěkný večírek občanstvu připravili.

Změna ve vyučování.

V měsíci březnu ochuravěl učitel I. třídy pan Rudolf Šrkal těžkým katarhem pravého hrotu plic. Následkem toho žádal za dovolenou, která mu byla udělena na základě dobrozdání lékaře zemřanského do konce února 1911. Na základě toho bylo zavedeno vyučování poledenní, které trvalo až do 1. dubna s. r., prostože 1. březnem p. Rudolf Šrkal žádal za další dovolenou, která mu byla prodloužena do konce měsíce června 1911.

K zastupování nemocného učitele I. třídy p. Rud. Šrkala povolán byl pan

Josef Brzák

s vysvědčením dospělosti.

Nově ustanovený učitel výpomocný narodil se dne 15. února 1889 ve Voseku, okr. královéměsteckého, kde otec jeho jest rolníkem. Jest katolického vyznání náboženského, vzdělával se v I.–IV. třídě c. k. reálky a v I.–IV. ročníku c. k. ústavu ku vzdělání učitelů v Jičíně, kdež podnikl v měsíci červnu 1910 zkoušku dospělosti, na základě které dosáhl vysvědčení dospělosti s vyznamenáním ze dne 25. června 1910 č. 2.

Výnesením c. k. okresní školní rady ze dne 25. října 1910 č. 4600. ustanoven výpomocným učitelem na obecné škole v Hořátvi na dobu dovolené řídícího učitele p. Jana Svobody, kdež pobyl do 31. března 1911.

Výnesením c. k. okresní školní rady ze dne 29. března 1911 č. 1461. ustanoven výpomocným učitelem v Hostelní Lhotě na dobu dovolené učitele p. Rud. Šrkala, kdež působil do 30. června 1911. Když 1. červen-

ce 1911 pan učitel Rudolf Šukal opět místo své nastoupil, odstěhoval se k rodičům do Vosetka u Králové Městce.

Zkouška náboženská.

Zkouška z nauky o náboženství konala se dne 2. května 1911 za přítomnosti vysoce důstojného pana P. Josefa Závodního, vikáře v Poděbradech.

Zkouška konala se v kostele společně se žactvem škol z Pískové a Vrbové Lhoty.

Vycházky mládeže.

Dne 8. července podnikl učitelský sbor se žáky obou tříd výlet do Prahy. Vycházky zúčastnilo se 60 žáků. Že vlak ze Sadské odjíždí před 6. hodinou ranní, měli se žáci shromážditi před 5. hodinou. Že však se na tuto vycházku velice těšili, mnozí již kolem 4. hodiny přicházeli do školy. Žáci prohlédli si staroměstskou radnici, ruský kostel, kostel Panny Marie před Týnem, Královský hrad, Belveder královny Anny a zemské museum.

Vycházka se žákům velice líbila; jenom litovali, že nemohli v Praze býti aspoň ještě 1 den.

Povozy k odvežení mládeže zdarma zapůjčili pp. Josef Bydžovský, Josef Dondéra č. 42., Josef Krevický a Václav Novák, starosta obce.

Ukončení školního roku.

Školní rok 1910 - 11 ukončil se dne 15. července 1911 slavnými službami Božími, Te Deum a zapěním rakouské národní hymny.

ŠKOLNÍ ROK 1911-12.

Školní rok 1911-12 započal dne 16 září 1911 slavnými službami Božími, vzýváním Ducha sv. a po obřadech zapěním rakouské národní hymny.

Službám Božím byli též přítomni žáci z Pískové a Vrbové Lhoty.

Dne 18. září započalo pravidelné vyučování.

Počátkem školního roku 1911-12 rozšířena a byla zdejší škola o definitivní III. postupnou třídu. Za tou příčinou zřídila c. k. zemská školní rada při zdejší škole jedno místo učitele II. třídy, na něž ustanoven c. k. okresní školní radou pan Hynek Kaska ode dne 1. září 1911.

Nově ustanovený zatímní učitel Hynek Kaska narodil se dne 23. srpna 1888 v Jičíně, kdež otec jeho bývá kupcem. Je katolického vyznání náboženského, vzdělával se od roku 1900 - 1903 na měšťanské škole v Jičíně, od r. 1903 - 1907 na c. k. ústavě ku vzdělání učitelů v Jičíně a podnikl v měsíci červnu 1907 zkoušku dospělosti na c. k. českém ústavě ku vzdělání učitelů v Jičíně, na základě které působilo se mu vysvědčení dospělosti s vyznamenáním, činž prohlašuje se způsobilým dosaženu býti zatímně podučitelem neb učitelem na veřejných školách národních s vyučovacím jazykem českým (Vysvědčení ze dne 15. června 1907 č. 15.

Na učitelském ústavě vzdělávaje se, požíval stipendia úhrnem 200 K z fondu státního vynesením c. k. zemské školní rady ze dne 12. dubna 1907, č. 16.956 i zavázal se, věnovati se po dosažené zkoušce dospělosti nejméně 6 roků učitelskému stavu na veřejných školách v zemích, pro něž platí organisační statut ze dne 31. července 1886, č. 6031.

Na základě toho byl vynesením c. k. okresní školní rady v Poděbradech ze dne 10. srpna 1907, č. 2258, ustanoven zatímním učitelem na obecné škole vojtěšínské v Kovanicích, kteréž místo 15. září 1907 nastoupil.

Vynesením c. k. okresní školní rady ze dne 30. června 1908, č. 2719, ustanoven z příčin služebních

zatímním učitelem na obecné škole trojtřídní v Vpolanech, kteréž místo nastoupil 1 srpna 1905.

V listopadu 1909 podnikl zkoušku k dosažení způsobilosti učiti na školách obecných. Hledíc k výsledkům zkušebným prohlášen vysvědčením ze dne 22 listopadu 1909 č. 13. za způsobilého k samostatnému úřadu učitelskému na obecných školách s vyučovacím jazykem českým.

Výnesením c. k. okresní školní rady ze dne 1 září 1911, č. 3693, ustanoven zatímním učitelem při trojtřídní obecné škole v Kostelní Lhotě, kteréž místo dnem 1. září 1911 nastoupil.

Jmeniny J. V. císaře Pána.

Dne 4. října 1911 zúčastnila se mládež se svými učiteli slavných služeb Božích za blaho jeho Veličenstva císaře a krále Františka Josefa I. Pobožnosti zakončeny ambrosiánským chvalozpěvem a zapěním rakouské národní hymny. Škola byla po celý den ozdobena prapory říšskými a zemskými.

Zpověď žactva.

Zpověď katolického žactva konala se a v pátek dne 24. října 1911 odpoledne a ve středu dne 25. října 1911 dopoledne.

b) V pátek odpoledne Dne 12 dubna 1912 byli ve sv. zpovědi žáci III. třídy a v sobotu Dne 13. dubna 1912 dopoledne u sv. přijímání. - V sobotu Dne 13. dubna 1912 dopoledne vykonali sv. zpověď žáci I. třídy, kteří přijali I. sv. přijímání v neděli dne 14. dubna při slavných službách Božích.

c) Žáci II. přijali sv. svátosti ve středu Dne 10. července 1912 odpoledne; dne 11. července 1912 dopoledne; žáci III. třídy ve čtvrtek dne 11. července odpoledne a v pátek Dne 12 července 1912 dopoledne.

Dne 13. listopadu 1911
zemřel náhle
pan

Ph. Dr. Jan Janka,

rytíř řádu železné koruny, c. k. zemský školní inspektor, čestný občan zvolenský a t. d.

Tělesné pozůstatky zesnulého byly dne 15. listopadu 1911 v domě smutku na Král. Vinohradech vykropeny, drahou do Zvole na Moravě převezeny a tam dne 17. listopadu 1911 do rodinné hrobky k věčnému odpočinku uloženy.

Čestná budiž mu památka!

Zemský inspektor dr. Jan Kaňka narodil se ve Zvoli na Moravě r. 1858, vychodil s. č. slovanské gymnasium v Brně v letech 1871-79, na universitě v Praze studoval klasickou filologii a češtinu, r. 1891 stal se v Jindřichově Hradci definitivním profesorem. Koncem let 90. stal se okresním, pozdějí zemským školním inspektorem pro ústavy učitelské a část škol obecných. Od rukopisného boje zakotvila v něm velká láska k jazyku českému a proto, když se stal inspektorem, nejprosně odstraňoval nešvary a skutečně povznesl jazykové vyučování české na ústavech učitelských. I této stránky velebilo jej také pražské učitelstvo - povznesl volný směr na školách. Získal si také zásluhy o reformní směry v kreslení. Vůbec jako inspektor okresní i zemský byl správný a pracovitý muž, jeho výroční zprávy o stavu školství bývaly vzorné. Nikdo nesušil jeho choroby. Vypadal zdravě, v posledních dnech proveden inspekci na ústavě učitelek v Praze, pracoval do poslední chvíle. Budiž mu čest! —

Oslava 19. listopadu:

Jelikož jmeniny J. V. císařovny Alžběty připadly letos na neděli, konány slavné služby za zesnulou císařovnu v sobotu dne 18. listopadu. Těchto bohoslužeb zúčastnilo se žactvo všech škol přifařených. Po službách Božích zapěny 4 sloky rakouské národní hymny. Dne 18. i 19. listopadu ozdobena byla škola prapory: zemským i říšským.

Oslava 2. prosince:

V základě jednomyslného usnesení c. k. okr. šk. rady v Poděbradech ze dne 27. listopadu 1911 bylo v památný den 2 prosince 1911 na všech školách prázdno.

V ten den zúčastnila se mládež se svými učiteli slavných služeb Božích za blaho Jeho Veličenstva císaře a krále Františka Josefa I.; po službách Božích zapěn byl ambros. chvalozpěv a rakouská národní hymna. Škola po celý den ozdobena prapory říšským a zemským. -

Na oslavu 63. výročí nastoupení Jeho Veličenstva císaře Františka Josefa I. pořádal učitelský sbor v Hostelní Lhotě v neděli dne 3. prosince 1911 o 3. hod. odpoledne „dětský den" s přednáškami:

1). Zemská komise pro ochranu dětí a péči o mládež, její účel a snahy. Referuje řídící učitel Josef Čuvinka.

2). „C. K. z. Erbenovi." Význam umělcův. Erben umělec. Recitace básní: Zlatý kolovrat. Vodník. Štědrý den. - Erbenovy pohádky. Život a význam díla básníkova. Ref. učitel Hynek Kaska.

Při tomto dni bylo sebráno 15 K 37 h, které zaslány byly zemské komisi pro ochranu dětí a péči o mládež v Praze -

K tomu podotknouti slušší, že p. K. Mašín dal zdarma zapůjčit sál, sám vystoupil a osvětlil též zdarma.

27/4. 1912.

Stožický,
c. k. okr. šk. insp.

Inspekce:

Dne 27. dubna 1912 vykonal prohlídku zdejší školy c. k. okresní školní inspektor p. Karel Kožíšek. Po vyzkoušení žáků všech tříd prohlédnuty byly veškeré písemné práce žákovské, úřední knihy, kabinet a letní tělocvična. - Inspekce trvala do 11 hod. dopoledne.

Zkouška náboženská

konala se dne 7. května 1912 v kostele společně se žáky z přifařených škol z Pískové a Vrbové Lhoty.

Ukončení škol. roku.

Školní rok 1911 - 12 ukončen byl v sobotu dne 13. července 1912 slavnými službami Božími, zapěním ambrosianského chvalozpěvu a rakouské národní hymny: „Zachovej nám, Hospodine, císaře a naši zem!“

Školní rok 1912 - 13.

Školní rok 1912 - 13 započal dne 16. září 1912 vzýváním Ducha sv., slavnými službami Božími a po církevních obřadech zapěla mládež zdejší školy, žáci z Troskové a Vrbové Lhoty rakouskou národní hymnu.

Jmeniny J. V. císaře Pána.

Dne 4. října 1912 súčastnila se mládež školy zdejší společně se žáky z Troskové a Vrbové Lhoty slavných služeb Božích, které zakončeny ambrosianským chvalozpěvem. „Bože, chválíme Tebe“ a zapěním všech slok rakouské národní hymny – Škola po celý den byla ozdobena prapory v barvách říšských a zemských.

Zpověď žactva.

Zpověď žactva zdejší školy konala se: a) ve středu dne 16. října 1912 odpoledne a ve čtvrtek dne 17. října 1912 dopoledne.

Oslava 19. listopadu.

V úterý dne 19. listopadu v den jmenin J. V. zemřelé císařovny Alžběty konaly se slavné služby Boží ve zdejším chrámu Páně o 8. hod. ranní. Těchto bohoslužeb súčastnilo se žactvo zdejší školy společně se žactvem škol přifařených. Po mši zapěna byla rakouská nár. hymna. Toho dne ozdobena škola prapory v barvách říšských i zemských.

Index

ku

kronice školní

obecné školy

v

Kostel. Lhotě.

(Založen 1894)

Jos. Kroupa
spr. školy

A.

Alžběta - dcera korunních manželů) - 1883 . . . . . str. 9
Adamčíková Kat ind. uč. . . . . str. 21
Arcivévoda Albrecht †. . . . . 43.
Arcivévoda Karel Ludvík † . . . . . 51.
Adamčíková Kat. . . . . 62.
† Alžběta císařovna † (1998) . . . . . str. 69–72

B.

Budova školní (1879) . . . . . str. 1 až 3 str.
Biskup 1882 . . . . . 8.
Beneš Fr. (1882) ředitel . . . . . str. 9, 26
Blümel Adolf c. k. okr. hejtman . . . . . str. 28.
Brynych Jan Ed. biskup Královéhradecký . . . . 49–50.
Biřmování v r. 1908. . . str. 184.

C-č

Česká universita 1882 . . . . . str. 8
Císařovna Marie . . . . . " 10.
Císařovna Alžběta (umrtí) na str. . . . . 69–72.

D.

Dokupil c. k. hejtman okresní . . . . . str. 11
Dvořáček Vac, farář 34

F.

František-Josef . . . . . str. 6
Fara (nová budova) 1892 . . . . . „ 29.
František Ferdinad z Este . . . . str. 84
František Josef I. v Praze . . . . str. 93
František Josef v Podébradech . . . str. 162

9

Galerie malířská (cís. Fr. Jos.) založena 19 13/4 01.) . . . . str. 92.

H

1. Václ Hanuš, učitel x . . . . . str. 154.
2 Haas Jan c. k. okres. hejtman . . . str. 175.
3 Hanuš Václ. . . . . str. 150
4 Haas Jan – ČK. ok. hejtman . . . . str. 183.

Ch.

Chmelař Josef c. k. okres. škol. inspektor - - - - str. 30
Chmelař Josef " " " " (odekod na str. 80.

I

Inspekce školní (1879) . . . . . str. 5.
Inspekce školní . . . . . str. 10
Industrialní vyučování . . . . . str. 21, 34.
Inspekce školní 1892-93-94-95-96-97 . . str. 28, 35.-46-54, 60.
Inspekce „ 1897/98-1898/9 . . . str. 64, 69
Inspekce 1901/02. . . . . str. 104
Inspekce roku 1904/05 . . . . . str. 143.
Inventář školky . . . . . str. 155-
Inspekce školy . . . . . str. 164.-176-182 (1908.)

J

Jiránek Jos (poučitel) . . . . . str. 6
Jirsík, biskup † . . . . . " 9
Jubileum Jeho Veličenstva Frant. Josefa 16
Jmeniny " " " " 28
Jubileum 50. letého panování c.k.s. Frant. Josefa I. str. 73-79

K.

Kroupa Jos. řid. učitel 1887 . . . . . str. 13.
Kříž kamenný před kostelem . . . . . 38.
† Karel Ludvík arcivévoda . . . . . 51.
Kožíšek Karel c.k. okr. škol. insp. (jmenován) . . . str. 80.
Kaňka Jan dr-prof.—ck zem. šk. insp. . . str. 127.
Krejčí Jarosl. učitel . . . . . str. 138.
Milada Kroupová ind. učitelka . . . str. 170.

L

Lhota Ignác farář . . . . . str. 30.

M.

Malba světnic . . . . . str. 6
Místní školní rada . . . . . str. 82, 83. 100–171.
Místní školní rada . . . . . str. 111 – (v roce 1907) 171
Malý Josef, učitel . . . . . str. 140.

N

Nagl Jos. řed. učitel . . . . . str. 11
Nemoce dětí škol . . . . . " 28
Náboženská zkouška . . . . . str. 29-32.
Novák Al, administrator . . . . . str. 35
Němec Al, podučitel . . . . . 38.-43.
Narozeniny (70.) Jeho Veličenstva (Fr. Jos. I.) . . . str. 91.
Návštěva školy (spalničky) str. 136.-137.
Návštěva školy (1906) . . . . . str. 150.
Nemoc učitele Hanuše 151-152
Nové varhany . . . . . 159-161.

Oprava kostela a varhan (1880) . . . . . str. 6
Okresní porada učitelská . . . . . str. 29. (str. 90.
Okresní porada učitelská $\frac{5}{9}$ 01, $19\frac{3}{7}$ 02 . . str. 101 – 103.
Okresní porada učitelská 1903 ($\frac{3}{6}$) . . str. 113 – a
Okresní porada „ 1904 . . str. 127 – 128.
Okresní porada „ 1905 . . . str. 141.
Okresní porada 1906 – 1907 – 1908 . . 157 – 188.

P.

Povětrnost (1880) . . . . . str. 5
Počasí v r. 1881 . . . . . " 7
Povětrnost r. 1882 8
Požár stodol (1882) (1885) . . . . . 9 a 10 str.
Povětrnost 1883 . . . . . 9 str.
Průchabiskup . . . . . 9 "
Povětrnost 1884 . . . . . 10 "
Povětrnost r. 1885 . . . . . 10 "
Povodeň 1888 . . . . . 16 "
Povodeň v září 1890 23
" v březnu 1891 25
Ples ve prospěch školy 30
Povětrnost 1893–1894 32–33–42
Postup žactva (r. 1893–94) – 1895–96 . . . . str. 33. – 43. 49.
Povodeň v Kostel. Lhotě 25/3 95 . . . . . 45.
Petr Jan, učitel . . . . . 49. (str. 97.)
Procházka Prokop, c. k zem. šk. inspektor . . . 54. a 127
Plot drátěný před školou . . . . . 58–59.
Povětrnost 1897 . . . . . 60.
Příšovská M. (ind. učitelkou) . . . . . 62.
Prášil Václav (učitel) . . . . . str. 97, 98.
Platy učitelské (1903) na str. 116 – 120.
Prášil Vác. učitel . . . . . str. 138.
Porada učitelská (1905) 1907–1908 . . . . str. 141 – 172 – 188.

R

Rudolf-korunní princ (1879- . . . . . str. 5 str.
Rudolf " " . . . . . 7 "
Ritter Petr c. k. škol. inspektor . . . . . 14.
Rudolf korun. princ (†) 1889 18
Roztřídění žáků . . . . . str. 30.
Ruční práce 34
Regulace Výrovky . . . . . 65. 66.
Rebensteiger (c. k. hejtman) . . . . . str. 85

S

Svěcení školní budovy (1879) . . . . . 3 až 5 str.
Stav školy 1887 . . . . . 14 „
Spalničky . . . . . 15 „
Stav školy 1889 – 1890 – 1891 . . . . . 19. 22. 27.
Subvence (26.000 zl) . . . . . str. 24.
8.000 26
Statistika školy . . . . . 29. 31. 47.
Slavnosti školní . . . . . 46 – 54, 60.
Statistika školy . . . . . str. 56.
Spalničky mezi mládeží . . . . . 57.
Statistika a slavnosti (1898.) . . . . . str. 63. 64.
„ „ 1899. na stránce . . . . . 67 – 69.
„ slavnosti za rok 1900 . . . str. 81. – 82. 85. (87 – 88.)
Slavnosti . . . . . str. 94. 95. str. 104.
Statistika (1902) . . . . . str. 99.
Statistika 1903 – (1904) . . . . . str. 108. str. 121 – 125.
Slavnosti v roce 1903 – 1904. . . . . str. 114 – 115 (129 – 130.
Smitka Karel – c. k. okres. hejtman . . . str. 126.
Statistika za šk. rok 1905 . . . . . str. 135.
Spalničky – v roce 1905 . . . . . str. 136 – 137.
Slavnosti (1905) . . . . . str. 143
Smitka K. (c. K. okr. hejtman) . . . . . str. 144. 174.
Statistika (1906/1907) 1908 . . . . . 148. – 168 – 169. – 186.
Symon Ivan – uč. . . . . 181.

Š

Šebesta Jos c. k. škol. inspek. (1887) . . . . str. 14
Školka . . . . . str. 89
Školní rada (nová 1900–1906) . . . . . str. 89
Školka (1903) . . . . str. 192
Školní rok 1905 . . . . . str. 134

T

F. Tille Ph. Dr. c. k. rem. šk. inspektor . . . . . 53.

U

Upravení platů učitelských 1889 . . . . . str. 20.

Usnešení místní škol. rady . . . . . " 28

Ukončení škol. roku 1894 - 96, 97, 1898. . . . 29. 31. 55, 60, 63.

Ukončení šk. r. 1899 - - - - - - - - - str. 80.

" " 1900. (1901.)(1902.) - - - str. 86 (96) 105.

Učitelstvo v r. 1900 - - - - - - - - - 83.

Upravení platů učitelských (1901) - - str. 95.

Úprava kostela (1902) - - - - - - str. 106.

Úprava platů učitelských (1903) - - str. 116 - 120.

Úprava " " 1904. str. 131 - 132.

Ukončení roku 1903/4 - - - - - str. 130.

Ukončení škol. roku 1904/05 - - - - - str. 145 - 146.

Uvítání J. V. cís. Fran. Josefa I. v Poděbradech - 162.

Ukončení roku 1905/06 a 1907 - 1908 - - str. 166. - 177 - 189.

V.

Výstava školní v Poděbradech (1880) . . . . . str. 6
Vánoční stromek (1881) . . . . . str. 6
Vánoční stromek 1883 . . . . . „ 10
Výstava zemská 1891 (jubejní) . . . . . str. 27.
Výnos sl. c. k. okr. škol. rady . . . . . str. 28
Výkaz o stavu školství za rok 1893-94 . . . . . 39-52.
Výstava národopisná v Praze 1895 . . . . . 47-49.
Vokoun Fr. . . . . 49.
Výrovka . . . . . 65. 66.
Výkaz o osob. učitelských . . . . . 153-155.
Varhany nové . . . . . 159-161.
Výlet žáků 1907. . . . . 174.

Z.

Začátek škol. roku 1888 . . . . . str. 15–16

Začátek škol. roku 1890. 1892. 1893. . . . . str. 21-28-29.

Zpověď žactva . . . . . str. 28, 35. 54.

Zákon o úpravení platů učitelských . . . . 36. 37. – (95)

Ziegler . . . . . str. 85

Zpověď žactva 85. (95

Zdravotní stav žactva . . . . . 84, 100.

Zdýmadlo na Výrovce (1902) . . . . str. 107.

† Petra Zieglera, úmrtí (21/4 04) . . str. 126.

Změna v učitelstvu (1904/5) . . . . . str. 138–140.

Zpověď a zkoušky náboženské (1905) . . . str. 145

Zpověď a zkoušky náboženské (1906) . . str. 165.

Ž.